八十卷本：第十七卷至第二十卷

大方广佛华严经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

本简体注音版《大方广佛华严经》电子书，是根据《乾隆大藏经》大乘华严部，第 0084 部，唐于阗国三藏沙门实叉难陀译《大方广佛华严经》（80 卷）影印本校正注音的。读诵仪轨取自福建莆田广化寺《大方广佛华严经》印本，华严字母根据柏林禅寺《华严字母》印本校正，标点符号及注音仅供参考。

为了便于读诵，本电子书按顺序每四卷合为一册，共二十册。若每天读一册，可二十天读完。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二二年四月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

南無本師釋迦牟尼佛

目 录

起诵仪 ..... - 1 -
香赞 ..... - 1 -
开经偈 ..... - 1 -
大方广佛华严经卷第十七 ..... - 2 -
梵行品第十六 ..... - 2 -
初发心功德品第十七 ..... - 5 -
补阙真言 ..... - 35 -
举赞 ..... - 35 -
举字母赞 ..... - 35 -
华严字母 ..... - 36 -
回向偈 ..... - 37 -
大方广佛华严经卷第十八 ..... - 38 -
明法品第十八 ..... - 38 -
补阙真言 ..... - 58 -
举赞 ..... - 58 -
举字母赞 ..... - 58 -
华严字母 ..... - 59 -
回向偈 ..... - 60 -
大方广佛华严经卷第十九 ..... - 61 -
升夜摩天宫品第十九 ..... - 61 -
夜摩宫中偈赞品第二十 ..... - 64 -
十行品第二十一之一 ..... - 77 -
补阙真言 ..... - 93 -
举赞 ..... - 93 -
举字母赞 ..... - 93 -
华严字母 ..... - 94 -
回向偈 ..... - 95 -
大方广佛华严经卷第二十 ..... - 96 -
十行品第二十一之二 ..... - 96 -
补阙真言 ..... - 122 -
举赞 ..... - 122 -
举字母赞 ..... - 122 -
华严字母 ..... - 123 -
回向偈 ..... - 124 -

● 起诵仪

xiāngzàn
香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍熱.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结
xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànquánshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì
开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ bǎiqiānwàn jié nánzāo yù
无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇
wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持 愿解如来真实义

ná mó dà fāngguǎng fó huāyánjīng
南无大方 广 佛华严经（合掌三称）

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛（合掌三称）

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì shí qī

大方广佛华严经卷第十七

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[1]

fàn hèng pǐn dì shí liù

梵行品第十六

ěr shí zhèngniàntiān zǐ bó fǎ huì pú sà yán fó zǐ

尔时，正念天子白法慧菩萨言：“佛子！

yī qiè shì jiè zhū pú sà zhòng yī rú lái jiào rǎn yī chū jiā yún hé

一切世界诸菩萨众，依如来教，染衣出家。云何

ér dé fàn hèngqīngjìng cóng pú sà wèi dài yú wú shàng pú tí zhī

而得梵行清净，从菩萨位逮于无上菩提之

dào

道？”

fǎ huì pú sà yán fó zǐ pú sà mó hē sà xiū fàn hèng

法慧菩萨言：“佛子！菩萨摩诃萨修梵行

shí yīng yǐ shí fǎ ér wéi suǒyuán zuò yì guānchá suǒ wèi shēn

时，应以十法而为所缘，作意观察。所谓：身、

shēn yè yǔ yǔ yè yì yì yè fó fǎ sēng jiè

身业、语、语业、意、意业、佛、法、僧、戒。

yīng rú shì guān wéishēn shì fàn hèng yé nǎi zhì jiè shì fàn hèng yé

应如是观：为身是梵行耶？乃至戒是梵行耶？

ruòshēn shì fàn hèngzhě dāng zhī fàn hèng zé wéi fēi shàn zé wéi fēi fǎ

若身是梵行者，当知梵行则为非善、则为非法、

zé wéihúnzhuó zé wéichòu è zé wéi bú jìng zé wéi kě yàn

则为浑浊、则为臭恶、则为不净、则为可厌、

zé wéiwéi nì zé wéi zá rǎn zé wéi sǐ shī zé wéichóng jù

则为违逆、则为杂染、则为死尸、则为虫聚。

ruòshēn yè shì fàn hèngzhě fàn hèng zé shì xíngzhùzuò wò zuǒyòu gù

若身业是梵行者，梵行则是行住坐卧、左右顾

shì qū shēn fǔ yǎng ruò yǔ shì fàn hèngzhě fàn hèng zé shì yīn shēng

视、屈伸俯仰。若语是梵行者，梵行则是音声

[1] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

fēng xī chún shé hóu wěn tǔ nà yì zòng gāo dī qīng zhuó ruò yǔ
风息、唇[2]舌喉吻、吐纳抑纵、高低清浊。若语

yè shì fàn hèng zhě fàn hèng zé shì qǐ jū wèn xùn lüè shuō guǎng
业是梵行者，梵行则是起居问讯、略说、广

shuō yù shuō zhí shuō zàn shuō huǐ shuō ān lì shuō suí
说、喻[3]说、直说、赞说、毁说、安立说、随

sú shuō xiǎn liǎo shuō ruò yì shì fàn hèng zhě fàn hèng zé yīng shì jué
俗说、显了说。若意是梵行者，梵行则应是觉、

shì guān shì fēn bié shì zhǒng zhǒng fēn bié shì yì niàn shì zhǒng
是观、是分别、是种种分别、是忆念、是种

zhǒng yì niàn shì sī wéi shì zhǒng zhǒng sī wéi shì huàn shù shì
种忆念、是思惟、是种种思惟、是幻术、是

mián mèng ruò yì yè shì fàn hèng zhě dāng zhī fàn hèng zé shì sī xiǎng
眠梦。若意业是梵行者，当知梵行则是思想、

hán rè jī kě kǔ lè yōu xǐ ruò fó shì fàn hèng zhě wéi sè
寒热、饥渴、苦乐、忧喜。若佛是梵行者，为色

shì fó yé shòu shì fó yé xiǎng shì fó yé xíng shì fó yé shí
是佛耶？受是佛耶？想是佛耶？行是佛耶？识

shì fó yé wéi xiàng shì fó yé hǎo shì fó yé shén tōng shì fó
是佛耶？为相是佛耶？好是佛耶？神通是佛

yé yè xíng shì fó yé guǒ bào shì fó yé ruò fǎ shì fàn hèng zhě
耶？业行是佛耶？果报是佛耶？若法是梵行者，

wéi jì miè shì fǎ yé niè pán shì fǎ yé bù shēng shì fǎ yé bù
为寂灭是法耶？涅槃是法耶？不生是法耶？不

qǐ shì fǎ yé bù kě shuō shì fǎ yé wú fēn bié shì fǎ yé wú
起是法耶？不可说是法耶？无分别是法耶？无

suǒ xíng shì fǎ yé bù hé jí shì fǎ yé bù suí shùn shì fǎ yé
所行是法耶？不合集是法耶？不随顺是法耶？

wú suǒ dé shì fǎ yé ruò sēng shì fàn hèng zhě wéi yù liú xiàng shì
无所得是法耶[4]？若僧是梵行者，为预流向是

sēng yé yù liú guǒ shì sēng yé yī lái xiàng shì sēng yé yī lái
僧耶？预流果是僧耶？一来向是僧耶？一来

guǒ shì sēng yé bù huán xiàng shì sēng yé bù huán guǒ shì sēng yé
果是僧耶？不还向是僧耶？不还果是僧耶？

[2] 丽本：胃；永乐北藏本及龙藏本：唇
[3] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[4] 丽本：耶；永乐北藏本及龙藏本：耶不隨順是法耶無所得是法耶

ē luó hànxiàng shì sēng yé ē luó hànguǒ shì sēng yé sānmíng shì
阿罗汉向是僧耶？阿罗汉果是僧耶？三明是
sēng yé liù tōng shì sēng yé ruò jiè shì fànhèngzhě wéi tán chǎng
僧耶？六通是僧耶？若戒是梵行者，为坛场
shì jiè yé wènqīngjìng shì jiè yé jiàowēi yí shì jiè yé sānshuō
是戒耶？问清净是戒耶？教威仪是戒耶？三说
jié mó shì jiè yé hé shàng shì jiè yé ē shé lí shì jiè yé tì
羯磨是戒耶？和尚是戒耶？阿阇梨是戒耶？剃
fà shì jiè yé zhuó jiā shā yī shì jiè yé qǐ shí shì jiè yé
发是戒耶？著袈裟衣是戒耶？乞食是戒耶？
zhèngmìng shì jiè yé rú shì guān yǐ yú shēn wú suǒ qǔ yú xiū wú
正命是戒耶？如是观已，于身无所取，于修无
suǒzhuó yú fǎ wú suǒ zhù guò qù yǐ miè wèi lái wèi zhì xiàn zài
所著，于法无所住；过去已灭，未来未至，现在
kōng jì wú zuò yè zhě wú shòubàozhě cǐ shì bù yí dòng bǐ
空寂；无作业者，无受报者；此世不移动，彼
shì bù gǎi biàn cǐ zhōng hé fǎ míngwéi fànhèng fànhèngcóng hé chù
世不改变。此中何法名为梵行？梵行从何处
lái shéi zhī suǒyǒu tǐ wéi shì shéi yóushéi ér zuò wéi shì yǒu
来？谁之所有？体为是谁？由谁而作？为是有？
wéi shì wú wéi shì sè wéi fēi sè wéi shì shòu wéi fēi shòu
为是无？为是色？为非色？为是受？为非受？
wéi shì xiǎng wéi fēi xiǎng wéi shì xíng wéi fēi xíng wéi shì shí
为是想？为非想？为是行？为非行？为是识？
wéi fēi shí rú shì guānchá fànhèng fǎ bù kě dé gù sān shì fǎ
为非识？如是观察，梵行法不可得故，三世法
jiē kōng jì gù yì wú qǔ zhuó gù xīn wú zhàng ài gù suǒxíng wú
皆空寂故，意无取著故，心无障碍故，所行无
èr gù fāngbiàn zì zài gù shòu wú xiàng fǎ gù guān wú xiàng fǎ
二故，方便自在故，受无相法故，观无相法
gù zhī fó fǎ píngděng gù jù yī qiè fó fǎ gù rú shì míngwéi
故，知佛法平等故，具一切佛法故，如是名为
qīngjìng fànhèng
清净梵行。

fù yīng xiū xí shí zhǒng fǎ hé zhěwéi shí suǒwèi chù fēi
“复应修习十种法。何者为十？所谓：处非

[5] 丽本：鬘；永乐北藏本及龙藏本：剃

chù zhì guòxiànwèi lái yè bào zhì zhū chán jiě tuō sānmèi zhì zhū gēn
处智、过现未来业报智、诸禅解脱三昧智、诸根

shèng liè zhì zhǒngzhǒng jiě zhì zhǒngzhǒng jiè zhì yī qiè zhì chù
胜劣智、种种解智、种种界智、一切至处

dào zhì tiānyǎn wú ài zhì sù mìng wú ài zhì yǒngduàn xí qì zhì
道智、天眼无碍智、宿命无碍智、永断习气智。

yú rú lái shí lì yī yī guānchá yī yī lì zhōng yǒu wú liàng yì
于如来十力，一一观察；一一力中，有无量义，

xī yīng zī wèn wén yǐ yīng qǐ dà cí bēi xīn guāncházhòngshēng
悉应咨问。闻已，应起大慈悲心，观察众生

ér bù shě lí sī wéizhū fǎ wú yǒu xiū xī xíng wú shàng yè bù qiú guǒ
而不舍离，思惟诸法无有休息，行无上业不求果

bào liǎo zhī jìng jiè rú huàn rú mèng rú yǐng rú xiǎng yì rú biànhuà
报，了知境界如幻如梦，如影如响，亦如变化。

ruò zhū pú sà néng yǔ rú shì guānxíngxiāngyìng yú zhū fǎ zhōng bù
若诸菩萨能与如是观行相应，于诸法中不

shēng èr jiě yī qiè fó fǎ jí dé xiànqián chū fā xīn shí jí dé ē
生二解，一切佛法疾得现前，初发心时即得阿

nòuduō luó sānmiǎosān pú tí zhī yī qiè fǎ jí xīn zì xìng chéng jiù
耨多罗三藐三菩提，知一切法即心自性，成就

huì shēn bù yóu tā wù
慧身，不由他悟。”

chū fā xīn gōng dé pǐn dì shí qī

初发心功德品第十七

ěr shí tiān dì shì bó fǎ huì pú sà yán fó zǐ pú sà
尔时，天帝释白法慧菩萨言：“佛子！菩萨

chū fā pú tí zhī xīn suǒ dé gōng dé qí liàng jǐ hé
初发菩提之心，所得功德，其量几何？”

fǎ huì pú sà yán cǐ yì shènshēn nánshuō nán zhī
法慧菩萨言：“此义甚深，难说、难知、

nán fēn bié nán xìn jiě nánzhèng nánxíng nántōng dá nán sī
难分别、难信解、难证、难行、难通达、难思

wéi nán dù liàng nán qù rù suī rán wǒ dāngchéng fó wēishén zhī
惟、难度量、难趣入。虽然，我当承佛威神之

lì ér wèi rǔ shuō
力而为汝说。

fó zǐ jiǎ shǐ yǒu rén yǐ yī qiè lè jù gòng yǎng dōng
“佛子！假使有人以一切乐具，供养东
fāng ē sēng qí shì jiè suǒ yǒu zhòng shēng jīng yú yī jié rán hòu jiào lìng
方阿僧祇世界所有众生，经于一劫，然后教令
jìng chí wǔ jiè nán xī běi fāng sì wéi shàng xià yì fù
净持五戒；南、西、北方、四维、上、下亦复
rú shì fó zǐ yú rǔ yì yún hé cǐ rén gōng dé nìng wéi duō
如是。佛子！于汝意云何，此人功德宁为多
fǒu
不？”

tiān dì yán fó zǐ cǐ rén gōng dé wéi fó néng zhī qí
天帝言：“佛子！此人功德，唯佛能知，其
yú yī qiè wú néng liáng zhě
余一切无能量者。”

fǎ huì pú sà yán fó zǐ cǐ rén gōng dé bǐ pú sà chū
法慧菩萨言：“佛子！此人功德比菩萨初
fā xīn gōng dé bǎi fēn bù jí yī qiān fēn bù jí yī bǎi qiān fēn
发心功德，百分不及一，千分不及一，百千分
bù jí yī rú shì yì fēn bǎi yì fēn qiān yì fēn bǎi qiān yì
不及一；如是，亿分、百亿分、千亿分、百千亿
fēn nà yóu tā yì fēn bǎi nà yóu tā yì fēn qiān nà yóu tā yì fēn
分、那由他亿分、百那由他亿分、千那由他亿分、
bǎi qiān nà yóu tā yì fēn shù fēn gē luó fēn suàn fēn yù[6] fēn
百千那由他亿分、数分、歌罗分、算分、喻[6]分、
yōu bō ní shā tuó fēn yì bù jí yī
优波尼沙陀分，亦不及一。

fó zǐ qiě zhì cǐ yù[7] jiǎ shǐ yǒu rén yǐ yī qiè lè jù
“佛子！且置此喻[7]。假使有人，以一切乐具
gòng yǎng shí fāng shí ē sēng qí shì jiè suǒ yǒu zhòng shēng jīng yú bǎi jié
供养十方十阿僧祇世界所有众生，经于百劫，
rán hòu jiào lìng xiū shí shàn dào rú shì gòng yǎng jīng yú qiān jié jiào
然后教令修十善道。如是供养，经于千劫，教
zhù sì chán jīng yú bǎi qiān jié jiào zhù sì wú liàng xīn jīng yú yì
住四禅；经于百千劫，教住四无量心；经于亿
jié jiào zhù sì wú sè dìng jīng yú bǎi yì jié jiào zhù xū tuó huán guǒ
劫，教住四无色定；经于百亿劫，教住须陀洹果；

[6] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[7] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

jīng yú qiān yì jié jiào zhù sī tuó hánguǒ jīng yú bǎi qiān yì jié jiào
经于千亿劫，教住斯陀含果；经于百千亿劫，教
zhù ē nà hánguǒ jīng yú nà yóu tā yì jié jiào zhù ē luó hànguǒ
住阿那含果；经于那由他亿劫，教住阿罗汉果；
jīng yú bǎi qiān nà yóu tā yì jié jiào zhù pì zhī fó dào fó zǐ yú
经于百千那由他亿劫，教住辟支佛道。佛子！于
yì yún hé shì rén gōng dé nìng wéi duō fǒu
意云何，是人功德宁为多不？”

tiān dì yán fó zǐ cǐ rén gōng dé wéi fó néng zhī
天帝言：“佛子！此人功德，唯佛能知。”

fǎ huì pú sà yán fó zǐ cǐ rén gōng dé bǐ pú sà chū
法慧菩萨言：“佛子！此人功德比菩萨初
fā xīn gōng dé bǎi fēn bù jí yī qiān fēn bù jí yī bǎi qiān fēn
发心功德，百分不及一，千分不及一，百千分
bù jí yī nǎi zhì yōu bō ní shā tuó fēn yì bù jí yī hé yǐ gù
不及一，乃至优波尼沙陀分亦不及一。何以故？
fó zǐ yī qiè zhū fó chū fā xīn shí bú dàn wèi yǐ yī qiè lè jù
佛子！一切诸佛初发心时，不但为以一切乐具
gòngyǎng shí fāng shí ē sēng qí shì jiè suǒ yǒu zhòngshēng jīng yú bǎi jié
供养十方十阿僧祇世界所有众生经于百劫，
nǎi zhì bǎi qiān nà yóu tā yì jié gù fā pú tí xīn bú dàn wèi jiào ěr
乃至百千那由他亿劫故，发菩提心；不但为教尔
suǒ zhòngshēng lìng xiū wǔ jiè shí shàn yè dào jiào zhù sì chán
所众生，令修五戒、十善业道，教住四禅、
sì wú liàng xīn sì wú sè dìng jiào dé xū tuó huánguǒ sī tuó hán
四无量心、四无色定，教得须陀洹果、斯陀含
guǒ ē nà hánguǒ ē luó hànguǒ pì zhī fó dào gù fā pú tí
果、阿那含果、阿罗汉果、辟支佛道故，发菩提
xīn wèi lìng rú lái zhǒngxìng bú duàn gù wèi chōngbiàn yī qiè shì jiè
心；为令如来种性不断故，为充遍一切世界
gù wèi dù tuō yī qiè shì jiè zhòngshēng gù wèi xī zhī yī qiè shì jiè
故，为度脱一切世界众生故，为悉知一切世界
chénghuài gù wèi xī zhī yī qiè shì jiè zhōngzhòngshēnggòu jìng gù wèi
成坏故，为悉知一切世界中众生垢净故，为
xī zhī yī qiè shì jiè zì xìngqīng jìng gù wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng
悉知一切世界自性清净故，为悉知一切众生
xīn yào fán nǎo xí qì gù wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng sǐ cǐ shēng
心乐、烦恼、习气故，为悉知一切众生死此生

bǐ gù wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng zhū gēn fāng biàn gù wèi xī zhī yī
彼故，为悉知一切众生诸根方便故，为悉知一
qiè zhòngshēng xīn xíng gù wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng sān shì zhì gù
切众生心行故，为悉知一切众生三世智故，
wèi xī zhī yī qiè fó jìng jiè píngděng gù fā yú wú shàng pú tí zhī
为悉知一切佛境界平等故，发于无上菩提之
xīn
心。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[8]。假使有人，于一念顷
néngguòdōngfāng ē sēng qí shì jiè niànniàn rú shì jìn ē sēng qí jié
能过东方阿僧祇世界；念念如是，尽阿僧祇劫，
cǐ zhū shì jiè wú yǒunéng dé zhī qí biān jì yòu dì èr rén yú yī
此诸世界无有能得知其边际。又第二人，于一
niànqǐngnénggguòqián rén ē sēng qí jié suǒguò shì jiè rú shì yì jìn
念顷能过前人阿僧祇劫所过世界；如是，亦尽
ē sēng qí jié cì dì zhǎnzhuǎn nǎi zhì dì shí nán xī běi
阿僧祇劫。次第展转，乃至第十。南、西、北
fāng sì wéi shàng xià yì fù rú shì fó zǐ cǐ shí fāngzhōng
方、四维、上、下亦复如是。佛子！此十方中，
fán yǒu bǎi rén yī yī rú shì guòzhū shì jiè shì zhū shì jiè kě zhī biān
凡有百人，一一如是过诸世界，是诸世界可知边
jì pú sà chū fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn suǒyǒushàngēn
际；菩萨初发阿耨多罗三藐三菩提心所有善根，
wú yǒunéng dé zhī qí jì zhě hé yǐ gù fó zǐ pú sà bù qí
无有能得知其际者。何以故？佛子！菩萨不齐
xiàn dànwèiwǎng ěr suǒ shì jiè dé liǎo zhī gù fā pú tí xīn wèiliǎo
限，但为往尔所世界得了知故，发菩提心；为了
zhī shí fāng shì jiè gù fā pú tí xīn suǒwèi yù liǎo zhī miào shì jiè jí
知十方世界故，发菩提心。所谓欲了知妙世界即
shì cū shì jiè cū shì jiè jí shì miào shì jiè yǎng shì jiè jí shì fù
是粗世界，粗世界即是妙世界；仰世界即是覆
shì jiè fù shì jiè jí shì yǎng shì jiè xiǎo shì jiè jí shì dà shì jiè
世界，覆世界即是仰世界；小世界即是大世界，
dà shì jiè jí shì xiǎo shì jiè guǎng shì jiè jí shì xiá shì jiè xiá shì
大世界即是小世界；广世界即是狭世界，狭世

[8] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

jiè jí shì guǎng shì jiè yī shì jiè jí shì bù kě shuō shì jiè bù kě
界即是广世界；一世界即是不可说世界，不可
shuō shì jiè jí shì yī shì jiè bù kě shuō shì jiè rù yī shì jiè yī shì
说世界即是一世界；不可说世界入一世界，一世
jiè rù bù kě shuō shì jiè huì shì jiè jí shì jìng shì jiè jìng shì jiè jí
界入不可说世界；秽世界即是净世界，净世界即
shì huì shì jiè yù zhī yī máoduānzhōng yī qiè shì jiè chā bié xìng
是秽世界。欲知一毛端中，一切世界差别性；
yī qiè shì jiè zhōng yī máoduān yī tǐ xìng yù zhī yī shì jiè zhōng
一切世界中，一毛端一体性。欲知一世界中
chūshēng yī qiè shì jiè yù zhī yī qiè shì jiè wú tǐ xìng yù yǐ yī
出生一切世界，欲知一切世界无体性。欲以一
niàn xīn jìn zhī yī qiè guǎng dà shì jiè ér wú zhàng ài gù fā ē nòu
念心尽知一切广大世界而无障碍故，发阿耨
duō luó sānmiǎosān pú tí xīn
多罗三藐三菩提心。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[9]。假使有人，于一念顷
néng zhī dōngfāng ē sēng qí shì jiè chénghuài jié shù niànniàn rú shì
能知东方阿僧祇世界成坏劫数；念念如是，
jìn ē sēng qí jié cǐ zhū jié shù wú yǒunéng dé zhī qí biān jì yǒu
尽阿僧祇劫，此诸劫数无有能得知其边际。有
dì èr rén yú yī niànqǐngnéng zhī qián rén ē sēng qí jié suǒ zhī jié shù
第二人，于一念顷能知前人阿僧祇劫所知劫数。
rú shì guǎngshuō nǎi zhì dì shí nán xī běi fāng sì wéi
如是广说，乃至第十。南、西、北方、四维、
shàng xià yì fù rú shì fó zǐ cǐ shí fāng ē sēng qí shì jiè chéng
上、下亦复如是。佛子！此十方阿僧祇世界成
huài jié shù kě zhī biān jì pú sà chū fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
坏劫数可知边际，菩萨初发阿耨多罗三藐三菩
tí xīn gōng dé shàngēn wú yǒunéng dé zhī qí jì zhě hé yǐ gù
提心功德善根，无有能得知其际者。何以故？
pú sà bú qí xiàn dànwèi zhī ěr suǒ shì jiè chénghuài jié shù gù fā
菩萨不齐限，但为知尔所世界成坏劫数故，发
ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn wèi xī zhī yī qiè shì jiè chéng
阿耨多罗三藐三菩提心；为悉知一切世界成

[9] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

huài jié jìn wú yú gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn suǒ wèi
坏劫尽无余故，发阿耨多罗三藐三菩提心。所谓：

zhī cháng jié yǔ duǎn jié píngděng duǎn jié yǔ cháng jié píngděng yī
知长劫与短劫平等，短劫与长劫平等；一

jié yǔ wú shù jié píngděng wú shù jié yǔ yī jié píngděng yǒu fó jié
劫与无数劫平等，无数劫与一劫平等；有佛劫

yǔ wú fó jié píngděng wú fó jié yǔ yǒu fó jié píngděng yī fó jié
与无佛劫平等，无佛劫与有佛劫平等；一佛劫

zhōngyǒu bù kě shuō fó bù kě shuō fó jié zhōngyǒu yī fó yǒuliàng
中有不可说佛，不可说佛劫中有一佛；有量

jié yǔ wú liàng jié píngděng wú liàng jié yǔ yǒuliàng jié píngděng yǒu jìn
劫与无量劫平等，无量劫与有量劫平等；有尽

jié yǔ wú jìn jié píngděng wú jìn jié yǔ yǒu jìn jié píngděng bù kě
劫与无尽劫平等，无尽劫与有尽劫平等；不可

shuō jié yǔ yī niànpíngděng yī niàn yǔ bù kě shuō jié píngděng yī
说劫与一念平等，一念与不可说劫平等；一

qiè jié rù fēi jié fēi jié rù yī qiè jié yù yú yī niànzhōng jìn zhī
切劫入非劫，非劫入一切劫。欲于一念中尽知

qián jì hòu jì jí xiàn zài yī qiè shì jiè chénghuài jié gù fā ē nòu
前际、后际及现在一切世界成坏劫故，发阿耨

duō luó sānmiǎosān pú tí xīn shì míngchū fā xīn dà shì zhuāngyánliǎo
多罗三藐三菩提心，是名初发心大誓庄严了

zhī yī qiè jié shéntōng zhì
知一切劫神通智。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[10]。假使有人，于一念顷

néng zhī dōngfāng ē sēng qí shì jiè suǒ yǒuzhòngshēngzhǒngzhǒngchā bié
能知东方阿僧祇世界所有众生种种差别

jiě niànniàn rú shì jìn ē sēng qí jié yǒu dì èr rén yú yī niàn
解；念念如是，尽阿僧祇劫。有第二人，于一念

qǐngnéng zhī qián rén ē sēng qí jié suǒ zhī zhòngshēngzhū jiě chā bié rú
顷能知前人阿僧祇劫所知众生诸解差别；如

shì yì jìn ē sēng qí jié cì dì zhǎnzhuǎn nǎi zhì dì shí nán
是，亦尽阿僧祇劫。次第展转，乃至第十。南、

xī běi fāng sì wéi shàng xià yì fù rú shì fó zǐ cǐ
西、北方、四维、上、下亦复如是。佛子！此

[10] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

shí fāngzhòngshēngzhǒngzhǒngchā bié jiě kě zhī biān jì pú sà chū
十方 众 生 种 种 差别解，可知边际；菩萨初

fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn gōng dé shàngēn wú yǒunéng
发阿耨多罗三藐三菩提心功德善根，无有能

dé zhī qí jì zhě hé yǐ gù fó zǐ pú sà bú qí xiàn dànwèi
得知其际者。何以故？佛子！菩萨不齐限，但为

zhī ěr suǒzhòngshēng jiě gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
知尔所 众 生 解故，发阿耨多罗三藐三菩提心；

wèi jìn zhī yī qiè shì jiè suǒyǒuzhòngshēngzhǒngzhǒngchā bié jiě gù
为尽知一切世界所有 众 生 种 种 差别解故，

fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn suǒ wèi yù zhī yī qiè chā bié
发阿耨多罗三藐三菩提心。所谓欲知一切差别

jiě wú biān gù yī zhòngshēng jiě wú shù zhòngshēng jiě píngděng gù
解无边故；一 众 生 解，无数 众 生 解平 等故；

yù dé bù kě shuōchā bié jiě fāngbiàn zhì guāngmíng gù yù xī zhī zhòng
欲得不可说差别解方便智 光 明故；欲悉知 众

shēng hǎi gè gè chā bié jiě jìn wú yú gù yù xī zhī guò xiàn
生 海各各差别解，尽无余故；欲悉知过、现、

wèi lái shàn bú shànzhǒngzhǒng wú liàng jiě gù yù xī zhī xiāng sì
未来，善、不善 种 种 无量解故；欲悉知 相 似

jiě bù xiāng sì jiě gù yù xī zhī yī qiè jiě jí shì yī jiě yī jiě
解、不 相 似解故；欲悉知一切解即是一解，一解

jí shì yī qiè jiě gù yù dé rú lái jiě lì gù yù xī zhī yǒushàng jiě
即是一切解故；欲得如来解力故；欲悉知有 上 解、

wú shàng jiě yǒu yú jiě wú yú jiě děng jiě bù děng jiě chā bié
无 上 解、有余解、无余解、等 解、不 等 解差别

gù yù xī zhī yǒu yī jiě wú yī jiě gòng jiě bú gòng jiě yǒu
故；欲悉知有依解、无依解、共 解、不 共 解、有

biān jiě wú biān jiě chā bié jiě wú chā bié jiě shàn jiě bú
边解、无边解、差别解、无差别解、善 解、不

shàn jiě shì jiān jiě chū shì jiān jiě chā bié gù yù yú yī qiè miào
善解、世间解、出世间解差别故；欲于一切 妙

jiě dà jiě wú liàng jiě zhèngwèi jiě zhōng dé rú lái jiě tuō wú
解、大解、无量解、正 位解 中，得如来解脱无

zhàng ài zhì gù yù yǐ wú liàngfāngbiàn xī zhī shí fāng yī qiè zhòng
障 碍智故；欲以无量 方 便，悉知十方一切 众

shēng jiè yī yī zhòngshēngjìng jiě rǎn jiě guǎng jiě lüè jiě xì
生 界一一 众 生 净解、染解、广 解、略解、细

jiě cū jiě jìn wú yú gù yù xī zhī shēn mì jiě fāngbiàn jiě
解、粗解，尽无余故；欲悉知深密解、方便解、

fēn bié jiě zì rán jiě suí yīn suǒ qǐ jiě suí yuánsuǒ qǐ jiě yī
分别解、自然解、随因所起解、随缘所起解，一

qiè jiě wǎng xī wú yú gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
切解网悉无余故，发阿耨多罗三藐三菩提心。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[11]。假使有人，于一念顷

néng zhī dōngfāng wú shù shì jiè yī qiè zhòngshēngzhū gēnchā bié niàn
能知东方无数世界一切众生诸根差别；念

niàn rú shì jīng ē sēng qí jié yǒu dì èr rén yú yī niànqǐngnéng
念如是，经阿僧祇劫。有第二人，于一念顷能

zhī qián rén ē sēng qí jié niànniànsuǒ zhī zhū gēnchā bié rú shì guǎng
知前人阿僧祇劫念念所知诸根差别。如是广

shuō nǎi zhì dì shí nán xī běi fāng sì wéi shàng xià
说，乃至第十。南、西、北方、四维、上、下

yì fù rú shì fó zǐ cǐ shí fāng shì jiè suǒ yǒuzhòngshēngzhū gēn
亦复如是。佛子！此十方世界所有众生诸根

chā bié kě zhī biān jì pú sà chū fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
差别可知边际，菩萨初发阿耨多罗三藐三菩提

xīn gōng dé shàngēn wú yǒunéng dé zhī qí jì zhě hé yǐ gù pú
心功德善根，无有能得知其际者。何以故？菩

sà bú qí xiàn dànwèi zhī ěr suǒ shì jiè zhòngshēnggēn gù fā ē nòu
萨不齐限，但为知尔所世界众生根故，发阿耨

duō luó sānmiǎosān pú tí xīn wèi jìn zhī yī qiè shì jiè zhōng yī qiè
多罗三藐三菩提心；为尽知一切世界中一切

zhòngshēnggēnzhǒngzhǒngchā bié guǎngshuō nǎi zhì yù jìn zhī yī qiè zhū
众生根种种差别，广说乃至欲尽知一切诸

gēnwǎng gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
根网故，发阿耨多罗三藐三菩提心。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[12]。假使有人，于一念顷

néng zhī dōngfāng wú shù shì jiè suǒ yǒuzhòngshēngzhǒngzhǒng yù yào
能知东方无数世界所有众生种种欲乐；

niànniàn rú shì jìn ē sēng qí jié cì dì guǎngshuō nǎi zhì dì shí
念念如是，尽阿僧祇劫，次第广说，乃至第十。

[11] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[12] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

nán xī běi fāng sì wéi shàng xià yì fù rú shì cǐ shí
南、西、北方、四维、上、下亦复如是。此十
fāngzhòngshēngsuǒyǒu yù yào kě zhī biān jì pú sà chū fā ē nòuduō
方众生所有欲乐可知边际，菩萨初发阿耨多
luó sānmiǎosān pú tí xīn gōng dé shàngēn wú yǒunéng dé zhī qí jì
罗三藐三菩提心功德善根，无有能得知其际
zhě hé yǐ gù fó zǐ pú sà bú qí xiàn dànwèi zhī ěr suǒ
者。何以故？佛子！菩萨不齐限，但为知尔所
zhòngshēng yù yào gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn wèi jìn
众生欲乐故，发阿耨多罗三藐三菩提心；为尽
zhī yī qiè shì jiè suǒyǒuzhòngshēngzhǒngzhǒng yù yào guǎngshuō nǎi zhì
知一切世界所有众生种种欲乐，广说乃至
yù jìn zhī yī qiè yù yàowǎng gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
欲尽知一切欲乐网故，发阿耨多罗三藐三菩提
xīn
心。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[13]。假使有人，于一念顷
néng zhī dōngfāng wú shù shì jiè suǒyǒuzhòngshēngzhǒngzhǒngfāngbiàn
能知东方无数世界所有众生种种方便。
rú shì guǎngshuō nǎi zhì dì shí nán xī běi fāng sì wéi
如是广说，乃至第十。南、西、北方、四维、
shàng xià yì fù rú shì cǐ shí fāngzhòngshēngzhǒngzhǒngfāngbiàn kě
上、下亦复如是。此十方众生种种方便可
zhī biān jì pú sà chū fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn gōng dé
知边际，菩萨初发阿耨多罗三藐三菩提心功德
shàngēn wú yǒunéng dé zhī qí jì zhě hé yǐ gù fó zǐ pú sà
善根，无有能得知其际者。何以故？佛子！菩萨
bú qí xiàn dànwèi zhī ěr suǒ shì jiè zhòngshēngzhǒngzhǒngfāngbiàn gù
不齐限，但为知尔所世界众生种种方便故，
fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn wèi jìn zhī yī qiè shì jiè suǒ
发阿耨多罗三藐三菩提心；为尽知一切世界所
yǒuzhòngshēngzhǒngzhǒngfāngbiàn guǎngshuō nǎi zhì yù jìn zhī yī qiè
有众生种种方便，广说乃至欲尽知一切
fāngbiànwǎng gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
方便网故，发阿耨多罗三藐三菩提心。

[13] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[14]。假使有人，于一念顷

néng zhī dōngfāng wú shù shì jiè suǒ yǒu zhòngshēngzhǒngzhǒng chā bié xīn
能知东方无数世界所有众生种种差别心。

guǎngshuō nǎi zhì cǐ shí fāng shì jiè suǒ yǒu zhòngshēngzhǒngzhǒng chā bié
广说乃至此十方世界所有众生种种差别

xīn kě zhī biān jì pú sà chū fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
心，可知边际；菩萨初发阿耨多罗三藐三菩提

xīn gōng dé shàngēn wú yǒunéng dé zhī qí jì zhě hé yǐ gù fó
心功德善根，无有能得知其际者。何以故？佛

zǐ pú sà bú qí xiàn dànwèi zhī ěr suǒzhòngshēng xīn gù fā ē
子！菩萨不齐限，但为知尔所众生心故，发阿

nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn wèi xī zhī jìn fǎ jiè xū kōng jiè
耨多罗三藐三菩提心；为悉知尽法界、虚空界

wú biānzhòngshēngzhǒngzhǒng xīn nǎi zhì yù jìn zhī yī qiè xīn wǎng gù
无边众生种种心，乃至欲尽知一切心网故，

fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
发阿耨多罗三藐三菩提心。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[15]。假使有人，于一念顷

néng zhī dōngfāng wú shù shì jiè suǒ yǒuzhòngshēngzhǒngzhǒng chā bié yè
能知东方无数世界所有众生种种差别业。

guǎngshuō nǎi zhì cǐ shí fāngzhòngshēngzhǒngzhǒng chā bié yè kě zhī
广说乃至此十方众生种种差别业，可知

biān jì pú sà chū fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn shàngēnbiān
边际；菩萨初发阿耨多罗三藐三菩提心善根边

jì bù kě dé zhī hé yǐ gù fó zǐ pú sà bú qí xiàn dàn
际，不可得知。何以故？佛子！菩萨不齐限，但

wèi zhī ěr suǒzhòngshēng yè gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
为知尔所众生业故，发阿耨多罗三藐三菩提

xīn yù xī zhī sān shì yī qiè zhòngshēng yè nǎi zhì yù xī zhī yī qiè
心；欲悉知三世一切众生业，乃至欲悉知一切

yè wǎng gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
业网故，发阿耨多罗三藐三菩提心。

[14] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻
[15] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[16]。假使有人，于一念顷

néng zhī dōngfāng wú shù shì jiè suǒ yǒu zhòngshēng zhǒngzhǒng fán nǎo
能知东方无数世界所有众生种种烦恼；

niànniàn rú shì jìn ē sēng qí jié cǐ zhū fán nǎo zhǒngzhǒng chā bié
念念如是，尽阿僧祇劫，此诸烦恼种种差别，

wú yǒu néng dé zhī qí biān jì yǒu dì èr rén yú yī niànqǐng néng zhī
无有能得知其边际。有第二人，于一念顷能知

qián rén ē sēng qí jié suǒ zhī zhòngshēng fán nǎo chā bié rú shì fù jìn
前人阿僧祇劫所知众生烦恼差别；如是，复尽

ē sēng qí jié cì dì guǎngshuō nǎi zhì dì shí nán xī běi
阿僧祇劫。次第广说，乃至第十。南、西、北

fāng sì wéi shàng xià yì fù rú shì fó zǐ cǐ shí fāngzhòng
方、四维、上、下亦复如是。佛子！此十方众

shēng fán nǎo chā bié kě zhī biān jì pú sà chū fā ē nòuduō luó sān
生烦恼差别可知边际，菩萨初发阿耨多罗三

miǎosān pú tí xīn shàngēnbiān jì bù kě dé zhī hé yǐ gù fó zǐ
藐三菩提心善根边际不可得知。何以故？佛子！

pú sà bú qí xiàn dànwèi zhī ěr suǒ shì jiè zhòngshēng fán nǎo gù fā
菩萨不齐限，但为知尔所世界众生烦恼故，发

ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn wèi jìn zhī yī qiè shì jiè suǒ yǒu
阿耨多罗三藐三菩提心；为尽知一切世界所有

zhòngshēng fán nǎo chā bié gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
众生烦恼差别故，发阿耨多罗三藐三菩提心。

suǒ wèi yù jìn zhī qīng fán nǎo zhòng fán nǎo mián fán nǎo qǐ fán
所谓：欲尽知轻烦恼、重烦恼、眠烦恼、起烦

nǎo yī yī zhòngshēng wú liàng fán nǎo zhǒngzhǒng chā bié zhǒngzhǒng
恼，一一众生无量烦恼种种差别、种种

jué guān jìng zhì yī qiè zhū zá rǎn gù yù jìn zhī yī wú míng fán nǎo
觉观，净治一切诸杂染故；欲尽知依无明烦恼、

ài xiāngyìng fán nǎo duàn yī qiè zhū yǒu qù fán nǎo jié gù yù jìn zhī
爱相应烦恼，断一切诸有趣烦恼结故；欲尽知

tān fēn fán nǎo chēn fēn fán nǎo chī fēn fán nǎo děng fēn fán nǎo
贪分烦恼、瞋分烦恼、痴分烦恼、等分烦恼，

duàn yī qiè fán nǎogēnběn gù yù xī zhī wǒ fán nǎo wǒ suǒ fán nǎo
断一切烦恼根本故；欲悉知我烦恼、我所烦恼、

[16] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

wǒ màn fán nǎo jué wù yī qiè fán nǎo jìn wú yú gù yù xī zhī cóng
我慢烦恼，觉悟一切烦恼尽无余故；欲悉知从

diāndǎo fēn bié shēnggēnběn fán nǎo suí fán nǎo yīn shēnjiànshēng liù
颠倒分别生根本烦恼、随烦恼，因身见生六

shí èr jiàn tiáo fú yī qiè fán nǎo gù yù xī zhī gài fán nǎo zhàng
十二见，调伏一切烦恼故；欲悉知盖烦恼、障

fán nǎo fā dà bēi jiù hù xīn duàn yī qiè fán nǎowǎng lìng yī qiè
烦恼，发大悲救护心，断一切烦恼网，令一切

zhì xìngqīngjìng gù fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
智性清净故，发阿耨多罗三藐三菩提心。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ yǒu rén yú yī niànqǐng
“佛子！复置此喻[17]。假使有人，于一念顷

yǐ zhū zhǒngzhǒngshàngwèi yǐn shí xiānghuā yī fú chuángfān
以诸种种上味饮食、香华、衣服、幢幡、

sǎn gài jí sēng qié lán shàngmiàogōngdiàn bǎozhàng wǎngmàn
伞盖及僧伽蓝、上妙宫殿、宝帐、网幔、

zhǒngzhǒngzhuāngyán shī zǐ zhī zuò jí zhòngmiàobǎo gòngyǎngdōng
种种庄严师子之座及众妙宝，供养东

fāng wú shù zhū fó jí wú shù shì jiè suǒ yǒuzhòngshēng gōngjìng zūnzhòng
方无数诸佛及无数世界所有众生，恭敬尊重，

lǐ bài zàn tàn qū gōngzhānyǎng xiāng xù bù jué jīng wú shù jié
礼拜赞叹，曲躬瞻仰，相续不绝，经无数劫。

yòuquàn bǐ zhòngshēng xī lìng rú shì gòngyǎng yú fó zhì fó mièhòu
又劝彼众生，悉令如是供养于佛。至佛灭后，

gè wèi qǐ tǎ qí tǎ gāoguǎng wú shù shì jiè zhòngbǎosuǒchéng
各为起塔。其塔高广，无数世界众宝所成，

zhǒngzhǒngzhuāngyán yī yī tǎ zhōng gè yǒu wú shù rú lái xíngxiàng
种种庄严。一一塔中，各有无数如来形像，

guāngmíngbiànzhào wú shù shì jiè jīng wú shù jié nán xī běi fāng
光明遍照无数世界，经无数劫。南、西、北方、

sì wéi shàng xià yì fù rú shì fó zǐ yú rǔ yì yún hé cǐ
四维、上、下亦复如是。佛子！于汝意云何，此

rén gōng dé nìngwéiduō fǒu
人功德宁为多不？”

tiān dì yán shì rén gōng dé wéi fó nǎi zhī yú wú néng
天帝言：“是人功德，唯佛乃知，余无能

[17] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

cè
测。”

fó zǐ cǐ rén gōng dé bǐ pú sà chū fā xīn gōng dé bǎi
“佛子！此人功德比菩萨初发心功德，百
fēn bù jí yī qiān fēn bù jí yī bǎi qiān fēn bù jí yī nǎi zhì yōu
分不及一，千分不及一，百千分不及一，乃至优
bō ní shā tuó fēn yì bù jí yī
波尼沙陀分亦不及一。

fó zǐ fù zhì cǐ yù jiǎ shǐ fù yǒu dì èr rén yú yī
“佛子！复置此喻[18]。假使复有第二人，于一
niànzhōngnéngzuòqián rén jí wú shù shì jiè suǒyǒuzhòngshēng wú shù jié
念中能作前人及无数世界所有众生无数劫
zhōnggòngyǎng zhī shì niànniàn rú shì yǐ wú liàngzhǒnggòngyǎng zhī
中供养之事；念念如是，以无量种供养之
jù gòngyǎng wú liàng zhū fó rú lái jí wú liàng shì jiè suǒyǒuzhòngshēng
具，供养无量诸佛如来及无量世界所有众生
jīng wú liàng jié qí dì sān rén nǎi zhì dì shí rén jiē yì rú shì
经无量劫。其第三人，乃至第十人，皆亦如是，
yú yī niànzhōngnéngzuòqián rén suǒyǒugòngyǎng niànniàn rú shì yǐ
于一念中能作前人所有供养；念念如是，以
wú biān wú děng bù kě shǔ bù kě chēng bù kě sī bù kě
无边、无等、不可数、不可称、不可思、不可
liàng bù kě shuō bù kě shuō bù kě shuōgòngyǎng zhī jù gòngyǎng
量、不可说、不可说不可说供养之具，供养
wú biān nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuōzhū fó jí ěr xǔ shì jiè suǒyǒu
无边乃至不可说不可说诸佛及尔许世界所有
zhòngshēng jīng wú biān nǎi zhì bù kě shuō bù kě shuō jié zhì fó miè
众生，经无边乃至不可说不可说劫。至佛灭
hòu gè wèi qǐ tǎ qí tǎ gāoguǎng nǎi zhì zhù jié yì fù rú
后，各为起塔，其塔高广。乃至住劫，亦复如
shì fó zǐ cǐ qiángōng dé bǐ pú sà chū fā xīn gōng dé bǎi fēn
是。佛子！此前功德比菩萨初发心功德，百分
bù jí yī qiān fēn bù jí yī bǎi qiān fēn bù jí yī nǎi zhì yōu bō
不及一，千分不及一，百千分不及一，乃至优波
ní shā tuó fēn yì bù jí yī hé yǐ gù fó zǐ pú sà mó hē sà
尼沙陀分亦不及一。何以故？佛子！菩萨摩诃萨

[18] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

bú qí xiàn dànwèigòngyǎng ěr suǒ fó gù fā ē nòuduō luó sānmiǎo
不齐限，但为供养尔所佛故，发阿耨多罗三藐
sān pú tí xīn wèigòngyǎng jìn fǎ jiè xū kōng jiè bù kě shuō bù kě
三菩提心；为供养尽法界、虚空界不可说不可
shuō shí fāng wú liàng qù lái xiàn zài suǒyǒu zhū fó gù fā ē nòu
说十方无量去、来、现在所有诸佛故，发阿耨
duō luó sānmiǎosān pú tí xīn fā shì xīn yǐ néng zhī qián jì yī qiè
多罗三藐三菩提心。发是心已，能知前际一切
zhū fó shǐ chéngzhèng jué jí bō niè pán néng xìn hòu jì yī qiè zhū fó
诸佛始成正觉及般涅槃，能信后际一切诸佛
suǒyǒushàngēn néng zhī xiàn zài yī qiè zhū fó suǒyǒu zhì huì bǐ zhū
所有善根，能知现在一切诸佛所有智慧。彼诸
fó suǒyǒugōng dé cǐ pú sà néng xìn néngshòu néng xiū néng
佛所有功德，此菩萨能信、能受、能修、能
dé néng zhī néngzhèng néngchéng jiù néng yǔ zhū fó píngděng
得、能知、能证、能成就，能与诸佛平等
yī xìng hé yǐ gù cǐ pú sà wèi bú duàn yī qiè rú lái zhǒngxìng gù
一性。何以故？此菩萨为不断一切如来种性故，
fā xīn wèi chōngbiàn yī qiè shì jiè gù fā xīn wèi dù tuō yī qiè
发心；为充遍一切世界故，发心；为度脱一切
shì jiè zhòngshēng gù fā xīn wèi xī zhī yī qiè shì jiè chénghuài gù
世界众生故，发心；为悉知一切世界成坏故，
fā xīn wèi xī zhī yī qiè zhòngshēnggòu jìng gù fā xīn wèi xī zhī
发心；为悉知一切众生垢净故，发心；为悉知
yī qiè shì jiè sānyǒuqīngjìng gù fā xīn wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng
一切世界三有清净故，发心；为悉知一切众生
xīn yàofánnǎo xí qì gù fā xīn wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng sǐ cǐ
心乐烦恼习气故，发心；为悉知一切众生死此
shēng bǐ gù fā xīn wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng zhū gēnfāngbiàn gù
生彼故，发心；为悉知一切众生诸根方便故，
fā xīn wèi xī zhī yī qiè zhòngshēng xīn xíng gù fā xīn wèi xī zhī
发心；为悉知一切众生心行故，发心；为悉知
yī qiè zhòngshēngsān shì zhì gù fā xīn yǐ fā xīn gù cháng wéi
一切众生三世智故，发心。以发心故，常为
sān shì yī qiè zhū fó zhī suǒ yì niàn dāng dé sān shì yī qiè zhū fó wú
三世一切诸佛之所忆念，当得三世一切诸佛无
shàng pú tí jí wéisān shì yī qiè zhū fó yǔ qí miào fǎ jí yǔ sān
上菩提，即为三世一切诸佛与其妙法，即与三

shì yī qiè zhū fó tǐ xìngpíngděng yǐ xiū sān shì yī qiè zhū fó zhù dào
世一切诸佛体性平等，已修三世一切诸佛助道
zhī fǎ chéng jiù sān shì yī qiè zhū fó lì wú suǒ wèi zhuāngyán sān
之法，成就三世一切诸佛力、无所畏，庄严三
shì yī qiè zhū fó bú gòng fó fǎ xī dé fǎ jiè yī qiè zhū fó shuō fǎ
世一切诸佛不共佛法，悉得法界一切诸佛说法
zhì huì hé yǐ gù yǐ shì fā xīn dāng dé fó gù yīng zhī cǐ rén
智慧。何以故？以是发心，当得佛故。应知此人
jí yǔ sān shì zhū fó tóngděng jí yǔ sān shì zhū fó rú lái jìng jiè píng
即与三世诸佛同等，即与三世诸佛如来境界平
děng jí yǔ sān shì zhū fó rú lái gōng dé píngděng dé rú lái yī shēn
等，即与三世诸佛如来功德平等，得如来一身、
wú liàngshēn jiū jìng píngděngzhēn shí zhì huì cái fā xīn shí jí wéi shí
无量身究竟平等真实智慧。才发心时，即为十
fāng yī qiè zhū fó suǒ gòng chēng tàn jí néngshuō fǎ jiàohuàtiáo fú yī
方一切诸佛所共称叹，即能说法教化调伏一
qiè shì jiè suǒ yǒuzhòngshēng jí néngzhèndòng yī qiè shì jiè jí néng
切世界所有众生，即能震动一切世界，即能
guāngzhào yī qiè shì jiè jí néng xī miè yī qiè shì jiè zhū è dào kǔ
光照一切世界，即能息灭一切世界诸恶道苦，
jí néngyán jìng yī qiè guó tǔ jí néng yú yī qiè shì jiè zhōng shì xiàn
即能严净一切国土，即能于一切世界中示现
chéng fó jí néng lìng yī qiè zhòngshēng jiē dé huān xǐ jí néng rù
成佛，即能令一切众生皆得欢喜，即能入
yī qiè fǎ jiè xìng jí néng chí yī qiè fó zhǒngxìng jí néng dé yī qiè
一切法界性，即能持一切佛种性，即能得一切
fó zhì huì guāngmíng cǐ chū fā xīn pú sà bù yú sān shì shǎoyǒu suǒ
佛智慧光明。此初发心菩萨，不于三世少有所
dé suǒ wèi ruò zhū fó ruò zhū fó fǎ ruò pú sà ruò pú sà
得。所谓：若诸佛，若诸佛法；若菩萨，若菩萨
fǎ ruò dú jué ruò dú jué fǎ ruò shēngwén ruò shēngwén fǎ
法；若独觉，若独觉法；若声闻，若声闻法；
ruò shì jiān ruò shì jiān fǎ ruò chū shì jiān ruò chū shì jiān fǎ ruò
若世间，若世间法；若出世间，若出世间法；若
zhòngshēng ruò zhòngshēng fǎ wéi qiú yī qiè zhì yú zhū fǎ jiè
众生，若众生法。唯求一切智；于诸法界，
xīn wú suǒ zhuó
心无所著。”

ěr shí fó shén lì gù shí fāng gè yī wàn fó chà wēi chén shù
尔时，佛神力故，十方各一万佛刹微尘数

shì jiè liù zhǒng zhèn dòng suǒ wèi dòng biàn dòng děng biàn dòng
世界六种震动。所谓：动、遍动、等遍动，

qǐ biàn qǐ děng biàn qǐ yǒng biàn yǒng děng biàn yǒng
起、遍起、等遍起，踊[19]、遍踊[20]、等遍踊[21]，

zhèn biàn zhèn děng biàn zhèn hǒu biàn hǒu děng biàn hǒu jī
震、遍震、等遍震，吼、遍吼、等遍吼，击、

biàn jī děng biàn jī yù zhòng tiān huā tiān xiāng tiān mò xiāng
遍击、等遍击。雨众天华、天香、天末香、

tiān huā mán tiān yī tiān bǎo tiān zhuāng yán jù zuò tiān jì yuè
天华鬘、天衣、天宝、天庄严具，作天妓乐，

fàng tiān guāng míng jí tiān yīn shēng
放天光明及天音声。

shì shí shí fāng gè guò shí fó chà wēi chén shù shì jiè wài yǒu
是时，十方各过十佛刹微尘数世界外，有

wàn fó chà wēi chén shù fó tóng míng fǎ huì gè xiàn qí shēn zài fǎ
万佛刹微尘数佛，同名法慧，各现其身，在法

huì pú sà qián zuò rú shì yán shàn zāi shàn zāi fǎ huì rǔ
慧菩萨前作如是言：“善哉，善哉！法慧，汝

yú jīn zhě néng shuō cǐ fǎ wǒ děng shí fāng gè wàn fó chà wēi chén shù
于今者能说此法，我等十方各万佛刹微尘数

fó yì shuō shì fǎ yī qiè zhū fó xī rú shì shuō rǔ shuō cǐ fǎ shí
佛亦说是法，一切诸佛悉如是说。汝说此法时，

yǒu wàn fó chà wēi chén shù pú sà fā pú tí xīn wǒ děng jīn zhě xī
有万佛刹微尘数菩萨发菩提心，我等今者悉

shòu qí jì yú dāng lái shì guò qiān bù kě shuō wú biān jié tóng yī jié
授其记，于当来世过千不可说无边劫，同一劫

zhōng ér dé zuò fó chū xīng yú shì jiē hào qīng jìng xīn rú lái suǒ
中而得作佛，出兴于世，皆号清净心如来，所

zhù shì jiè gè gè chā bié wǒ děng xī dāng hù chí cǐ fǎ lìng wèi lái
住世界各各差别。我等悉当护持此法，令未来

shì yī qiè pú sà wèi céng wén zhě jiē xī dé wén rú cǐ suō pó
世一切菩萨，未曾闻者，皆悉得闻。如此娑婆

[19] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[20] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[21] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊

shì jiè sì tiān xià xū mí dǐngshàngshuō rú shì fǎ lìng zhū zhòngshēng
世界四天下须弥顶上说如是法，令诸众生

wén yǐ shòuhuà rú shì shí fāng bǎi qiān yì nà yóu tā wú shù wú liàng
闻已受化；如是十方百千亿那由他无数、无量、

wú biān wú děng bù kě shǔ bù kě chēng bù kě sī bù kě
无边、无等、不可数、不可称、不可思、不可

liàng bù kě shuō jìn fǎ jiè xū kōng jiè zhū shì jiè zhōng yì shuō cǐ
量、不可说尽法界、虚空界诸世界中，亦说此

fǎ jiàohuàzhòngshēng qí shuō fǎ zhě tóngmíng fǎ huì xī yǐ
法，教化众生。其说法者，同名法慧。悉以

fó shén lì gù shì zūn běnyuàn lì gù wèi yù xiǎn shì fó fǎ gù
佛神力故，世尊本愿力故，为欲显示佛法故，

wèi yǐ zhì guāng pǔ zhào gù wèi yù kāi chǎn shí yì gù wèi lìng zhèng
为以智光普照故，为欲开阐实义故，为令证

dé fǎ xìng gù wèi lìng zhòng huì xī huān xǐ gù wèi yù kāi shì fó fǎ
得法性故，为令众会悉欢喜故，为欲开示佛法

yīn gù wèi dé yī qiè fó píngděng gù wèiliǎo fǎ jiè wú yǒu èr gù
因故，为得一切佛平等故，为了法界无有二故，

shuō rú shì fǎ
说如是法。”

ěr shí fǎ huì pú sà pǔ guān jìn xū kōng jiè shí fāngguó tǔ yī
尔时，法慧菩萨普观尽虚空界十方国土一

qiè zhòng huì yù xī chéng jiù zhū zhòngshēng gù yù xī jìng zhì zhū yè
切众会，欲悉成就诸众生故，欲悉净治诸业

guǒbào gù yù xī kāi xiǎnqīngjìng fǎ jiè gù yù xī bá chú zá rǎn gēn
果报故，欲悉开显清净法界故，欲悉拔除杂染根

běn gù yù xī zēngzhǎngguǎng dà xìn jiě gù yù xī lìng zhī wú liàng
本故，欲悉增长广大信解故，欲悉令知无量

zhòngshēnggēn gù yù xī lìng zhī sān shì fǎ píngděng gù yù xī lìng
众生根故，欲悉令知三世法平等故，欲悉令

guānchá niè pán jiè gù yù zēngzhǎng zì qīngjìngshàngēn gù chéng fó
观察涅槃界故，欲增长自清净善根故。承佛

wēi lì jí shuōsòngyán
威力，即说颂言：

wèi lì shì jiān fā dà xīn qí xīn pǔ biàn yú shí fāng
为利世间发大心 其心普遍于十方

zhòng shēng guó tǔ sān shì fǎ fó jí pú sà zuì shèng hǎi
众生国土三世法 佛及菩萨最胜海

jiū jìng xū kōng děng fǎ jiè　suǒ yǒu yī qiè zhū shì jiān
究竟虚空等法界　所有一切诸世间

rú zhū fó fǎ jiē wǎng yì　rú shì fā xīn wú tuì zhuǎn
如诸佛法皆往诣　如是发心无退转

cí niàn zhòng shēng wú zàn shě　lí zhū nǎo hài pǔ ráo yì
慈念众生无暂舍　离诸恼害普饶益

guāng míng zhào shì wéi suǒ guī　shí lì hù niàn nán sī yì
光明照世为所归　十力护念难思议

shí fāng guó tǔ xī qù rù　yī qiè sè xíng jiē shì xiàn
十方国土悉趣入　一切色形皆示现

rú fó fú zhì guǎng wú biān　suí shùn xiū yīn wú suǒ zhuó
如佛福智广无边　随顺修因无所著

yǒu chà yǎng zhù huò páng fù　cū miàoguǎng dà wú liàngzhǒng
有刹仰住或傍覆　粗妙广大无量种

pú sà yī fā zuì shàng xīn　xī néng wǎng yì jiē wú àai
菩萨一发最上心　悉能往诣皆无碍

pú sà shèng xíng bù kě shuō　jiē qín xiū xí wú suǒ zhù
菩萨胜行不可说　皆勤修习无所住

jiàn yī qiè fó cháng xīn yào　pǔ rù yú qí shēn fǎ hǎi
见一切佛常欣乐　普入于其深法海

āi mǐn wǔ qù zhū qún shēng　lìng chú gòu huì pǔ qīng jìng
哀愍五趣诸群生　令除垢秽普清净

shào lóng fó zhǒng bú duàn jué　cuī miè mó gōng wú yǒu yú
绍隆佛种不断绝　摧灭魔宫无有余

yǐ zhù rú lái píng děng xìng　shàn xiū wēi miào fāng biàn dào
已住如来平等性　善修微妙方便道

yú fó jìng jiè qǐ xìn xīn　dé fó guàn dǐng xīn wú zhuó
于佛境界起信心　得佛灌顶心无著

liǎng zú zūn suǒ niàn bào ēn　xīn rú jīn gāng bù kě jǔ
两足尊所念报恩　心如金刚不可沮

yú fó suǒ xíng néng zhào liǎo　zì rán xiū xí pú tí hèng
于佛所行能照了　自然修习菩提行

zhū qù chā bié xiǎng wú liàng　yè guǒ jí xīn yì fēi yī
诸趣差别想无量　业果及心亦非一

nǎi zhì gēn xìng zhǒng zhǒng shū　yī fā dà xīn xī míng jiàn
乃至根性种种殊　一发大心悉明见

qí xīn guǎng dà děng fǎ jiè　wú yī wú biàn rú xū kōng
其心广大等法界　无依无变如虚空

qù xiàng fó zhì wú suǒ qǔ　dì liǎo shí jì lí fēn bié
趣 向 佛 智 无 所 取　谛 了 实 际 离 分 别

zhī zhòngshēng xīn wú shēngxiǎng　liǎo dá zhū fǎ wú fǎ xiǎng
知 众 生 心无 生 想　了 达 诸 法 无 法 想

suī pǔ fēn bié wú fēn bié　yì nà yóu chà jiē wǎng yì
虽 普 分 别 无 分 别　亿 那 由 刹 皆 往 诣

wú liàng zhū fó miào fǎ zàng　suí shùn guān chá xī néng rù
无 量 诸 佛 妙 法 藏　随 顺 观 察 悉 能 入

zhòng shēng gēn xíng mǐ bù zhī　dào rú shì chù rú shì zūn
众 生 根 行 靡 不 知　到 如 是 处 如 世 尊

qīng jìng dà yuàn héng xiāng yìng　yào gòng rú lái bú tuì zhuǎn
清 净 大 愿 恒 相 应　乐 供 如 来 不 退 转

rén tiān jiàn zhě wú yàn zú　cháng wéi zhū fó suǒ hù niàn
人 天 见 者 无 厌 足　常 为 诸 佛 所 护 念

qí xīn qīng jìng wú suǒ yī　suī guān shēn fǎ ér bù qǔ
其 心 清 净 无 所 依　虽 观 深 法 而 不 取

rú shì sī wéi wú liàng jié　yú sān shì zhōng wú suǒ zhuó
如 是 思 惟 无 量 劫　于 三 世 中 无 所 著

qí xīn jiān gù nán zhì jǔ　qù fó pú tí wú zhàng ài
其 心 坚 固 难 制 沮　趣 佛 菩 提 无 障 碍

zhì qiú miào dào chú méng huò　zhōu xíng fǎ jiè bú gào láo
志 求 妙 道 除 蒙 惑　周 行 法 界 不 告 劳

zhī yǔ yán fǎ jiē jì miè　dàn rù zhēn rú jué yì jiě
知 语 言 法 皆 寂 灭　但 入 真 如 绝 异 解

zhū fó jìng jiè xī shùn guān　dá yú sān shì xīn wú ài
诸 佛 境 界 悉 顺 观　达 于 三 世 心 无 碍

pú sà shǐ fā guǎng dà xīn　jí néng biàn wǎng shí fāng chà
菩 萨 始 发 广 大 心　即 能 遍 往 十 方 刹

fǎ mén wú liàng bù kě shuō　zhì guāng pǔ zhào jiē míng liǎo
法 门 无 量 不 可 说　智 光 普 照 皆 明 了

dà bēi guǎng dù zuì wú bǐ　cí xīn pǔ biàn děng xū kōng
大 悲 广 度 最 无 比　慈 心 普 遍 等 虚 空

ér yú zhòng shēng bù fēn bié　rú shì qīng jìng yóu yú shì
而 于 众 生 不 分 别　如 是 清 净 游 于 世

shí fāng zhòng shēng xī wèi ān　yī qiè suǒ zuò jiē zhēn shí
十 方 众 生 悉 慰 安　一 切 所 作 皆 真 实

héng yǐ jìng xīn bú yì yǔ　cháng wéi zhū fó gòng jiā hù
恒 以 净 心 不 异 语　常 为 诸 佛 共 加 护

guò qù suǒ yǒu jiē yì niàn wèi lái yī qiè xī fēn bié
过去所有皆忆念 未来一切悉分别

shí fāng shì jiè pǔ rù zhōng wèi dù zhòng shēng lìng chū lí
十方世界普入中 为度众生令出离

pú sà jù zú miào zhì guāng shàn liǎo yīn yuán wú yǒu yí
菩萨具足妙智光 善了因缘无有疑

yī qiè mí huò jiē chú duàn rú shì ér yóu yú fǎ jiè
一切迷惑皆除断 如是而游于法界

mó wáng gōng diàn xī cuī pò zhòng shēng yì mó xián chú miè
魔王宫殿悉摧破 众生翳膜咸除灭

lí zhū fēn bié xīn bú dòng shàn liǎo rú lái zhī jìng jiè
离诸分别心不动 善了如来之境界

sān shì yí wǎng xī yǐ chú yú rú lái suǒ qǐ jìng xìn
三世疑网悉已除 于如来所起净信

yǐ xìn dé chéng bú dòng zhì zhì qīng jìng gù jiě zhēn shí
以信得成不动智 智清净故解真实

wèi lìng zhòng shēng dé chū lí jìn yú hòu jì pǔ ráo yì
为令众生得出离 尽于后际普饶益

cháng shí qín kǔ xīn wú yàn nǎi zhì dì yù yì ān shòu
长时勤苦心无厌 乃至地狱亦安受

fú zhì wú liàng jiē jù zú zhòng shēng gēn yù xī liǎo zhī
福智无量皆具足 众生根欲悉了知

jí zhū yè xíng wú bú jiàn rú qí suǒ yào wèi shuō fǎ
及诸业行无不见 如其所乐为说法

liǎo zhī yī qiè kōng wú wǒ cí niàn zhòng shēng héng bù shě
了知一切空无我 慈念众生恒不舍

yǐ yī dà bēi wēi miào yīn pǔ rù shì jiān ér yǎn shuō
以一大悲微妙音 普入世间而演说

fàng dà guāng míng zhǒng zhǒng sè pǔ zhào zhòng shēng chú hēi àn
放大光明种种色 普照众生除黑暗

guāng zhōng pú sà zuò lián huā wèi zhòng chǎn yáng qīng jìng fǎ
光中菩萨坐莲华 为众阐扬清净法

yú yī máo duān xiàn zhòng chà zhū dà pú sà jiē chōng mǎn
于一毛端现众刹 诸大菩萨皆充满

zhòng huì zhì huì gè bù tóng xī néng míng liǎo zhòng shēng xīn
众会智慧各不同 悉能明了众生心

shí fāng shì jiè bù kě shuō yī niàn zhōu xíng wú bú jìn
十方世界不可说 一念周行无不尽

lì yì zhòng shēng gòng yǎng fó yú zhū fó suǒ wèn shēn yì
利益众生供养佛于诸佛所问深义

yú zhū rú lái zuò fù xiǎng wèi lì zhòng shēng xiū jué xíng
于诸如来作父想为利众生修觉行

zhì huì shàn qiǎo tōng fǎ zàng rù shēn zhì chù wú suǒ zhuó
智慧善巧通法藏入深智处无所著

suí shùn sī wéi shuō fǎ jiè jīng wú liàng jié bù kě jìn
随顺思惟说法界经无量劫不可尽

zhì suī shàn rù wú chù suǒ wú yǒu pí yàn wú suǒ zhuó
智虽善入无处所无有疲厌无所著

sān shì zhū fó jiā zhōng shēng zhèng dé rú lái miào fǎ shēn
三世诸佛家中生证得如来妙法身

pǔ wèi qún shēng xiàn zhòng sè pì rú huàn shī wú bú zuò
普为群生现众色譬如幻师无不作

huò xiàn shǐ xiū shū shèng xíng huò xiàn chū shēng jí chū jiā
或现始修殊胜行或现初生及出家

huò xiàn shù xià chéng pú tí huò wèi zhòng shēng shì niè pán
或现树下成菩提或为众生示涅槃

pú sà suǒ zhù xī yǒu fǎ wéi fó jìng jiè fēi èr shèng
菩萨所住希有法唯佛境界非二乘

shēn yǔ yì xiǎng jiē yǐ chú zhǒng zhǒng suí yí xī néng xiàn
身语意想皆已除种种随宜悉能现

pú sà suǒ dé zhū fó fǎ zhòng shēng sī wéi fā kuáng luàn
菩萨所得诸佛法众生思惟发狂乱

zhì rù shí jì xīn wú ài pǔ xiàn rú lái zì zài lì
智入实际心无碍普现如来自在力

cǐ yú shì jiān wú yǔ děng hé kuàng fù zēng shū shèng xíng
此于世间无与等何况复增殊胜行

suī wèi jù zú yī qiè zhì yǐ huò rú lái zì zài lì
虽未具足一切智已获如来自在力

yǐ zhù jiū jìng yī shèng dào shēn rù wēi miào zuì shàng fǎ
已住究竟一乘道深入微妙最上法

shàn zhī zhòng shēng shí fēi shí wèi lì yì gù xiàn shén tōng
善知众生时非时为利益故现神通

fēn shēn biàn mǎn yī qiè chà fàng jìng guāng míng chú shì àn
分身遍满一切刹放净光明除世暗

pì rú lóng wáng qǐ dà yún pǔ yù miào yǔ xī chōng qià
譬如龙王起大云普雨妙雨悉充洽

guān chá zhòng shēng rú huàn mèng　yǐ yè lì gù cháng liú zhuǎn
观察众生如幻梦　以业力故常流转

dà bēi āi mǐn xián jiù bá　wèi shuō wú wéi jìng fǎ xìng
大悲哀愍咸救拔　为说无为净法性

fó lì wú liàng cǐ yì rán　pì rú xū kōng wú yǒu biān
佛力无量此亦然　譬如虚空无有边

wèi lìng zhòng shēng dé jiě tuō　yì jié qín xiū ér bú juàn
为令众生得解脱　亿劫勤修而不倦

zhǒng zhǒng sī wéi miào gōng dé　shàn xiū wú shàng dì yī yè
种种思惟妙功德　善修无上第一业

yú zhū shèng xíng héng bù shě　zhuānniànshēngchéng yī qiè zhì
于诸胜行恒不舍　专念生成一切智

yī shēn shì xiàn wú liàng shēn　yī qiè shì jiè xī zhōu biàn
一身示现无量身　一切世界悉周遍

qí xīn qīng jìng wú fēn bié　yī niàn nán sī lì rú shì
其心清净无分别　一念难思力如是

yú zhū shì jiān bù fēn bié　yú yī qiè fǎ wú wàng xiǎng
于诸世间不分别　于一切法无妄想

suī guān zhū fǎ ér bù qǔ　héng jiù zhòngshēng wú suǒ dù
虽观诸法而不取　恒救众生无所度

yī qiè shì jiān wéi shì xiǎng　yú zhōngzhǒngzhǒng gè chā bié
一切世间唯是想　于中种种各差别

zhī xiǎng jìng jiè xiǎn qiě shēn　wèi xiàn shén tōng ér jiù tuō
知想境界险且深　为现神通而救脱

pì rú huàn shī zì zài lì　pú sà shén biàn yì rú shì
譬如幻师自在力　菩萨神变亦如是

shēn biàn fǎ jiè jí xū kōng　suí zhòng shēng xīn mǐ bú jiàn
身遍法界及虚空　随众生心靡不见

néng suǒ fēn bié èr jù lí　zá rǎn qīng jìng wú suǒ qǔ
能所分别二俱离　杂染清净无所取

ruò fù ruò jiě zhì xī wàng　dàn yuàn pǔ yǔ zhòng shēng lè
若缚若解智悉忘　但愿普与众生乐

yī qiè shì jiān wéi xiǎng lì　yǐ zhì ér rù xīn wú wèi
一切世间唯想力　以智而入心无畏

sī wéi zhū fǎ yì fù rán　sān shì tuī qiú bù kě dé
思惟诸法亦复然　三世推求不可得

néng rù guò qù bì qián jì　néng rù wèi lái bì hòu jì
能入过去毕前际　能入未来毕后际

néng rù xiàn zài yī qiè chù cháng qín guān chá wú suǒ yǒu
能 入 现 在 一 切 处 常 勤 观 察 无 所 有

suí shùn niè pán jì miè fǎ zhù yú wú zhēng wú suǒ yī
随 顺 涅 槃 寂 灭 法 住 于 无 诤 无 所 依

xīn rú shí jì wú yǔ děng zhuān xiàng pú tí yǒng bú tuì
心 如 实 际 无 与 等 专 向 菩 提 永 不 退

xiū zhū shèng xíng wú tuì qiè ān zhù pú tí bú dòng yáo
修 诸 胜 行 无 退 怯 安 住 菩 提 不 动 摇

fó jí pú sà yǔ shì jiān jìn yú fǎ jiè jiē míng liǎo
佛 及 菩 萨 与 世 间 尽 于 法 界 皆 明 了

yù dé zuì shèng dì yī dào wéi yī qiè zhì jiě tuō wáng
欲 得 最 胜 第 一 道 为 一 切 智 解 脱 王

yīng dāng sù fā pú tí xīn yǒng jìn zhū lòu lì qún shēng
应 当 速 发 菩 提 心 永 尽 诸 漏 利 群 生

qù xiàng pú tí xīn qīng jìng gōng dé guǎng dà bù kě shuō
趣 向 菩 提 心 清 净 功 德 广 大 不 可 说

wèi lì zhòng shēng gù chēng shù rǔ děng zhū xián yīng shàn tīng
为 利 众 生 故 称 述 汝 等 诸 贤 应 善 听

wú liàng shì jiè jìn wéi chén yī yī chén zhōng wú liàng chà
无 量 世 界 尽 为 尘 一 一 尘 中 无 量 刹

qí zhōng zhū fó jiē wú liàng xī néng míng jiàn wú suǒ qǔ
其 中 诸 佛 皆 无 量 悉 能 明 见 无 所 取

shàn zhī zhòngshēng wú shēngxiǎng shàn zhī yán yǔ wú yǔ xiǎng
善 知 众 生 无 生 想 善 知 言 语 无 语 想

yú zhū shì jiè xīn wú àì xī shàn liǎo zhī wú suǒ zhuó
于 诸 世 界 心 无 碍 悉 善 了 知 无 所 著

qí xīn guǎng dà rú xū kōng yú sān shì shì xī míng dá
其 心 广 大 如 虚 空 于 三 世 事 悉 明 达

yī qiè yí huò jiē chú miè zhèng guān fó fǎ wú suǒ qǔ
一 切 疑 惑 皆 除 灭 正 观 佛 法 无 所 取

shí fāng wú liàng zhū guó tǔ yī niàn wǎng yì xīn wú zhuó
十 方 无 量 诸 国 土 一 念 往 诣 心 无 著

liǎo dá shì jiān zhòng kǔ fǎ xī zhù wú shēng zhēn shí jì
了 达 世 间 众 苦 法 悉 住 无 生 真 实 际

wú liàng nán sī zhū fó suǒ xī wǎng bǐ huì ér jìn yè
无 量 难 思 诸 佛 所 悉 往 彼 会 而 觐 谒

cháng wéi shàng shǒu wèn rú lái pú sà suǒ xiū zhū yuàn hèng
常 为 上 首 问 如 来 菩 萨 所 修 诸 愿 行

xīn cháng yì niàn shí fāng fó　ér wú suǒ yī wú suǒ qǔ
心 常 忆 念 十 方 佛　而 无 所 依 无 所 取

héng quàn zhòng shēng zhòng shàn gēn　zhuāng yán guó tǔ lìng qīng jìng
恒 劝 众 生 种 善 根　庄 严 国 土 令 清 净

yī qiè qù[22] shēng sān yǒu chù　yǐ wú ài yǎn xián guān chá
一 切 趣[22] 生 三 有 处　以 无 碍 眼 咸 观 察

suǒ yǒu xí xìng zhū gēn jiě　wú liàng wú biān xī míng jiàn
所 有 习 性 诸 根 解　无 量 无 边 悉 明 见

zhòng shēng xīn yào xī liǎo zhī　rú shì suí yí wèi shuō fǎ
众 生 心 乐 悉 了 知　如 是 随 宜 为 说 法

yú zhū rǎn jìng jiē tōng dá　lìng bǐ xiū zhì rù yú dào
于 诸 染 净 皆 通 达　令 彼 修 治 入 于 道

wú liàng wú shù zhū sān mèi　pú sà yī niàn jiē néng rù
无 量 无 数 诸 三 昧　菩 萨 一 念 皆 能 入

yú zhōng xiǎng zhì jí suǒ yuán　xī shàn liǎo zhī dé zì zài
于 中 想 智 及 所 缘　悉 善 了 知 得 自 在

pú sà huò cǐ guǎng dà zhì　jí xiàng pú tí wú suǒ ài
菩 萨 获 此 广 大 智　疾 向 菩 提 无 所 碍

wèi yù lì yì zhū qún shēng　chù chù xuān yáng dà rén fǎ
为 欲 利 益 诸 群 生　处 处 宣 扬 大 人 法

shàn zhī shì jiān cháng duǎn jié　yī yuè bàn yuè jí zhòu yè
善 知 世 间 长 短 劫　一 月 半 月 及 昼 夜

guó tǔ gè bié xìng píng děng　cháng qín guān chá bú fàng yì
国 土 各 别 性 平 等　常 勤 观 察 不 放 逸

pǔ yì shí fāng zhū shì jiè　ér yú fāng chù wú suǒ qǔ
普 诣 十 方 诸 世 界　而 于 方 处 无 所 取

yán jìng guó tǔ xī wú yú　yì bù céng shēng jìng fēn bié
严 净 国 土 悉 无 余　亦 不 曾 生 净 分 别

zhòng shēng shì chù ruò fēi chù　jí yǐ zhū yè gǎn bào bié
众 生 是 处 若 非 处　及 以 诸 业 感 报 别

suí shùn sī wéi rù fó lì　yú cǐ yī qiè xī liǎo zhī
随 顺 思 惟 入 佛 力　于 此 一 切 悉 了 知

yī qiè shì jiān zhǒng zhǒng xìng　zhǒng zhǒng suǒ xíng zhù sān yǒu
一 切 世 间 种 种 性　种 种 所 行 住 三 有

lì gēn jí yǔ zhōng xià gēn　rú shì yī qiè xián guān chá
利 根 及 与 中 下 根　如 是 一 切 咸 观 察

[22] 丽本：眾；永乐北藏本及龙藏本：趣

jìng yǔ bú jìng zhǒng zhǒng jiě shèng liè jí zhōng xī míng jiàn
净与不净种种解胜劣及中悉明见

yī qiè zhòng shēng zhì chù xíng sān yǒu xiāng xù jiē néng shuō
一切众生至处行三有相续皆能说

chán dìng jiě tuō zhū sān mèi rǎn jìng yīn qǐ gè bù tóng
禅定解脱诸三昧染净因起各不同

jí yǐ xiān shì kǔ lè shū jìng xiū fó lì xián néng jiàn
及以先世苦乐殊净修佛力咸能见

zhòng shēng yè huò xù zhū qù duàn cǐ zhū qù dé jì miè
众生业惑续诸趣断此诸趣得寂灭

zhǒng zhǒng lòu fǎ yǒng bù shēng bìng qí xí zhǒng xī liǎo zhī
种种漏法永不生并其习种悉了知

rú lái fán nǎo jiē chú jìn dà zhì guāng míng zhào yú shì
如来烦恼皆除尽大智光明照于世

pú sà yú fó shí lì zhōng suī wèi zhèng dé yì wú yí
菩萨于佛十力中虽未证得亦无疑

pú sà yú yī máo kǒng zhōng pǔ xiàn shí fāng wú liàng chà
菩萨于一毛孔中普现十方无量刹

huò yǒu zá rǎn huò qīng jìng zhǒng zhǒng yè zuò jiē néng liǎo
或有杂染或清净种种业作皆能了

yī wēi chén zhōng wú liàng chà wú liàng zhū fó jí fó zǐ
一微尘中无量刹无量诸佛及佛子

zhū chà gè bié wú zá luàn rú yī yī qiè xī míng jiàn
诸刹各别无杂乱如一一切悉明见

yú yī máo kǒng jiàn shí fāng jìn xū kōng jiè zhū shì jiān
于一毛孔见十方尽虚空界诸世间

wú yǒu yī chù kōng wú fó rú shì fó chà xī qīng jìng
无有一处空无佛如是佛刹悉清净

yú máo kǒng zhōng jiàn fó chà fù jiàn yī qiè zhū zhòng shēng
于毛孔中见佛刹复见一切诸众生

sān shì liù qù gè bù tóng zhòu yè yuè shí yǒu fù jiě
三世六趣各不同昼夜月时有缚解

rú shì dà zhì zhū pú sà zhuān xīn qù xiàng fǎ wáng wèi
如是大智诸菩萨专心趣向法王位

yú fó suǒ zhù shùn sī wéi ér huò wú biān dà huān xǐ
于佛所住顺思惟而获无边大欢喜

pú sà fēn shēn wú liàng yì gòng yǎng yī qiè zhū rú lái
菩萨分身无量亿供养一切诸如来

shén tōng biàn xiàn shèng wú bǐ
神 通 变 现 胜 无 比

fó suǒ xíng chù jiē néng zhù
佛 所 行 处 皆 能 住

wú liàng fó suǒ jiē zuān yǎng
无 量 佛 所 皆 钻 仰

suǒ yǒu fǎ zàng xī dān wèi
所 有 法 藏 悉 耽 味

jiàn fó wén fǎ qín xiū xíng
见 佛 闻 法 勤 修 行

rú yǐn gān lù xīn huān xǐ
如 饮 甘 露 心 欢 喜

yǐ huò rú lái shèng sān mèi
已 获 如 来 胜 三 昧

shàn rù zhū fǎ zhì zēng zhǎng
善 入 诸 法 智 增 长

xìn xīn bú dòng rú xū mí
信 心 不 动 如 须 弥

pǔ zuò qún shēng gōng dé zàng
普 作 群 生 功 德 藏

cí xīn guǎng dà biàn zhòng shēng
慈 心 广 大 遍 众 生

xī yuàn jí chéng yī qiè zhì
悉 愿 疾 成 一 切 智

ér héng wú zhuó wú yī chù
而 恒 无 著 无 依 处

lí zhū fán nǎo dé zì zài
离 诸 烦 恼 得 自 在

āi mǐn zhòng shēng guǎng dà zhì
哀 愍 众 生 广 大 智

pǔ shè yī qiè tóng yú jǐ
普 摄 一 切 同 于 己

zhī kōng wú xiàng wú zhēn shí
知 空 无 相 无 真 实

ér xíng qí xīn bú xiè tuì
而 行 其 心 不 懈 退

pú sà fā xīn gōng dé liàng
菩 萨 发 心 功 德 量

yì jié chēng yáng bù kě jìn
亿 劫 称 扬 不 可 尽

yǐ chū yī qiè zhū rú lái
以 出 一 切 诸 如 来

dú jué shēng wén ān lè gù
独 觉 声 闻 安 乐 故

shí fāng guó tǔ zhū zhòng shēng
十 方 国 土 诸 众 生

jiē xī shī ān wú liàng jié
皆 悉 施 安 无 量 劫

quàn chí wǔ jiè jí shí shàn
劝 持 五 戒 及 十 善

sì chán sì děng zhū dìng chù
四 禅 四 等 诸 定 处

fù yú duō jié shī ān lè
复 于 多 劫 施 安 乐

lìng duàn zhū huò chéng luó hàn
令 断 诸 惑 成 罗 汉

bǐ zhū fú jù suī wú liàng
彼 诸 福 聚 虽 无 量

bù yǔ fā xīn gōng dé bǐ
不 与 发 心 功 德 比

yòu jiào yì zhòng chéng yuán jué
又 教 亿 众 成 缘 觉

huò wú zhēng xíng wēi miào dào
获 无 诤 行 微 妙 道

yǐ bǐ ér jiào pú tí xīn
以 彼 而 校 菩 提 心

suàn shù pì yù[23] wú néng jí
算 数 譬 喻 无 能 及

yī niàn néng guò chén shù chà
一 念 能 过 尘 数 刹

rú shì jīng yú wú liàng jié
如 是 经 于 无 量 劫

[23] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

cǐ zhū chà shù shàng kě liàng fā xīn gōng dé bù kě zhī
此诸刹数尚可量 发心功德不可知

guò qù wèi lái jí xiàn zài suǒ yǒu jié shù wú biān liàng
过去未来及现在 所有劫数无边量

cǐ zhū jié shù yóu kě zhī fā xīn gōng dé wú néng cè
此诸劫数犹可知 发心功德无能测

yǐ pú tí xīn biàn shí fāng suǒ yǒu fēn bié mǐ bù zhī
以菩提心遍十方 所有分别靡不知

yī niàn sān shì xī míng dá lì yì wú liàng zhòng shēng gù
一念三世悉明达 利益无量众生故

shí fāng shì jiè zhū zhòng shēng yù jiě fāng biàn yì suǒ xíng
十方世界诸众生 欲解方便意所行

jí yǐ xū kōng jì kě cè fā xīn gōng dé nán zhī liàng
及以虚空际可测 发心功德难知量

pú sà zhì yuàn děng shí fāng cí xīn pǔ qià zhū qún shēng
菩萨志愿等十方 慈心普洽诸群生

xī shǐ xiū chéng fó gōng dé shì gù qí lì wú biān jì
悉使修成佛功德 是故其力无边际

zhòng shēng yù jiě xīn suǒ yào zhū gēn fāng biàn xíng gè bié
众生欲解心所乐 诸根方便行各别

yú yī niàn zhōng xī liǎo zhī yī qiè zhì zhì xīn tóng děng
于一念中悉了知 一切智智心同等

yī qiè zhòng shēng zhū huò yè sān yǒu xiāng xù wú zàn duàn
一切众生诸惑业 三有相续无暂断

cǐ zhū biān jì shàng kě zhī fā xīn gōng dé nán sī yì
此诸边际尚可知 发心功德难思议

fā xīn néng lí yè fán nǎo gòng yǎng yī qiè zhū rú lái
发心能离业烦恼 供养一切诸如来

yè huò jì lí xiāng xù duàn pǔ yú sān shì dé jiě tuō
业惑既离相续断 普于三世得解脱

yī niàn gòng yǎng wú biān fó yì gòng wú shù zhū zhòng shēng
一念供养无边佛 亦供无数诸众生

xī yǐ xiāng huā jí miào mán bǎo chuáng fān gài shàng yī fú
悉以香华及妙鬘 宝幢幡盖上衣服

měi shí zhēn zuò jīng xíng chù zhǒng zhǒng gōng diàn xī yán hǎo
美食珍座经行处 种种宫殿悉严好

pí lú zhē nuó miào bǎo zhū rú yì mó ní fā guāng yào
毗卢遮那妙宝珠 如意摩尼发光耀

niàn niàn rú shì chí gòng yǎng　jīng wú liàng jié bù kě shuō
念 念 如 是 持 供 养　经 无 量 劫 不 可 说

qí rén fú jù suī fù duō　bù jí fā xīn gōng dé dà
其 人 福 聚 虽 复 多　不 及 发 心 功 德 大

suǒ shuō zhǒng zhǒng zhòng pì yù　wú yǒu néng jí pú tí xīn
所 说 种 种 众 譬 喻[24]　无 有 能 及 菩 提 心

yǐ zhū sān shì rén zhōng zūn　jiē cóng fā xīn ér dé shēng
以 诸 三 世 人 中 尊　皆 从 发 心 而 得 生

fā xīn wú hài wú qí xiàn　yù qiú qí liàng bù kě dé
发 心 无 碍 无 齐 限　欲 求 其 量 不 可 得

yī qiè zhì zhì shì bì chéng　suǒ yǒu zhòng shēng jiē yǒng dù
一 切 智 智 誓 必 成　所 有 众 生 皆 永 度

fā xīn guǎng dà děng xū kōng　shēng zhū gōng dé tóng fǎ jiè
发 心 广 大 等 虚 空　生 诸 功 德 同 法 界

suǒ xíng pǔ biàn rú wú yì　yǒng lí zhòng zhuó fó píng děng
所 行 普 遍 如 无 异　永 离 众 著 佛 平 等

yī qiè fǎ mén wú bú rù　yī qiè guó tǔ xī néng wǎng
一 切 法 门 无 不 入　一 切 国 土 悉 能 往

yī qiè zhì jìng xián tōng dá　yī qiè gōng dé jiē chéng jiù
一 切 智 境 咸 通 达　一 切 功 德 皆 成 就

yī qiè néng shě héng xiāng xù　jìng zhū jiè pǐn wú suǒ zhuó
一 切 能 舍 恒 相 续　净 诸 戒 品 无 所 著

jù zú wú shàng dà gōng dé　cháng qín jīng jìn bú tuì zhuǎn
具 足 无 上 大 功 德　常 勤 精 进 不 退 转

rù shēn chán dìng héng sī wéi　guǎng dà zhì huì gòng xiāng yìng
入 深 禅 定 恒 思 惟　广 大 智 慧 共 相 应

cǐ shì pú sà zuì shèng dì　chū shēng yī qiè pǔ xián dào
此 是 菩 萨 最 胜 地　出 生 一 切 普 贤 道

sān shì yī qiè zhū rú lái　mǐ bú hù niàn chū fā xīn
三 世 一 切 诸 如 来　靡 不 护 念 初 发 心

xī yǐ sān mèi tuó luó ní　shén tōng biàn huà gòng zhuāng yán
悉 以 三 昧 陀 罗 尼　神 通 变 化 共 庄 严

shí fāng zhòng shēng wú yǒu liàng　shì jiè xū kōng yì rú shì
十 方 众 生 无 有 量　世 界 虚 空 亦 如 是

fā xīn wú liàng guò yú bǐ　shì gù néng shēng yī qiè fó
发 心 无 量 过 于 彼　是 故 能 生 一 切 佛

[24] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

pú tí xīn shì shí lì běn yì wéi sì biàn wú wèi běn
菩提心是十力本 亦为四辩无畏本

shí bā bú gòng yì fù rán mò bù jiē cóng fā xīn dé
十八不共亦复然 莫不皆从发心得

zhū fó sè xiàng zhuāng yán shēn jí yǐ píng děng miào fǎ shēn
诸佛色相庄严身 及以平等妙法身

zhì huì wú zhuó suǒ yīng gòng xī yǐ fā xīn ér dé yǒu
智慧无著所应供 悉以发心而得有

yī qiè dú jué shēng wén shèng sè jiè zhū chán sān mèi lè
一切独觉声闻乘 色界诸禅三昧乐

jí wú sè jiè zhū sān mèi xī yǐ fā xīn zuò qí běn
及无色界诸三昧 悉以发心作其本

yī qiè rén tiān zì zài lè jí yǐ zhū qù zhǒng zhǒng lè
一切人天自在乐 及以诸趣种种乐

jìn dìng gēn lì děng zhòng lè mǐ bù jiē yóu chū fā xīn
进定根力等众乐 靡不皆由初发心

yǐ yīn fā qǐ guǎng dà xīn zé néng xiū xíng liù zhǒng dù
以因发起广大心 则能修行六种度

quàn zhū zhòng shēng xíng zhèng xíng yú sān jiè zhōng shòu ān lè
劝诸众生行正行 于三界中受安乐

zhù fó wú ài shí yì zhì suǒ yǒu miào yè xián kāi chǎn
住佛无碍实义智 所有妙业咸开阐

néng lìng wú liàng zhū zhòng shēng xī duàn huò yè xiàng niè pán
能令无量诸众生 悉断惑业向涅槃

zhì huì guāng míng rú jìng rì zhòng xíng jù zú yóu mǎn yuè
智慧光明如净日 众行具足犹满月

gōng dé cháng yíng pì jù hǎi wú gòu wú ài tóng xū kōng
功德常盈譬巨海 无垢无碍同虚空

pǔ fā wú biān gōng dé yuàn xī yǔ yī qiè zhòng shēng lè
普发无边功德愿 悉与一切众生乐

jìn wèi lái jì yī yuàn hèng cháng qín xiū xí dù zhòng shēng
尽未来际依愿行 常勤修习度众生

wú liàng dà yuàn nán sī yì yuàn lìng zhòng shēng xī qīng jìng
无量大愿难思议 愿令众生悉清净

kōng wú xiàng yuàn wú yī chù yǐ yuàn lì gù jiē míng xiǎn
空无相愿无依处 以愿力故皆明显

liǎo fǎ zì xìng rú xū kōng yī qiè jì miè xī píng děng
了法自性如虚空 一切寂灭悉平等

fǎ mén wú shù bù kě shuō　wèi zhòng shēng shuō wú suǒ zhuó
法门无数不可说　为众生说无所著

shí fāng shì jiè zhū rú lái　xī gòng zàn tàn chū fā xīn
十方世界诸如来　悉共赞叹初发心

cǐ xīn[25] wú liàng dé suǒ yán　néng dào bǐ àn tóng yú fó
此心[25]无量德所严　能到彼岸同于佛

rú zhòng shēng shù ěr xǔ jié　shuō qí gōng dé bù kě jìn
如众生数尔许劫　说其功德不可尽

yǐ zhù rú lái guǎng dà jiā　sān jiè zhū fǎ wú néng yù[26]
以住如来广大家　三界诸法无能喻[26]

yù zhī yī qiè zhū fó fǎ　yí yīng sù fā pú tí xīn
欲知一切诸佛法　宜应速发菩提心

cǐ xīn gōng dé zhōng zuì shèng　bì dé rú lái wú hè zhì
此心功德中最胜　必得如来无碍智

zhòng shēng xīn xíng kě shǔ zhī　guó tǔ wēi chén yì fù rán
众生心行可数知　国土微尘亦复然

xū kōng biān jì zhà kě liàng　fā xīn gōng dé wú néng cè
虚空边际乍可量　发心功德无能测

chū shēng sān shì yī qiè fó　chéng jiù shì jiān yī qiè lè
出生三世一切佛　成就世间一切乐

zēng zhǎng yī qiè shèng gōng dé　yǒng duàn yī qiè zhū yí huò
增长一切胜功德　永断一切诸疑惑

kāi shì yī qiè miào jìng jiè　jìn chú yī qiè zhū zhàng ài
开示一切妙境界　尽除一切诸障碍

chéng jiù yī qiè qīng jìng chà　chū shēng yī qiè rú lái zhì
成就一切清净刹　出生一切如来智

yù jiàn shí fāng yī qiè fó　yù shī wú jìn gōng dé zàng
欲见十方一切佛　欲施无尽功德藏

yù miè zhòng shēng zhū kǔ nǎo　yí yīng sù fā pú tí xīn
欲灭众生诸苦恼　宜应速发菩提心

大方广佛华严经卷第十七

[25] 丽本：身；永乐北藏本及龙藏本：心
[26] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

（一遍）

pú tí shù xià bú dòng ér shēng tiānwáng dì shì yuǎnxiāng
菩提树下.不动而升.天王帝释远相

yíng fū zuò yǐ yuánchéng jué dì yángshēng wànxiàng xī jiē tīng
迎.敷座已圆成.觉帝扬声.万象悉皆听.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

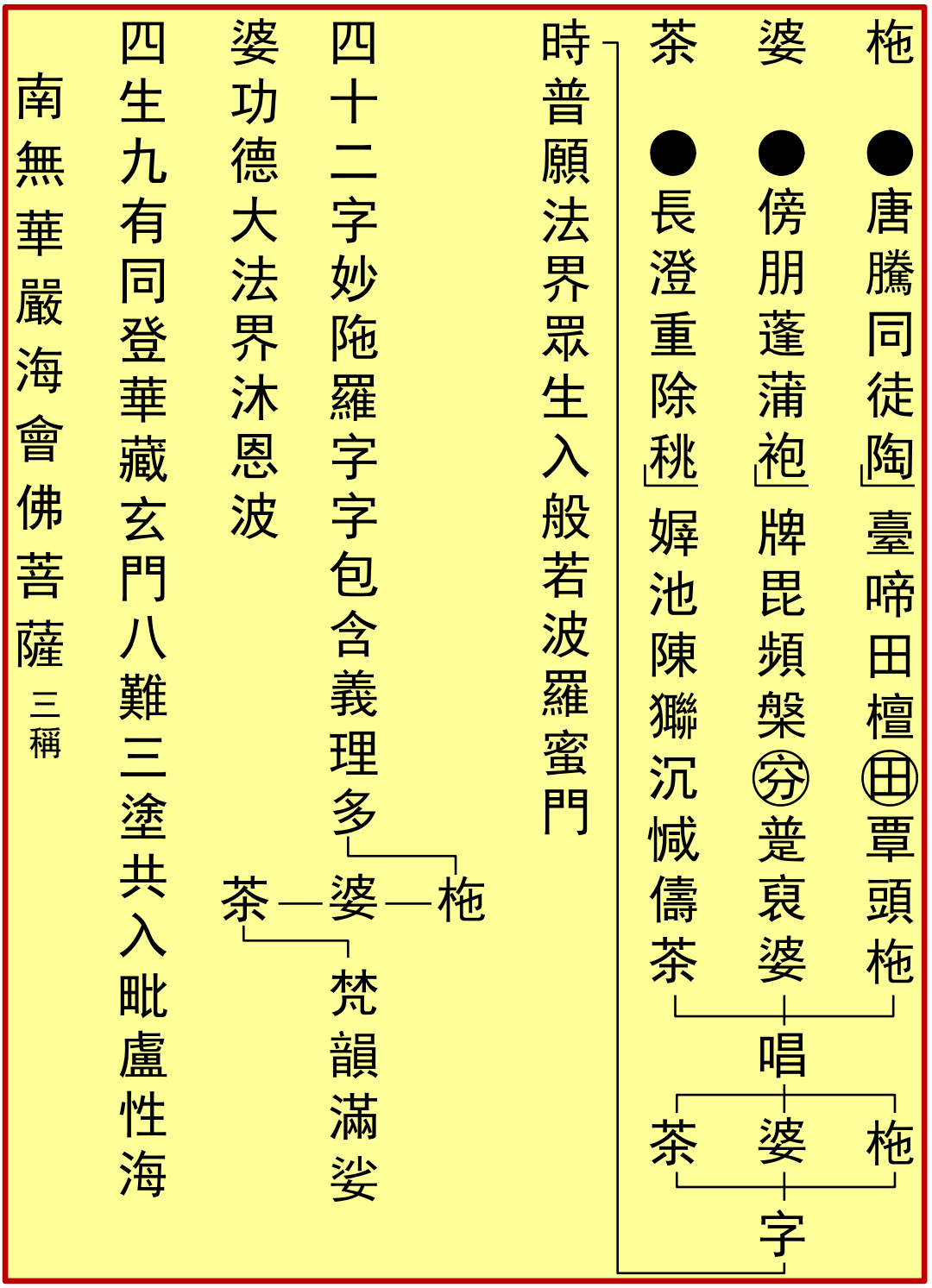

tao tang teng tong tu tao tai ti tin tan tin tan tou tao

7. 栕 唐 騰 同 徒 陶 臺 啼 田 檀 田 覃 頭 栕

chàngtao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì

唱 栕字時. 普願法界眾 生. 入般若波羅蜜

mén

門.

pao pang peng pong pu pao pai pi pin pan pin pan pou pao
8. 婆 傍 朋 蓬 蒲 袍 牌 毘 頻 槃 穷 蹩 裒 婆
chàng pao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng rù bō rě bō luó mì
唱 婆 字 時. 普 願 法 界 眾 生. 入 般 若 波 羅 蜜
mén
門.

chao chang cheng chong chu chao chai chi chin chan chin chan
9. 茶 長 澄 重 除 秕 媷 池 陳 獑 沉 慽
chou chao chàng chao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòng shēng rù bō rě
儔 茶 唱 茶 字 時. 普 願 法 界 眾 生. 入 般 若
bō luó mì mén
波 羅 蜜 門.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō tao pao
四 十 二 字 妙 陁 羅. 字 字 包 含 義 理 多. 柂. 婆.
chao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
茶. 梵 韻 滿 娑 婆. 功 德 大. 法 界 沐 恩 波.
sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nán sān tú
四 生 九 有. 同 登 華 藏 玄 門. 八 難 三 塗.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 盧 性 海.

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回 向 偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切
wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì shí bā

大方广佛华严经卷第十八

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[27]

míng fǎ pǐn dì shí bā

明法品第十八

ěr shí jīng jìn huì pú sà bó fǎ huì pú sà yán fó zǐ

尔时，精进慧菩萨白法慧菩萨言：“佛子！

pú sà mó hē sà chū fā qiú yī qiè zhì xīn chéng jiù rú shì wú liàng

菩萨摩诃萨初发求一切智心，成就如是无量

gōng dé jù dà zhuāngyán shēng yī qiè zhì shèng rù pú sà zhèng

功德，具大庄严，升一切智乘，入菩萨正

wèi shě zhū shì jiān fǎ dé fó chū shì fǎ qù lái xiàn zài zhū

位，舍诸世间法，得佛出世法，去、来、现在诸

fó shè shòu jué dìng zhì yú wú shàng pú tí jiū jìng zhī chù bǐ zhū pú

佛摄受，决定至于无上菩提究竟之处。彼诸菩

sà yú fó jiàozhōngyún hé xiū xí lìng zhū rú lái jiē shēnghuān xǐ rù

萨于佛教中云何修习，令诸如来皆生欢喜，入

zhū pú sà suǒ zhù zhī chù yī qiè dà hèng jiē dé qīngjìng suǒyǒu dà

诸菩萨所住之处，一切大行皆得清净，所有大

yuàn xī shǐ mǎn zú huòzhū pú sà guǎng dà zhī zàng suí suǒyìnghuà

愿悉使满足，获诸菩萨广大之藏，随所应化

chángwèishuō fǎ ér héng bù shě bō luó mì hèng suǒniànzhòngshēng

常为说法，而恒不舍波罗蜜行，所念众生

xián lìng dé dù shàosānbǎozhǒng shǐ bú duàn jué shàngēnfāngbiàn jiē

咸令得度，绍三宝种使不断绝，善根方便皆

xī bù xū fó zǐ bǐ zhū pú sà yǐ hé fāngbiàn néng lìng cǐ fǎ

悉不虚？佛子！彼诸菩萨以何方便，能令此法

dāng dé yuánmǎn yuànchuí āi mǐn wèi wǒ xuānshuō cǐ zhū dà huì

当得圆满？愿垂哀愍，为我宣说。此诸大会，

mǐ bú yàowén

靡不乐闻！

[27] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

fù cì rú zhū pú sà mó hē sà cháng qín xiū xí miè chú
“复次，如诸菩萨摩诃萨常勤修习，灭除
yī qiè wú míng hēi àn xiáng fú mó yuàn[28] zhì zhū wài dào yǒng dí
一切无明黑暗，降伏魔冤[28]，制诸外道，永涤
yī qiè fán nǎo xīn gòu xī néng chéng jiù yī qiè shàn gēn yǒng chū yī qiè
一切烦恼心垢，悉能成就一切善根，永出一切
è qù zhū nàn jìng zhì yī qiè dà zhì jìng jiè chéng jiù yī qiè pú sà
恶趣诸难，净治一切大智境界，成就一切菩萨
zhū dì zhū bō luó mì zǒng chí sān mèi liù tōng sān míng sì
诸地、诸波罗蜜、总持三昧、六通、三明、四
wú suǒ wèi qīng jìng gōng dé zhuāng yán yī qiè zhū fó guó tǔ jí zhū xiàng
无所畏清净功德，庄严一切诸佛国土及诸相
hǎo shēn yǔ xīn xíng chéng jiù mǎn zú shàn zhī yī qiè zhū fó rú
好，身、语、心行成就满足，善知一切诸佛如
lái lì wú suǒ wèi bú gòng fó fǎ yī qiè zhì zhì suǒ xíng jìng jiè
来力、无所畏、不共佛法、一切智智所行境界。
wèi yù chéng shú yī qiè zhòng shēng suí qí xīn yào ér qǔ fó tǔ suí
为欲成熟一切众生，随其心乐而取佛土，随
gēn suí shí rú yìng shuō fǎ zhǒng zhǒng wú liàng guǎng dà fó shì jí yú
根、随时如应说法，种种无量广大佛事及余
wú liàng zhū gōng dé fǎ zhū xíng zhū dào jí zhū jìng jiè jiē xī yuán
无量诸功德法、诸行、诸道及诸境界，皆悉圆
mǎn jí yǔ rú lái gōng dé píng děng yú zhū rú lái yīng zhèng děng
满，疾与如来功德平等。于诸如来、应、正等
jué bǎi qiān ē sēng qí jié xiū pú sà xíng shí suǒ jí fǎ zàng xī néng
觉百千阿僧祇劫修菩萨行时所集法藏，悉能
shǒu hù kāi shì yǎn shuō zhū mó wài dào wú néng jǔ huài shè chí zhèng
守护，开示演说，诸魔外道无能沮坏，摄持正
fǎ wú yǒu qióng jìn yú yī qiè shì jiè yǎn shuō fǎ shí tiān wáng lóng
法无有穷尽。于一切世界演说法时，天王、龙
wáng[29] yè chā wáng qián tà pó wáng ē xiū luó wáng jiā lóu luó
王[29]、夜叉王、乾闼婆王、阿修罗王、迦楼罗
wáng jǐn nà luó wáng mó hóu luó qié wáng rén wáng fàn wáng
王、紧那罗王、摩睺罗伽王、人王、梵王、
rú lái fǎ wáng jiē xī shǒu hù yī qiè shì jiān gōng jìng gòng yǎng tóng
如来法王皆悉守护，一切世间恭敬供养，同

[28] 丽本：怨；永乐北藏本及龙藏本：冤
[29] 丽本：王；永乐北藏本及龙藏本：王、龍王

guàn qí dǐng cháng wéi zhū fó zhī suǒ hù niàn yī qiè pú sà yì jiē ài
灌其顶。常为诸佛之所护念，一切菩萨亦皆爱
jìng dé shàngēn lì zēngzhǎng bái fǎ kāi yǎn rú lái shènshēn fǎ zàng
敬。得善根力，增长白法，开演如来甚深法藏，
shè chí zhèng fǎ yǐ zì zhuāngyán yī qiè pú sà suǒ xíng cì dì yuàn
摄持正法以自庄严。一切菩萨所行次第，愿
jiē yǎnshuō
皆演说！”

ěr shí jīng jìn huì pú sà yù chóngxuān qí yì ér shuōsòng
尔时，精进慧菩萨欲重宣其义而说颂
yán
言：

dà míng chēng zhě shàn néng yǎn pú sà suǒ chéng gōng dé fǎ
大名称者善能演 菩萨所成功德法
shēn rù wú biān guǎng dà hèng jù zú qīng jìng wú shī zhì
深入无边广大行 具足清净无师智
ruò yǒu pú sà chū fā xīn chéng jiù fú dé zhì huì shèng
若有菩萨初发心 成就福德智慧乘
rù lí shēng wèi chāo shì jiān pǔ huò zhèng děng pú tí fǎ
入离生位超世间 普获正等菩提法
bǐ fù yún hé fó jiào zhōng jiān gù qín xiū zhuǎnzēngshèng
彼复云何佛教中 坚固勤修转增胜
lìng zhū rú lái xī huān xǐ fó suǒ zhù dì sù dāng rù
令诸如来悉欢喜 佛所住地速当入
suǒ xíng qīng jìng yuàn jiē mǎn jí dé guǎng dà zhì huì zàng
所行清净愿皆满 及得广大智慧藏
chángnéngshuō fǎ dù zhòngshēng ér xīn wú yī wú suǒ zhuó
常能说法度众生 而心无依无所著
pú sà yī qiè bō luó mì xī shàn xiū xíng wú quē jiǎn
菩萨一切波罗蜜 悉善修行无缺减
suǒ niàn zhòng shēng xián jiù dù cháng chí fó zhǒng shǐ bù jué
所念众生咸救度 常持佛种使不绝
suǒ zuò jiān gù bù táng juān yī qiè gōng chéng dé chū lí
所作坚固不唐捐 一切功成得出离
rú zhū shèng zhě suǒ xiū xíng bǐ qīng jìng dào yuàn xuān shuō
如诸胜者所修行 彼清净道愿宣说
yǒng pò yī qiè wú míng àn xiáng fú zhòng mó jí wài dào
永破一切无明暗 降伏众魔及外道

suǒ yǒu gòu huì xī dí chú dé jìn rú lái dà zhì huì
所有垢秽悉涤除得近如来大智慧

yǒng lí è qù zhū xiǎn nàn jìng zhì dà zhì shū shèng jìng
永离恶趣诸险难净治大智殊胜境

huò miào dào lì lín shàng zūn yī qiè gōng dé jiē chéng jiù
获妙道力邻上尊一切功德皆成就

zhèng dé rú lái zuì shèng zhì zhù yú wú liàng zhū guó tǔ
证得如来最胜智住于无量诸国土

suí zhòng shēng xīn ér shuō fǎ jí zuò guǎng dà zhū fó shì
随众生心而说法及作广大诸佛事

yún hé ér dé zhū miào dào kāi yǎn rú lái zhèng fǎ zàng
云何而得诸妙道开演如来正法藏

cháng néng shòu chí zhū fó fǎ wú néng chāoshèng wú yǔ děng
常能受持诸佛法无能超胜无与等

yún hé wú huì rú shī zǐ suǒ xíng qīng jìng rú mǎn yuè
云何无畏如师子所行清净如满月

yún hé xiū xí fó gōng dé yóu rú lián huā bù zhuó shuǐ
云何修习佛功德犹如莲华不著水

ěr shí fǎ huì pú sà gào jīng jìn huì pú sà yán
尔时，法慧菩萨告精进慧菩萨言：

shàn zāi fó zǐ rǔ jīn wèi yù duō suǒ ráo yì duō suǒ
“善哉！佛子！汝今为欲多所饶益、多所

ān lè duō suǒ huì lì āi mǐn shì jiān zhū tiān jí rén wèn yú rú shì
安乐、多所惠利，哀愍世间诸天及人，问于如是

pú sà suǒ xiū qīng jìng zhī xíng fó zǐ rǔ zhù shí fǎ fā dà jīng jìn
菩萨所修清净之行。佛子！汝住实法，发大精进，

zēng zhǎng bú tuì yǐ dé jiě tuō néng zuò shì wèn tóng yú rú lái
增长不退，已得解脱；能作是问，同于如来。

dì tīng dì tīng shàn sī niàn zhī wǒ jīn chéng fó wēi shén zhī lì
谛听！谛听！善思念之！我今承佛威神之力，

wèi rǔ yú zhōng shuō qí shǎo fèn
为汝于中说其少[30]分。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ fā yī qiè zhì xīn yīng lí chī
“佛子！菩萨摩诃萨已发一切智心，应离痴

àn jīng qín shǒu hù wú lìng fàng yì fó zǐ pú sà mó hē sà zhù
暗，精勤守护，无令放逸。佛子！菩萨摩诃萨住

[30] 丽本：少；永乐北藏本：少；龙藏本：多 ；校勘：少

shí zhǒng fǎ míng bú fàng yì hé zhě wéi shí yī zhě hù chí
十种法，名：不放逸。何者为十？一者，护持
zhòng jiè èr zhě yuǎn lí yú chī jìng pú tí xīn sān zhě xīn
众戒；二者，远离愚痴，净菩提心；三者，心
yào zhì zhí lí zhū chǎnkuáng sì zhě qín xiū shàngēn wú yǒu tuì
乐质直，离诸谄诳；四者，勤修善根，无有退
zhuǎn wǔ zhě héngshàn sī wéi zì suǒ fā xīn liù zhě bú yào
转；五者，恒善思惟，自所发心；六者，不乐
qīn jìn zài jiā chū jiā yī qiè fán fū qī zhě xiū zhūshàn yè ér bú
亲近在家、出家一切凡夫；七者，修诸善业而不
yuàn qiú shì jiānguǒbào bā zhě yǒng lí èr shèng xíng pú sà dào
愿求世间果报；八者，永离二乘，行菩萨道；
jiǔ zhě yào xiū zhòngshàn lìng bú duàn jué shí zhě héngshànguān
九者，乐修众善，令不断绝；十者，恒善观
chá zì xiāng xù lì fó zǐ ruò zhū pú sà xíng cǐ shí fǎ shì zé
察自相续力。佛子！若诸菩萨行此十法，是则
míngwéi zhù bú fàng yì
名为住不放逸。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù bú fàng yì dé shí zhǒngqīng
“佛子！菩萨摩诃萨住不放逸，得十种清
jìng hé zhě wéi shí yī zhě rú shuō ér xíng èr zhě niàn zhì chéng
净。何者为十？一者，如说而行；二者，念智成
jiù sān zhě zhù yú shēndìng bù chén bù jǔ sì zhě yào qiú
就；三者，住于深定，不沉不举；四者，乐求
fó fǎ wú yǒu xiè xī wǔ zhě suí suǒwén fǎ rú lǐ guānchá
佛法，无有懈息；五者，随所闻法，如理观察，
jù zú chūshēngqiǎomiào zhì huì liù zhě rù shēnchándìng dé fó
具足出生巧妙智慧；六者，入深禅定，得佛
shéntōng qī zhě qí xīn píngděng wú yǒugāo xià bā zhě yú
神通；七者，其心平等，无有高下；八者，于
zhūzhòngshēngshàng zhōng xià lèi xīn wú zhàng ài yóu rú dà
诸众生上、中、下类，心无障碍，犹如大
dì děngzuò lì yì jiǔ zhě ruò jiànzhòngshēng nǎi zhì yī fā pú tí zhī
地等作利益；九者，若见众生乃至一发菩提之
xīn zūnzhòngchéng shì yóu rú hé shàng shí zhě yú shòu jiè hé shàng
心，尊重承事犹如和尚；十者，于授戒和尚
jí ē shé lí yī qiè pú sà zhūshàn zhī shí fǎ shī zhī suǒ cháng
及阿阇梨、一切菩萨、诸善知识、法师之所，常

shēng zūn zhòng chéng shì gòng yǎng fó zǐ shì míng pú sà zhù bú
生尊重，承事供养。佛子！是名菩萨住不
fàng yì shí zhǒng qīng jìng fó zǐ pú sà mó hē sà zhù bú fàng yì
放逸十种清净。佛子！菩萨摩诃萨住不放逸，
fā dà jīng jìn qǐ yú zhèng niàn shēng shèng yù yào suǒ xíng bù xī
发大精进；起于正念，生胜欲乐，所行不息；
yú yī qiè fǎ xīn wú yī chù yú shèn shēn fǎ néng qín xiū xí
于一切法，心无依处；于甚深法，能勤修习；
rù wú zhēng mén zēng guǎng dà xīn fó fǎ wú biān néng shùn liǎo zhī
入无诤门，增广大心；佛法无边，能顺了知，
lìng zhū rú lái jiē xī huān xǐ
令诸如来皆悉欢喜。

fó zǐ pú sà mó hē sà fù yǒu shí fǎ néng lìng yī qiè
“佛子！菩萨摩诃萨复有十法，能令一切
zhū fó huān xǐ hé děng wéi shí yī zhě jīng jìn bú tuì èr zhě
诸佛欢喜。何等为十？一者，精进不退；二者，
bù xī shēn mìng sān zhě yú zhū lì yǎng wú suǒ[31] xī qiú sì zhě
不惜身命；三者，于诸利养无所[31]希求；四者，
zhī yī qiè fǎ jiē rú xū kōng wǔ zhě shàn néng guān chá pǔ rù fǎ
知一切法皆如虚空；五者，善能观察，普入法
jiè liù zhě zhī zhū fǎ yìn xīn wú yǐ zhuó qī zhě cháng fā
界；六者，知诸法印，心无倚著；七者，常发
dà yuàn bā zhě chéng jiù qīng jìng rěn zhì guāng míng jiǔ zhě guān
大愿；八者，成就清净忍智光明；九者，观
zì shàn fǎ xīn wú zēng jiǎn shí zhě yī wú zuò mén xiū zhū jìng
自善法，心无增减；十者，依无作门，修诸净
xíng fó zǐ shì wéi pú sà zhù shí zhǒng fǎ néng lìng yī qiè rú lái
行。佛子！是为菩萨住十种法，能令一切如来
huān xǐ
欢喜。

fó zǐ fù yǒu shí fǎ néng lìng yī qiè zhū fó huān xǐ
“佛子！复有十法，能令一切诸佛欢喜。
hé zhě wéi shí suǒ wèi ān zhù bú fàng yì ān zhù wú shēng rěn
何者为十？所谓：安住不放逸；安住无生忍；
ān zhù dà cí ān zhù dà bēi ān zhù mǎn zú zhū bō luó mì ān zhù
安住大慈；安住大悲；安住满足诸波罗蜜；安住

[31] 丽本：有；永乐北藏本及龙藏本： 所

zhū xíng ān zhù dà yuàn ān zhù qiǎofāngbiàn ān zhù yǒngměng lì
诸行；安住大愿；安住巧方便；安住勇猛力；

ān zhù zhì huì guān yī qiè fǎ jiē wú suǒ zhù yóu rú xū kōng fó zǐ
安住智慧，观一切法皆无所住，犹如虚空。佛子！

ruò zhū pú sà zhù cǐ shí fǎ néng lìng yī qiè zhū fó huān xǐ
若诸菩萨住此十法，能令一切诸佛欢喜。

fó zǐ yǒu shí zhǒng fǎ lìng zhū pú sà sù rù zhū dì hé
“佛子！有十种法，令诸菩萨速入诸地。何

děng wéi shí yī zhě shànqiǎoyuánmǎn fú zhì èr xíng èr zhě
等为十？一者，善巧圆满福、智二行；二者，

néng dà zhuāngyán bō luó mì dào sān zhě zhì huì míng dá bù suí tā
能大庄严波罗蜜道；三者，智慧明达，不随他

yǔ sì zhě chéng shì shànyǒu héng bù shě lí wǔ zhě cháng
语；四者，承事善友，恒不舍离；五者，常

xíng jīng jìn wú yǒu xiè dài liù zhě shànnéng ān zhù rú lái shén lì
行精进，无有懈怠；六者，善能安住如来神力；

qī zhě xiū zhū shàngēn bù shēng pí juàn bā zhě shēn xīn lì zhì
七者，修诸善根，不生疲倦；八者，深心利智，

yǐ dà shèng fǎ ér zì zhuāngyán jiǔ zhě yú dì dì fǎ mén xīn
以大乘法而自庄严；九者，于地地法门，心

wú suǒ zhù shí zhě yǔ sān shì fó shàngēnfāngbiàntóng yī tǐ xìng
无所住；十者，与三世佛善根方便同一体性。

fó zǐ cǐ shí zhǒng fǎ lìng zhū pú sà sù rù zhū dì
佛子！此十种法，令诸菩萨速入诸地。

fù cì fó zǐ zhū pú sà chūzhù dì shí yīngshànguān
“复次，佛子！诸菩萨初住地时，应善观

chá suí qí suǒyǒu yī qiè fǎ mén suí qí suǒyǒushènshēn zhì huì
察；随其所有一切法门，随其所有甚深智慧，

suí suǒ xiū yīn suí suǒ dé guǒ suí qí jìng jiè suí qí lì yòng suí
随所修因，随所得果，随其境界，随其力用，随

qí shì xiàn suí qí fēn bié suí qí suǒ dé xī shànguānchá zhī
其示现，随其分别，随其所得，悉善观察。知

yī qiè fǎ jiē shì zì xīn ér wú suǒzhuó rú shì zhī yǐ rù pú
一切法，皆是自心，而无所著；如是知已，入菩

sà dì néngshàn ān zhù fó zǐ bǐ zhū pú sà zuò shì sī wéi
萨地，能善安住。佛子！彼诸菩萨作是思惟：

wǒ děng yí yīng sù rù zhū dì hé yǐ gù wǒ děngruò yú dì dì
‘我等宜应速入诸地。何以故？我等若于地地

zhōngzhù chéng jiù rú shì guǎng dà gōng dé jù gōng dé yǐ jiàn rù
中住，成就如是广大功德；具功德已，渐入
fó dì zhù fó dì yǐ néngzuò wú biānguǎng dà fó shì shì gù yí
佛地；住佛地已，能作无边广大佛事。是故宜
yīngcháng qín xiū xí wú yǒu xiū xī wú yǒu pí yàn yǐ dà gōng dé
应常勤修习，无有休息，无有疲厌，以大功德
ér zì zhuāngyán rù pú sà dì
而自庄严入菩萨地。’

fó zǐ yǒu shí zhǒng fǎ lìng zhū pú sà suǒ xíngqīngjìng
“佛子！有十种法，令诸菩萨所行清净。
hé děngwéi shí yī zhě xī shě zī cái mǎnzhòngshēng yì èr
何等为十？一者，悉舍资财，满众生意；二
zhě chí jiè qīngjìng wú suǒ huǐ fàn sān zhě róu hé rěn rǔ wú
者，持戒清净，无所毁犯；三者，柔和忍辱，无
yǒuqióng jìn sì zhě qín xiū zhūxíng yǒng bú tuì zhuǎn wǔ zhě
有穷尽；四者，勤修诸行，永不退转；五者，
yǐ zhèngniàn lì xīn wú mí luàn liù zhě fēn bié liǎo zhī wú liàngzhū
以正念力，心无迷乱；六者，分别了知无量诸
fǎ qī zhě xiū yī qiè xíng ér wú suǒzhuó bā zhě qí xīn bú dòng
法；七者，修一切行而无所著；八者，其心不动，
yóu rú shānwáng jiǔ zhě guǎng dù zhòngshēng yóu rú qiáoliáng
犹如山王；九者，广度众生，犹如桥梁；
shí zhě zhī yī qiè zhòngshēng yǔ zhū rú lái tóng yī tǐ xìng fó zǐ
十者，知一切众生与诸如来同一体性。佛子！
shì wéi shí fǎ lìng zhū pú sà suǒ xíngqīngjìng
是为十法，令诸菩萨所行清净。

pú sà jì dé xíngqīngjìng yǐ fù huò shí zhǒngzēngshèng fǎ
“菩萨既得行清净已，复获十种增胜法。
hé děngwéi shí yī zhě tā fāngzhū fó jiē xī hù niàn èr zhě
何等为十？一者，他方诸佛，皆悉护念；二者，
shàngēnzēngshèng chāozhū děng liè sān zhě shànnéng lǐngshòu fó jiā
善根增胜，超诸等列；三者，善能领受佛加
chí lì sì zhě cháng dé shànrén wéi suǒ yī hù wǔ zhě ān
持力；四者，常得善人，为所依怙；五者，安
zhù jīng jìn héng bú fàng yì liù zhě zhī yī qiè fǎ píngděng wú yì
住精进，恒不放逸；六者，知一切法平等无异；
qī zhě xīn héng ān zhù wú shàng dà bēi bā zhě rú shí guān fǎ
七者，心恒安住无上大悲；八者，如实观法，

chūshēngmiào huì jiǔ zhě néngshàn xiū xíngqiǎomiàofāngbiàn shí zhě
出生妙慧；九者，能善修行巧妙方便；十者，
néng zhī rú lái fāngbiàn zhī lì fó zǐ shì wéi pú sà shí zhǒngzēng
能知如来方便之力。佛子！是为菩萨十种增
shèng fǎ
胜法。

fó zǐ pú sà yǒu shí zhǒngqīng jìng yuàn hé děng wéi shí
“佛子！菩萨有十种清净愿。何等为十？
yī yuàn chéng shú zhòngshēng wú yǒu pí juàn èr yuàn jù xíngzhòng
一愿，成熟众生，无有疲倦；二愿，具行众
shàn jìng zhū shì jiè sān yuàn chéng shì rú lái chángshēng zūn zhòng
善，净诸世界；三愿，承事如来，常生尊重；
sì yuàn hù chí zhèng fǎ bù xī qū mìng wǔ yuàn yǐ zhì guān
四愿，护持正法，不惜躯命；五愿，以智观
chá rù zhū fó tǔ liù yuàn yǔ zhū pú sà tóng yī tǐ xìng qī yuàn
察，入诸佛土；六愿，与诸菩萨同一体性；七愿，
rù rú lái mén liǎo yī qiè fǎ bā yuàn jiàn zhěshēng xìn wú bú
入如来门，了一切法；八愿，见者生信，无不
huò yì jiǔ yuàn shén lì zhù shì jìn wèi lái jié shí yuàn jù
获益；九愿，神力住世，尽未来劫；十愿，具
pǔ xiánhèng jìng zhì yī qiè zhǒng zhì zhī mén fó zǐ shì wéi pú sà
普贤行，净治一切种智之门。佛子！是为菩萨
shí zhǒngqīng jìng yuàn
十种清净愿。

fó zǐ pú sà zhù shí zhǒng fǎ lìng zhū dà yuàn jiē dé
“佛子！菩萨住十种法，令诸大愿皆得
yuánmǎn hé děng wéi shí yī zhě xīn wú pí yàn èr zhě jù
圆满。何等为十？一者，心无疲厌；二者，具
dà zhuāngyán sān zhě niànzhū pú sà shūshèngyuàn lì sì zhě
大庄严；三者，念诸菩萨殊胜愿力；四者，
wén zhū fó tǔ xī yuànwǎngshēng wǔ zhě shēn xīn cháng jiǔ jìn
闻诸佛土，悉愿往生；五者，深心长久，尽
wèi lái jié liù zhě yuàn xī chéng jiù yī qiè zhòngshēng qī zhě
未来劫；六者，愿悉成就一切众生；七者，
zhù yī qiè jié bù yǐ wéi láo bā zhě shòu yī qiè kǔ bù shēng
住一切劫，不以为劳；八者，受一切苦，不生
yàn lí jiǔ zhě yú yī qiè lè xīn wú tānzhuó shí zhě cháng
厌离；九者，于一切乐，心无贪著；十者，常

qín shǒu hù wú shàng fǎ mén
勤守护无上法门。

fó zǐ pú sà mǎn zú rú shì yuàn shí jí dé shí zhǒng wú
“佛子！菩萨满足如是愿时，即得十种无

jìn zàng hé děng wéi shí suǒ wèi pǔ jiàn zhū fó wú jìn zàng zǒng
尽藏。何等为十？所谓：普见诸佛无尽藏、总

chí bú wàng wú jìn zàng jué liǎo zhū fǎ wú jìn zàng dà bēi jiù hù wú
持不忘无尽藏、决了诸法无尽藏、大悲救护无

jìn zàng zhǒngzhǒng sān mèi wú jìn zàng mǎnzhòngshēng xīn guǎng dà fú
尽藏、种种三昧无尽藏、满众生心广大福

dé wú jìn zàng yǎn yī qiè fǎ shènshēn zhì huì wú jìn zàng bào dé shén
德无尽藏、演一切法甚深智慧无尽藏、报得神

tōng wú jìn zàng zhù wú liàng jié wú jìn zàng rù wú biān shì jiè wú jìn
通无尽藏、住无量劫无尽藏、入无边世界无尽

zàng fó zǐ shì wéi pú sà shí wú jìn zàng
藏。佛子！是为菩萨十无尽藏。

pú sà dé shì shí zhǒngzàng yǐ fú dé jù zú zhì huì qīng
“菩萨得是十种藏已，福德具足，智慧清

jìng yú zhū zhòngshēng suí qí suǒ yìng ér wèishuō fǎ fó zǐ pú
净；于诸众生，随其所应而为说法。佛子！菩

sà yún hé yú zhū zhòngshēng suí qí suǒ yìng ér wèishuō fǎ suǒ wèi
萨云何于诸众生，随其所应而为说法？所谓：

zhī qí suǒ zuò zhī qí yīn yuán zhī qí xīn xíng zhī qí yù yào tān
知其所作，知其因缘，知其心行，知其欲乐。贪

yù duō zhě wèishuō bú jìng chēn huì duō zhě wèishuō dà cí yú
欲多者，为说不净；瞋恚多者，为说大慈；愚

chī duō zhě jiào qín guānchá sān dú děng zhě wèishuō chéng jiù shèng
痴多者，教勤观察；三毒等者，为说成就胜

zhì fǎ mén yàoshēng sǐ zhě wèishuō sān kǔ ruò zhuó chù suǒ shuō
智法门；乐生死者，为说三苦；若著处所，说

chù kōng jì xīn xiè dài zhě shuō dà jīng jìn huái wǒ màn zhě shuō
处空寂；心懈怠者，说大精进；怀我慢者，说

fǎ píngděng duō chǎnkuáng zhě wèishuō pú sà qí xīn zhì zhí
法平等；多谄诳者，为说菩萨；其心质直、

yào jì jìng zhě guǎng wèishuō fǎ lìng qí chéng jiù pú sà rú shì suí
乐寂静者，广为说法，令其成就。菩萨如是随

qí suǒ yìng ér wèishuō fǎ wèishuō fǎ shí wénxiāng lián zhǔ yì wú
其所应而为说法。为说法时，文相连属，义无

chuǎnmiù guān fǎ xiānhòu yǐ zhì fēn bié shì fēi shěndìng bù wéi
舛谬；观法先后，以智分别；是非审定，不违
fǎ yìn cì dì jiàn lì wú biānxíngmén lìng zhūzhòngshēngduàn yī qiè
法印；次第建立无边行门，令诸众生断一切
yí shàn zhī zhūgēn rù rú lái jiào zhèngzhēn shí jì zhī fǎ píng
疑；善知诸根，入如来教；证真实际，知法平
děng duànzhū fǎ ài chú yī qiè zhí chángniànzhū fó xīn wú
等；断诸法爱，除一切执；常念诸佛，心无
zàn shě liǎo zhī yīn shēng tǐ xìngpíngděng yú zhūyánshuō xīn wú
暂舍；了知音声，体性平等；于诸言说，心无
suǒzhuó qiǎoshuō pì yù[32] wú xiāngwéi fǎn xī lìng dé wù yī qiè zhū
所著；巧说譬喻[32]，无相违反，悉令得悟一切诸
fó suí yìng pǔ xiànpíngděng zhì shēn
佛随应普现平等智身。

pú sà rú shì wèi zhūzhòngshēng ér yǎnshuō fǎ zé zì xiū
“菩萨如是为诸众生而演说法，则自修
xí zēngzhǎng yì lì bù shě zhū dù jù zú zhuāngyán bō luó mì
习，增长义利，不舍诸度，具足庄严波罗蜜
dào shì shí pú sà wèi lìng zhòngshēng xīn mǎn zú gù nèi wài xī shě
道。是时，菩萨为令众生心满足故，内外悉舍
ér wú suǒzhuó shì zé néngjìng tán bō luó mì jù chízhòng jiè ér wú
而无所著，是则能净檀波罗蜜。具持众戒而无
suǒzhuó yǒng lí wǒ màn shì zé néngjìng shī bō luó mì xī néngrěn
所著，永离我慢，是则能净尸波罗蜜。悉能忍
shòu yī qiè zhū è yú zhūzhòngshēng qí xīn píngděng wú yǒudòng
受一切诸恶，于诸众生，其心平等，无有动
yáo pì rú dà dì néng chí yī qiè shì zé néngjìng rěn bō luó mì
摇，譬如大地能持一切，是则能净忍波罗蜜。
pǔ fā zhòng yè cháng xiū mǐ xiè zhū yǒu suǒ zuò héng bú tuì zhuǎn
普发众业，常修靡懈，诸有所作恒不退转，
yǒngměng shì lì wú néng zhì fú yú zhūgōng dé bù qǔ bù shě ér
勇猛势力无能制伏，于诸功德不取不舍，而
néngmǎn zú yī qiè zhì mén shì zé néngjìng jīng jìn bō luó mì yú wǔ
能满足一切智门，是则能净精进波罗蜜。于五
yù jìng wú suǒ tānzhuó zhū cì dì dìng xī néngchéng jiù chángzhèng sī
欲境无所贪著，诸次第定悉能成就，常正思

[32] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

wéi bú zhù bù chū ér néngxiāomiè yī qiè fán nǎo chūshēng wú liàng
惟，不住不出，而能销灭一切烦恼，出生无量

zhū sānmèimén chéng jiù wú biān dà shéntōng lì nì shùn cì dì
诸三昧门，成就无边大神通力；逆顺次第，

rù zhū sānmèi yú yī sānmèimén rù wú biānsānmèimén xī zhī yī qiè
入诸三昧，于一三昧门入无边三昧门，悉知一切

sānmèi jìng jiè yǔ yī qiè sānmèisān mó bō dǐ zhì yìn bù xiāngwéi bèi
三昧境界，与一切三昧三摩钵底智印不相违背，

néng sù rù yú yī qiè zhì dì shì zé néngjìng chán bō luó mì yú zhū
能速入于一切智地，是则能净禅波罗蜜。于诸

fó suǒwén fǎ shòu chí jìn shàn zhī shí chéng shì bú juàn chángyàowén
佛所闻法受持，近善知识承事不倦；常乐闻

fǎ xīn wú yàn zú suí suǒ tīngshòu rú lǐ sī wéi rù zhēnsānmèi
法，心无厌足；随所听受，如理思惟；入真三昧，

lí zhū pì jiàn shànguānzhū fǎ dé shí xiàng yìn liǎo zhī rú lái wú
离诸僻见；善观诸法，得实相印，了知如来无

gōngyòngdào chéng pǔ mén huì rù yú yī qiè zhì zhì zhī mén yǒng
功用道；乘普门慧，入于一切智智之门，永

dé xiū xī shì zé néngjìng bō rě bō luó mì shì xiàn yī qiè shì jiānzuò
得休息，是则能净般若波罗蜜。示现一切世间作

yè jiàohuàzhòngshēng ér bú yànjuàn suí qí xīn yào ér wèixiànshēn
业，教化众生而不厌倦，随其心乐而为现身；

yī qiè suǒxíng jiē wú rǎnzhuó huòxiànfán fū huòxiànshèngrén suǒxíng
一切所行皆无染著，或现凡夫、或现圣人所行

zhī xíng huòxiànshēng sǐ huòxiàn niè pán shànnéngguānchá yī qiè
之行，或现生死，或现涅槃；善能观察一切

suǒ zuò shì xiàn yī qiè zhūzhuāngyán shì ér bù tānzhuó biàn rù zhū qù
所作，示现一切诸庄严事而不贪著，遍入诸趣

dù tuōzhòngshēng shì zé néngjìngfāngbiàn bō luó mì jìn chéng jiù yī
度脱众生，是则能净方便波罗蜜。尽成就一

qiè zhòngshēng jìn zhuāngyán yī qiè shì jiè jìn gòngyǎng yī qiè zhū fó
切众生，尽庄严一切世界，尽供养一切诸佛，

jìn tōng dá wú zhàng ài fǎ jìn xiū xíngbiàn fǎ jiè xíng shēnhéngzhù jìn
尽通达无障碍法，尽修行遍法界行，身恒住尽

wèi lái jié zhì jìn zhī yī qiè xīn niàn jìn jué wù liú zhuǎnhuánmiè
未来劫智，尽知一切心念，尽觉悟流转还灭，

jìn shì xiàn yī qiè guó tǔ jìn zhèng dé rú lái zhì huì shì zé néngjìng
尽示现一切国土，尽证得如来智慧，是则能净

yuàn bō luó mì jù shēn xīn lì wú yǒu zá rǎn gù jù shēn xìn lì
愿波罗蜜。具深心力，无有杂染故；具深信力，

wú néng cuī fú gù jù dà bēi lì bù shēng pí yàn gù jù dà cí
无能摧伏故；具大悲力，不生疲厌故；具大慈

lì suǒ xíngpíngděng gù jù zǒng chí lì néng yǐ fāngbiàn chí yī qiè
力，所行平等故；具总持力，能以方便持一切

yì gù jù biàn cái lì lìng yī qiè zhòngshēnghuān xǐ mǎn zú gù
义故；具辩才力，令一切众生欢喜满足故；

jù bō luó mì lì zhuāngyán dà shèng gù jù dà yuàn lì yǒng bú
具波罗蜜力，庄严大乘故；具大愿力，永不

duàn jué gù jù shéntōng lì chūshēng wú liàng gù jù jiā chí lì
断绝故；具神通力，出生无量故；具加持力，

lìng xìn jiě lǐng shòu gù shì zé néng jìng lì bō luó mì zhī tān yù xíngzhě
令信解领受故，是则能净力波罗蜜。知贪欲行者，

zhī chēn huì xíngzhě zhī yú chī xíngzhě zhī děng fēn xíngzhě zhī xiū
知瞋恚行者，知愚痴行者，知等分行者，知修

xué dì xíngzhě yī niànzhōng zhī wú biānzhòngshēngxíng zhī wú biān
学地行者，一念中知无边众生行，知无边

zhòngshēng xīn zhī yī qiè fǎ zhēn shí zhī yī qiè rú lái lì pǔ jué
众生心，知一切法真实，知一切如来力，普觉

wù fǎ jiè mén shì zé néng jìng zhì bō luó mì
悟法界门，是则能净智波罗蜜。

fó zǐ pú sà rú shì qīng jìng zhū bō luó mì shí yuánmǎn
“佛子！菩萨如是清净诸波罗蜜时、圆满

zhū bō luó mì shí bù shě zhū bō luó mì shí zhù dà zhuāngyán pú sà
诸波罗蜜时、不舍诸波罗蜜时，住大庄严菩萨

shèngzhōng suí qí suǒniàn yī qiè zhòngshēng jiē wèishuō fǎ lìngzēng
乘中。随其所念，一切众生皆为说法，令增

jìng yè ér dé dù tuō duò è dàozhě jiào shǐ fā xīn zài nànzhōng
净业而得度脱。堕恶道者，教使发心；在难中

zhě lìng qín jīng jìn duō tānzhòngshēng shì wú tān fǎ duōchēnzhòng
者，令勤精进；多贪众生，示无贪法；多瞋众

shēng lìng xíngpíngděng zhuójiànzhòngshēng wèishuōyuán qǐ yù
生，令行平等；著见众生，为说缘起；欲

jiè zhòngshēng jiào lí yù huì è bú shàn fǎ sè jiè zhòngshēng wèi
界众生，教离欲恚恶不善法；色界众生，为

qí xuānshuō pí bō shènuó wú sè jiè zhòngshēng wèi qí xuānshuōwēi
其宣说毗钵舍那；无色界众生，为其宣说微

miào zhì huì èr shèng zhī rén jiào jì jìng xíng yào dà shèng zhě wèi
妙智慧；二乘之人，教寂静行；乐大乘者，为
shuō shí lì guǎng dà zhuāng yán rú qí wǎng xī chū fā xīn shí jiàn wú
说十力广大庄严。如其往昔初发心时，见无
liàng zhòng shēng duò zhū è dào dà shī zǐ hǒu zuò rú shì yán wǒ
量众生堕诸恶道，大师子吼作如是言：‘我
dāng yǐ zhǒng zhǒng fǎ mén suí qí suǒ yìng ér dù tuō zhī pú sà
当以种种法门，随其所应而度脱之！’菩萨
jù zú rú shì zhì huì guǎng néng dù tuō yī qiè zhòng shēng
具足如是智慧，广能度脱一切众生。

fó zǐ pú sà jù zú rú shì zhì huì lìng sān bǎo zhǒng yǒng
“佛子！菩萨具足如是智慧，令三宝种永
bú duàn jué suǒ yǐ zhě hé pú sà mó hē sà jiào zhū zhòng shēng fā
不断绝。所以者何？菩萨摩诃萨教诸众生发
pú tí xīn shì gù néng lìng fó zhǒng bú duàn cháng wèi zhòng shēng kāi
菩提心，是故能令佛种不断；常为众生开
chǎn fǎ zàng shì gù néng lìng fǎ zhǒng bú duàn shàn chí jiào fǎ wú
阐法藏，是故能令法种不断；善持教法，无
suǒ guāi wéi shì gù néng lìng sēng zhǒng bú duàn fù cì xī néng chēng
所乖违，是故能令僧种不断。复次，悉能称
zàn yī qiè dà yuàn shì gù néng lìng fó zhǒng bú duàn fēn bié yǎn shuō
赞一切大愿，是故能令佛种不断；分别演说
yīn yuán zhī mén shì gù néng lìng fǎ zhǒng bú duàn cháng qín xiū xí liù
因缘之门，是故能令法种不断；常勤修习六
hé jìng fǎ shì gù néng lìng sēng zhǒng bú duàn fù cì yú zhòng shēng
和敬法，是故能令僧种不断。复次，于众生
tián zhōng xià fó zhǒng zǐ shì gù néng lìng fó zhǒng bú duàn hù chí
田中下佛种子，是故能令佛种不断；护持
zhèng fǎ bù xī shēn mìng shì gù néng lìng fǎ zhǒng bú duàn tǒng lǐ
正法，不惜身命，是故能令法种不断；统理
dà zhòng wú yǒu pí juàn shì gù néng lìng sēng zhǒng bú duàn fù cì
大众，无有疲倦，是故能令僧种不断。复次，
yú qù lái jīn fó suǒ shuō zhī fǎ suǒ zhì zhī jiè jiē xī fèng
于去、来、今佛，所说之法、所制之戒，皆悉奉
chí xīn bù shě lí shì gù néng lìng fó fǎ sēng zhǒng yǒng bú duàn
持，心不舍离，是故能令佛、法、僧种永不断
jué pú sà rú shì shào lóng sān bǎo yī qiè suǒ xíng wú yǒu guò shī suí
绝。菩萨如是绍隆三宝，一切所行无有过失，随

yǒu suǒ zuò jiē yǐ huí xiàng yī qiè zhì mén shì gù sān yè jiē wú xiá
有所作，皆以回向一切智门，是故三业皆无瑕

diàn wú xiá diàn gù suǒ zuò zhòng shàn suǒ xíng zhū xíng jiào huà zhòng
玷。无瑕玷故，所作众善，所行诸行，教化众

shēng suí yìng shuō fǎ nǎi zhì yī niàn wú yǒu cuò miù jiē yǔ fāng
生，随应说法，乃至一念，无有错谬，皆与方

biàn zhì huì xiāng yìng xī yǐ xiàng yú yī qiè zhì zhì wú kōng guò zhě
便智慧相应，悉以向于一切智智，无空过者。

pú sà rú shì xiū xí shàn fǎ niàn niàn jù zú shí zhǒng zhuāng
“菩萨如是修习善法，念念具足十种庄

yán hé zhě wéi shí suǒ wèi shēn zhuāng yán suí zhū zhòng shēng suǒ
严。何者为十？所谓：身庄严，随诸众生所

yīng tiáo fú ér wèi shì xiàn gù yǔ zhuāng yán duàn yī qiè yí jiē lìng
应调伏而为示现故；语庄严，断一切疑，皆令

huān xǐ gù xīn zhuāng yán yú yī niàn zhōng rù zhū sān mèi gù fó
欢喜故；心庄严，于一念中入诸三昧故；佛

chà zhuāng yán yī qiè qīng jìng lí zhū fán nǎo gù guāng míng zhuāng
刹庄严，一切清净，离诸烦恼故；光明庄

yán fàng wú biān guāng pǔ zhào zhòng shēng gù zhòng huì zhuāng yán
严，放无边光普照众生故；众会庄严，

pǔ shè zhòng huì jiē lìng huān xǐ gù shén tōng zhuāng yán suí zhòng
普摄众会，皆令欢喜故；神通庄严，随众

shēng xīn zì zài shì xiàn gù zhèng jiào zhuāng yán néng shè yī qiè cōng
生心，自在示现故；正教庄严，能摄一切聪

huì rén gù niè pán dì zhuāng yán yú yī chù chéng dào zhōu biàn shí
慧人故；涅槃地庄严，于一处成道，周遍十

fāng xī wú yú gù qiǎo shuō zhuāng yán suí chù suí shí suí qí gēn
方悉无余故；巧说庄严，随处、随时、随其根

qì wèi shuō fǎ gù pú sà chéng jiù rú shì zhuāng yán yú niàn niàn
器为说法故。菩萨成就如是庄严，于念念

zhōng shēn yǔ yì yè jiē wú kōng guò xī yǐ huí xiàng yī qiè zhì
中，身、语、意业皆无空过，悉以回向一切智

mén ruò yǒu zhòng shēng jiàn cǐ pú sà dāng zhī yì fù wú kōng guò zhě
门。若有众生见此菩萨，当知亦复无空过者，

yǐ bì dāng chéng ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí gù ruò wén míng
以必当成阿耨多罗三藐三菩提故。若闻名，

ruò gòng yǎng ruò tóng zhù ruò yì niàn ruò suí chū jiā ruò wén shuō
若供养，若同住，若忆念，若随出家，若闻说

fǎ ruò suí xǐ shàngēn ruò yáoshēng qín jìng nǎi zhì chēngyáng
法，若随喜善根，若遥生钦敬，乃至称扬、

zàn tàn míng zì jiē dāng dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí fó zǐ
赞叹名字，皆当得阿耨多罗三藐三菩提。佛子！

pì rú yǒuyào míngwéi shànjiàn zhòngshēngjiànzhě zhòng dú xī
譬如有药，名为：善见，众生见者，众毒悉

chú pú sà rú shì chéng jiù cǐ fǎ zhòngshēngruò jiàn zhū fánnǎo
除；菩萨如是成就此法，众生若见，诸烦恼

dú jiē dé chúmiè shàn fǎ zēngzhǎng
毒皆得除灭，善法增长。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhù cǐ fǎ zhōng qín jiā xiū xí
“佛子！菩萨摩诃萨住此法中，勤加修习，

yǐ zhì huì míng miè zhū chī àn yǐ cí bēi lì cuī fú mó jūn yǐ
以智慧明，灭诸痴暗；以慈悲力，摧伏魔军；以

dà zhì huì jí fú dé lì zhì zhū wàidào yǐ jīn gāngdìng miè chú yī
大智慧及福德力，制诸外道；以金刚定，灭除一

qiè xīn gòu fánnǎo yǐ jīng jìn lì jí zhūshàngēn yǐ jìng fó tǔ zhū
切心垢烦恼；以精进力，集诸善根；以净佛土诸

shàngēn lì yuǎn lí yī qiè è dàozhūnàn yǐ wú suǒzhuó lì jìng
善根力，远离一切恶道诸难；以无所著力，净

zhì jìng jiè yǐ fāngbiàn zhì huì lì chūshēng yī qiè pú sà zhū dì
智境界；以方便智慧力，出生一切菩萨诸地、

zhū bō luó mì jí zhū sānmèi liù tōng sānmíng sì wú suǒ wèi
诸波罗蜜，及诸三昧、六通、三明、四无所畏，

xī lìng qīngjìng yǐ yī qiè shàn fǎ lì chéngmǎn yī qiè zhū fó jìng tǔ
悉令清净；以一切善法力，成满一切诸佛净土，

wú biānxiànghǎoshēn yǔ jí xīn jù zú zhuāngyán yǐ zhì zì zài guān
无边相好身、语及心具足庄严；以智自在观

chá lì zhī yī qiè rú lái lì wú suǒ wèi bú gòng fó fǎ xī jiē
察力，知一切如来力、无所畏、不共佛法，悉皆

píngděng yǐ guǎng dà zhì huì lì liǎo zhī yī qiè zhì zhì jìng jiè yǐ
平等；以广大智慧力，了知一切智智境界；以

wǎng xī shì yuàn lì suí suǒ yìnghuà xiàn fó guó tǔ zhuàn dà fǎ lún
往昔誓愿力，随所应化，现佛国土，转大法轮，

dù tuō wú liàng wú biānzhòngshēng
度脱无量无边众生。

fó zǐ pú sà mó hē sà qín xiū cǐ fǎ cì dì chéng jiù
“佛子！菩萨摩诃萨勤修此法，次第成就

zhū pú sà xíng nǎi zhì dé yǔ zhū fó píngděng yú wú biān shì jiè zhōng
诸菩萨行，乃至得与诸佛平等，于无边世界中

wéi dà fǎ shī hù chí zhèng fǎ yī qiè zhū fó zhī suǒ hù niàn shǒu
为大法师，护持正法；一切诸佛之所护念，守

hù shòu chí guǎng dà fǎ zàng huò wú ài biàn shēn rù fǎ mén yú
护受持广大法藏；获无碍辩，深入法门；于

wú biān shì jiè dà zhòng zhī zhōng suí lèi bù tóng pǔ xiàn qí shēn
无边世界大众之中，随类不同，普现其身，

sè xiàng jù zú zuì shèng wú bǐ yǐ wú ài biànqiǎoshuōshēn fǎ
色相具足，最胜无比，以无碍辩巧说深法；

qí yīn yuánmǎnshànqiǎo fēn bù gù néng lìng wénzhě rù yú wú jìn zhì
其音圆满善巧分布故，能令闻者入于无尽智

huì zhī mén zhī zhūzhòngshēng xīn xíng fán nǎo ér wèishuō fǎ suǒ chūyán
慧之门；知诸众生心行烦恼而为说法，所出言

yīn jù zú qīngjìng gù yī yīn yǎnchàng néng lìng yī qiè jiē shēnghuān
音具足清净故，一音演畅，能令一切皆生欢

xǐ qí shēnduānzhèngyǒu dà wēi lì gù chǔ yú zhòng huì wú néng
喜；其身端正有大威力故，处于众会，无能

guòzhě shàn zhī zhòng xīn gù néng pǔ xiànshēn shànqiǎoshuō fǎ gù
过者；善知众心故，能普现身；善巧说法故，

yīn shēng wú ài dé xīn zì zài gù qiǎoshuō dà fǎ wú néng jǔ huài
音声无碍；得心自在故，巧说大法，无能沮坏；

dé wú suǒ wèi gù xīn wú qiè ruò yú fǎ zì zài gù wú néngguòzhě
得无所畏故，心无怯弱；于法自在故，无能过者；

yú zhì zì zài gù wú néngshèngzhě bō rě bō luó mì zì zài gù
于智自在故，无能胜者；般若波罗蜜自在故，

suǒshuō fǎ xiàng bù xiāngwéi bèi biàn cái zì zài gù suí yàoshuō fǎ
所说法相，不相违背；辩才自在故，随乐说法，

xiāng xù bú duàn tuó luó ní zì zài gù jué dìng kāi shì zhū fǎ shí xiàng
相续不断；陀罗尼自在故，决定开示诸法实相；

biàn cái zì zài gù suí suǒyǎnshuō néng kāi zhǒngzhǒng pì yù[33] zhī mén
辩才自在故，随所演说，能开种种譬喻之门；

dà bēi zì zài gù qín huì zhòngshēng xīn wú xiè xī dà cí zì zài
大悲自在故，勤诲众生，心无懈息；大慈自在

gù fàngguāngmíngwǎngyuè kě zhòng xīn pú sà rú shì chǔ yú gāo
故，放光明网悦可众心。菩萨如是处于高

[33] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

guǎng shī zǐ zhī zuò yǎnshuō dà fǎ wéi chú rú lái jí shèngyuàn zhì
广 师子之座，演说大法。唯除如来及 胜 愿 智
zhū dà pú sà qí yú zhòngshēng wú néngshèngzhě wú jiàndǐngzhě
诸大菩萨，其余 众 生 无能 胜 者、无见顶者、
wú yìngduózhě yù yǐ nànwènlìng qí tuì qū wú yǒu shì chù
无映夺者；欲以难问令其退屈，无有是处。

fó zǐ pú sà mó hē sà dé rú shì zì zài lì yǐ jiǎ shǐ
“佛子！菩萨摩诃萨得如是自在力已，假使
yǒu bù kě shuō shì jiè liàngguǎng dà dàochǎng mǎnzhōngzhòngshēng
有不可说世界量 广 大道 场 ， 满 中 众 生 ，
yī yī zhòngshēngwēi dé sè xiàng jiē rú sānqiān dà qiān shì jiè zhǔ pú
一一 众 生 威德色 相皆如三千大千世界主。菩
sà yú cǐ cái xiàn qí shēn xī néngyìng bì rú shì dà zhòng yǐ dà
萨于此，才现其身，悉能映蔽如是大 众 ，以大
cí bēi ān qí qiè ruò yǐ shēn zhì huì chá qí yù yào yǐ wú wèibiànwèi
慈悲安其怯弱，以深智慧察其欲乐，以无畏辩为
qí shuō fǎ néng lìng yī qiè jiē shēnghuān xǐ hé yǐ gù fó zǐ
其说法，能令一切皆 生 欢 喜。何以故？佛子！
pú sà mó hē sà chéng jiù wú liàng zhì huì lún gù chéng jiù wú liàngqiǎo
菩萨摩诃萨 成 就无量智慧轮故， 成 就无量 巧
fēn bié gù chéng jiù guǎng dà zhèngniàn lì gù chéng jiù wú jìn shàn
分别故， 成 就 广 大 正 念力故， 成 就无尽 善
qiǎo huì gù chéng jiù jué liǎo zhū fǎ shí xiàng tuó luó ní gù chéng jiù
巧慧故， 成 就决了诸法实 相陀罗尼故， 成 就
wú biān jì pú tí xīn gù chéng jiù wú cuòmiùmiàobiàn cái gù chéng
无边际菩提心故， 成 就无错谬 妙 辩才故， 成
jiù dé yī qiè fó jiā chí shēn xìn jiě gù chéng jiù pǔ rù sān shì zhū fó
就得一切佛加持 深 信解故， 成 就普入三世诸佛
zhòng huì dàochǎng zhì huì lì gù chéng jiù zhī sān shì zhū fó tóng yī
众 会道 场 智慧力故， 成 就知三世诸佛同一
tǐ xìngqīngjìng xīn gù chéng jiù sān shì yī qiè rú lái zhì yī qiè pú
体性清净心故， 成 就三世一切如来智、一切菩
sà dà yuàn zhì néngzuò dà fǎ shī kāi chǎnzhū fó zhèng fǎ zàng jí hù
萨大 愿 智 能 作大法师开 阐 诸佛 正 法藏及护
chí gù
持故。”

ěr shí fǎ huì pú sà yù chóngxuān qí yì chéng fó shén lì
尔时，法慧菩萨欲 重 宣其义， 承 佛神力

ér shuōsòngyán
而说颂言：

xīn zhù pú tí jí zhòng fú cháng bú fàng yì zhí jiān huì
心住菩提集众福 常不放逸植坚慧
zhèngniàn qí yì héng bú wàng shí fāng zhū fó jiē huān xǐ
正念其意恒不忘 十方诸佛皆欢喜
niàn yù jiān gù zì qín lì yú shì wú yī wú tuì qiè
念欲坚固自勤励 于世无依无退怯
yǐ wú zhēng xíng rù shēn fǎ shí fāng zhū fó jiē huān xǐ
以无诤行入深法 十方诸佛皆欢喜
fó huān xǐ yǐ jiān jīng jìn xiū xíng fú zhì zhù dào fǎ
佛欢喜已坚精进 修行福智助道法
rù yú zhū dì jìng zhòng xíng mǎn zú rú lái suǒ shuō yuàn
入于诸地净众行 满足如来所说愿
rú shì ér xiū huò miào fǎ jì dé fǎ yǐ shī qún shēng
如是而修获妙法 既得法已施群生
suí qí xīn yào jí gēn xìng xī shùn qí yí wèi kāi yǎn
随其心乐及根性 悉顺其宜为开演
pú sà wèi tā yǎn shuō fǎ bù shě zì jǐ zhū dù xíng
菩萨为他演说法 不舍自己诸度行
bō luó mì dào jì yǐ chéng cháng yú yǒu hǎi jì qún shēng
波罗蜜道既已成 常于有海济群生
zhòu yè qín xiū wú xiè juàn lìng sān bǎo zhǒng bú duàn jué
昼夜勤修无懈倦 令三宝种不断绝
suǒ xíng yī qiè bái jìng fǎ xī yǐ huí xiàng rú lái dì
所行一切白净法 悉以回向如来地
pú sà suǒ xiū zhòng shàn xíng pǔ wèi chéng jiù zhū qún shēng
菩萨所修众善行 普为成就诸群生
lìng qí pò àn miè fán nǎo xiáng fú mó jūn chéngzhèng jué
令其破暗灭烦恼 降伏魔军成正觉
rú shì xiū xíng dé fó zhì shēn rù rú lái zhèng fǎ zàng
如是修行得佛智 深入如来正法藏
wéi dà fǎ shī yǎn miào fǎ pì rú gān lù xī zhān sǎ
为大法师演妙法 譬如甘露悉沾洒
cí bēi āi mǐn biàn yī qiè zhòng shēng xīn xíng mǐ bù zhī
慈悲哀愍遍一切 众生心行靡不知
rú qí suǒ yào wèi kāi chǎn wú liàng wú biān zhū fó fǎ
如其所乐为开阐 无量无边诸佛法

jìn zhǐ ān xú rú xiàng wáng yǒng měng wú wèi yóu shī zǐ
进止安徐如象王勇猛无畏犹师子

bú dòng rú shān zhì rú hǎi yì rú dà yǔ chú zhòng rè
不动如山智如海亦如大雨除众热

shí fǎ huì pú sà shuō cǐ sòng yǐ rú lái huān xǐ dà zhòng
时，法慧菩萨说此颂已，如来欢喜，大众

fèngxíng
奉行。

大方广佛华严经卷第十八

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

（一遍）

pú tí shù xià bú dòng ér shēng tiānwáng dì shì yuǎnxiāng
菩提树下.不动而升.天王帝释远相

yíng fū zuò yǐ yuánchéng jué dì yángshēng wànxiàng xī jiē tīng
迎.敷座已圆成.觉帝扬声.万象悉皆听.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

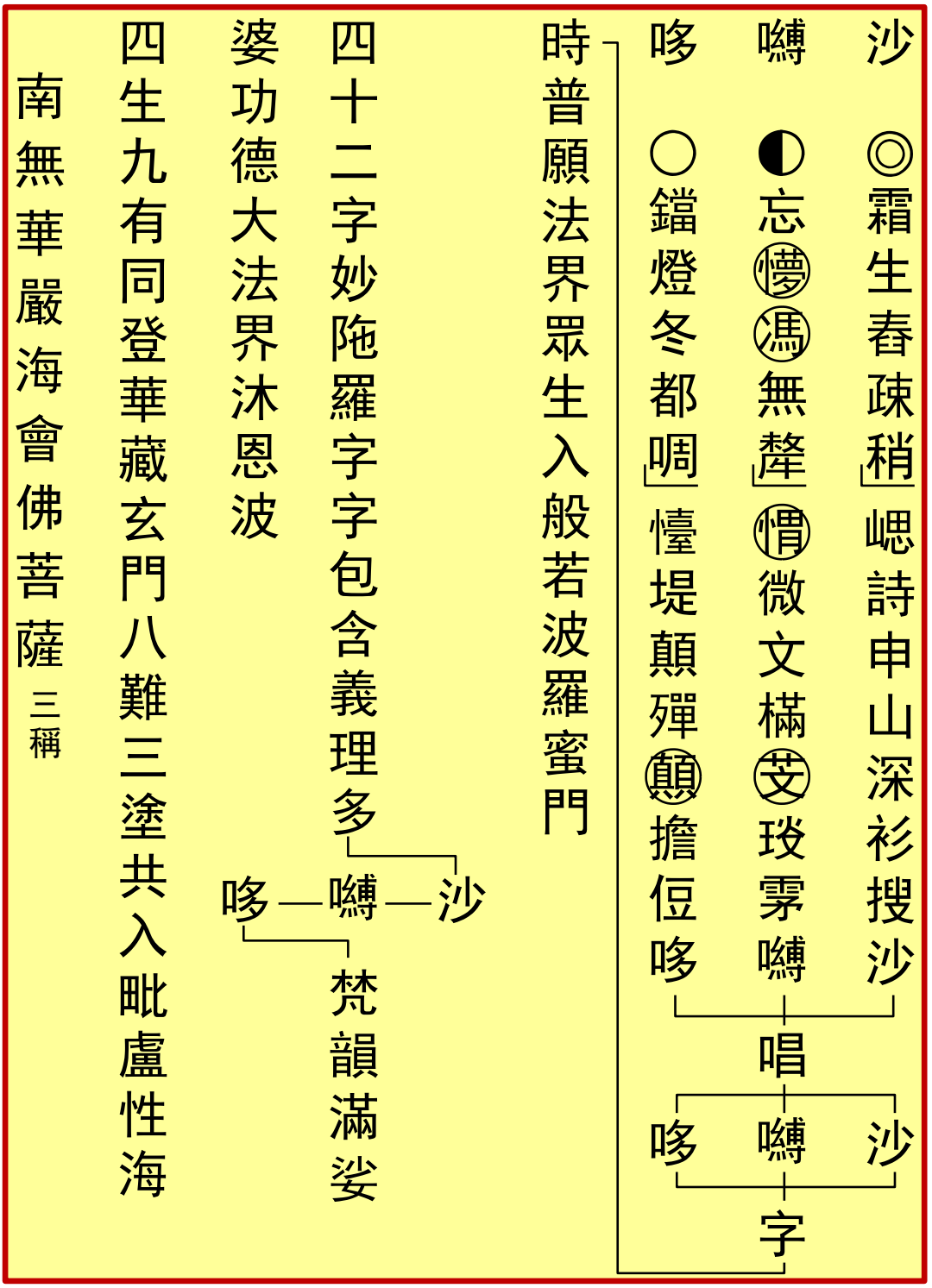

shao shang sheng shong shu shao shai shi shin shan shin shan

10. 沙 霜 生 春 疎 稍 嶼 詩 申 山 深 衫

shoushao changshao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě

搜 沙 唱 沙 字 時. 普 願 法 界 眾 生. 入 般 若

bō luó mì mén

波 羅 蜜 門.

mao mang meng mong mu mao mai mi min man min man
11. 嚩 忘 懞 馮 無 犛 愲 微 文 樠 芠 珓
moumao chàngmao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō
雺嚩 唱 嚩字時. 普願法界 眾 生. 入般若波
luó mì mén
羅蜜門.

dao dang deng dong du dao dai di din dan din dan duo
12. 哆 鐺 燈 冬 都 啁 懥 堤 顛 殫 顛 擔 佢
dao chàngdao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó
哆 唱 哆字時. 普願法界 眾 生. 入般若波羅
mì mén
蜜門.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō shao
四十二字妙陁羅. 字字包含義理多. 沙.
mao dao fàn yùnmǎnsuō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
嚩. 哆. 梵韻滿娑婆. 功德大. 法界沐恩波.
sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登華藏玄門. 八難三塗.
gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗盧性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切
wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì shí jiǔ

大方广佛华严经卷第十九

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[34]

shēng yè mótiāngōng pǐn dì shí jiǔ

升夜摩天宫品第十九

ěr shí rú lái wēishén lì gù shí fāng yī qiè shì jiè yī yī

尔时，如来威神力故，十方一切世界，一一

sì tiān xià nányán fú tí jí xū mí dǐngshàng jiē jiàn rú lái chǔ yú

四天下南阎浮提及须弥顶上，皆见如来处于

zhòng huì bǐ zhū pú sà xī yǐ fó shén lì gù ér yǎnshuō fǎ mò bú

众会。彼诸菩萨悉以佛神力故而演说法，莫不

zì wèihéng duì yú fó ěr shí shì zūn bù lí yī qiè pú tí shù xià jí

自谓恒对于佛。尔时，世尊不离一切菩提树下及

xū mí shāndǐng ér xiàng yú bǐ yè mótiāngōngbǎozhuāngyándiàn

须弥山顶，而向于彼夜摩天宫宝庄严殿。

shí yè mótiānwángyáojiàn fó lái jí yǐ shén lì yú qí

时，夜摩天王遥见佛来，即以神力，于其

diàn nèi huàzuòbǎoliánhuāzàng shī zǐ zhī zuò bǎiwàncéng jí yǐ wéi

殿内化作宝莲华藏师子之座，百万层级以为

zhuāngyán bǎiwàn jīn wǎng yǐ wéijiāo luò bǎiwànhuāzhàng bǎiwàn

庄严，百万金网以为交络，百万华帐、百万

mánzhàng bǎiwànxiāngzhàng bǎiwànbǎozhàng mí fù qí shàng huā

鬘帐、百万香帐、百万宝帐弥覆其上，华

gài mán gài xiāng gài bǎo gài gè yì bǎiwànzhōu huí bù liè bǎi

盖、鬘盖、香盖、宝盖各亦百万周回布列，百

wànguāngmíng ér wéizhàoyào bǎiwàn yè mótiānwánggōngjìngdǐng lǐ

万光明而为照曜[35]。百万夜摩天王恭敬顶礼；

bǎiwànfànwángyǒngyuèhuān xǐ bǎiwàn pú sà chēngyángzàn tàn bǎi

百万梵王踊跃欢喜；百万菩萨称扬赞叹；百

[34] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

[35] 丽本：耀；永乐北藏本及龙藏本：曜

wàntiānyuè gè zòu bǎi wànzhǒng fǎ yīn xiāng xù bú duàn bǎi wànzhǒng
万天乐各奏百万 种 法音，相续不 断；百万 种
huāyún bǎi wànzhǒngmányún bǎi wànzhǒngzhuāngyán jù yún bǎi wàn
华云，百万 种 鬘云，百万 种 庄 严具云，百万
zhǒng yī yún zhōu zā mí fù bǎi wànzhǒng mó ní yún guāngmíngzhào
种 衣云，周 匝弥覆；百万 种 摩尼云，光 明 照
yào cóng bǎi wànzhǒngshàngēn suǒ shēng bǎi wàn zhū fó zhī suǒ hù chí
耀。从百万 种 善根所 生，百万诸佛之所护持，
bǎi wànzhǒng fú dé zhī suǒ zēngzhǎng bǎi wànzhǒngshēn xīn bǎi wàn
百万 种 福德之所增 长，百万 种 深心、百万
zhǒng shì yuàn zhī suǒ yán jìng bǎi wànzhǒngxíng zhī suǒ shēng qǐ bǎi wàn
种 誓 愿之所严净，百万 种 行之所 生 起，百万
zhǒng fǎ zhī suǒ jiàn lì bǎi wànzhǒngshéntōng zhī suǒ biànxiàn héngchū
种 法之所建立，百万 种 神 通之所变现，恒出
bǎi wànzhǒngyán yīn xiǎn shì zhū fǎ
百万 种 言音显示诸法。

shí bǐ tiānwáng fū zhì zuò yǐ xiàng fó shì zūn qū gōng hé
时，彼天 王 敷置座已，向佛世尊曲躬合
zhǎng gōngjìng zūnzhòng ér bó fó yán
掌，恭敬尊 重 而白佛言：

shàn lái shì zūn shàn lái shàn shì shàn lái rú lái yīng
“善来世尊！善来善逝！善来如来、应、
zhèngděng jué wéiyuàn āi mǐn chǔ cǐ gōngdiàn
正 等觉！唯愿哀愍，处此宫 殿！”

shí fó shòuqǐng jí shēngbǎodiàn yī qiè shí fāng xī yì
时，佛受请，即 升 宝 殿；一切十方，悉亦
rú shì ěr shí tiānwáng jí zì yì niànguò qù fó suǒ suǒzhòngshàngēn
如是。尔时，天 王 即自忆念过去佛所所 种 善 根，
chéng fó wēi lì ér shuōsòngyán
承 佛威[36]力而说 颂 言：

míngchēng rú lái wén shí fāng zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
名 称 如来闻十方 诸吉 祥 中 最无 上
bǐ céng rù cǐ mó ní diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼 曾 入此摩尼殿 是故此处最 吉 祥
bǎo wáng rú lái shì jiān dēng zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
宝 王 如来世间 灯 诸吉 祥 中 最无 上

[36] 丽本：神；永乐北藏本及龙藏本：威

bǐ céng rù cǐ qīng jìng diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此清净殿是故此处最吉祥

xǐ mù rú lái jiàn wú ài zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
喜目如来见无碍诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ zhuāngyándiàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此庄严殿是故此处最吉祥

rán dēng rú lái zhào shì jiān zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
然灯如来照世间诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ shū shèngdiàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此殊胜殿是故此处最吉祥

ráo yì rú lái lì shì jiān zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
饶益如来利世间诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ wú gòu diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此无垢殿是故此处最吉祥

shàn jué rú lái wú yǒu shī zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
善觉如来无有师诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ bǎoxiāng diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此宝香殿是故此处最吉祥

shèngtiān rú lái shì zhōngdēng zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
胜天如来世中灯诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ miàoxiāng diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此妙香殿是故此处最吉祥

wú qù rú lái lùn zhōngxióng zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
无去如来论中雄诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ pǔ yǎn diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此普眼殿是故此处最吉祥

wú shèng rú lái jù zhòng dé zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
无胜如来具众德诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ shàn yán diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此善严殿是故此处最吉祥

kǔ xíng rú lái lì shì jiān zhū jí xiángzhōng zuì wú shàng
苦行如来利世间诸吉祥中最无上

bǐ céng rù cǐ pǔ yán diàn shì gù cǐ chù zuì jí xiáng
彼曾入此普严殿是故此处最吉祥

rú cǐ shì jiè zhōng yè mótiānwáng chéng fó shén lì yì niàn
如此世界中夜摩天王，承佛神力，忆念

wǎng xī zhū fó gōng dé chēngyángzàn tàn shí fāng shì jiè yè mótiān
往昔诸佛功德，称扬赞叹；十方世界夜摩天

wáng xī yì rú shì tàn fó gōng dé ěr shí shì zūn rù mó ní
王，悉亦如是，叹佛功德。尔时，世尊入摩尼
zhuāngyándiàn yú bǎoliánhuāzàng shī zǐ zuòshàng jié jiā fū zuò cǐ
庄严殿，于宝莲华藏师子座上结跏趺坐。此
diàn hū rán guǎng bó kuānróng rú qí tiānzhòngzhū suǒ zhù chù shí fāng
殿忽然广博宽容，如其天众诸所住处；十方
shì jiè xī yì rú shì
世界，悉亦如是。

yè mó gōngzhōng jì zàn pǐn dì èr shí

夜摩宫中偈赞品第二十

ěr shí fó shén lì gù shí fāng gè yǒu yī dà pú sà yī yī
尔时，佛神力故，十方各有一大菩萨，一一
gè yǔ fó chàwēichénshù pú sà jù cóng shí wàn fó chàwēichénshù
各与佛刹微尘数菩萨俱，从十万佛刹微尘数
guó tǔ wàizhū shì jiè zhōng ér lái jí huì qí míngyuē gōng dé lín pú
国土外诸世界中而来集会，其名曰：功德林菩
sà huì lín pú sà shèng lín pú sà wú wèi lín pú sà cán kuì lín
萨、慧林菩萨、胜林菩萨、无畏林菩萨、惭愧林
pú sà jīng jìn lín pú sà lì lín pú sà xíng lín pú sà jué lín
菩萨、精进林菩萨、力林菩萨、行林菩萨、觉林
pú sà zhì lín pú sà cǐ zhū pú sà suǒ cóng lái guó suǒ wèi qīn
菩萨、智林菩萨。此诸菩萨所从来国，所谓：亲
huì shì jiè chuáng huì shì jiè bǎo huì shì jiè shèng huì shì jiè
慧世界、幢慧世界、宝慧世界、胜慧世界、
dēng huì shì jiè jīn gāng huì shì jiè ān lè huì shì jiè rì huì shì
灯慧世界、金刚慧世界、安乐慧世界、日慧世
jiè jìng huì shì jiè fàn huì shì jiè cǐ zhū pú sà gè yú fó suǒ jìng
界、净慧世界、梵慧世界。此诸菩萨各于佛所净
xiū fànhèng suǒ wèi chángzhùyǎn fó wú shèngyǎn fó wú zhùyǎn
修梵行，所谓：常住眼佛、无胜眼佛、无住眼
fó bú dòngyǎn fó tiānyǎn fó jiě tuōyǎn fó shěn dì yǎn fó
佛、不动眼佛、天眼佛、解脱眼佛、审谛眼佛、
míngxiàngyǎn fó zuì shàngyǎn fó gānqīngyǎn fó shì zhū pú sà zhì
明相眼佛、最上眼佛、绀青眼佛。是诸菩萨至
fó suǒ yǐ dǐng lǐ fó zú suí suǒ lái fāng gè huàzuò mó ní zàng shī
佛所已，顶礼佛足，随所来方，各化作摩尼藏师

zǐ zhī zuò yú qí zuòshàng jié jiā fū zuò rú cǐ shì jiè zhōng yè
子之座，于其座上结跏趺坐。如此世界中，夜
mó tiānshàng pú sà lái jí yī qiè shì jiè xī yì rú shì qí zhū pú
摩天上菩萨来集；一切世界，悉亦如是，其诸菩
sà shì jiè rú lái suǒ yǒumínghào xī děng wú bié
萨、世界、如来，所有名号悉等无别。

ěr shí shì zūn cóngliǎng zú shàngfàng bǎi qiān yì miào sè guāng
尔时，世尊从两足上放百千亿妙色光
míng pǔ zhào shí fāng yī qiè shì jiè yè mó gōngzhōng fó jí dà zhòng
明，普照十方一切世界；夜摩宫中，佛及大众
mǐ bù jiē xiàn
靡不皆现。

ěr shí gōng dé lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér
尔时，功德林菩萨承佛威力，普观十方而
shuōsòngyán
说颂言：

fó fàng dà guāngmíng pǔ zhào yú shí fāng
佛放大光明 普照于十方
xī jiàn tiān rén zūn tōng dá wú zhàng ài
悉见天人尊 通达无障碍
fó zuò yè mó gōng pǔ biàn shí fāng jiè
佛坐夜摩宫 普遍十方界
cǐ shì shèn qí tè shì jiān suǒ xī yǒu
此事甚奇特 世间所希有
xū yè mó tiān wáng jì zàn shí rú lái
须夜摩天王 偈赞十如来
rú cǐ huì suǒ jiàn yī qiè chù xián ěr
如此会所见 一切处咸尔
bǐ zhū pú sà zhòng jiē tóng wǒ děng míng
彼诸菩萨众 皆同我等名
shí fāng yī qiè chù yǎn shuō wú shàng fǎ
十方一切处 演说无上法
suǒ cóng zhū shì jiè míng hào yì wú bié
所从诸世界 名号亦无别
gè yú qí fó suǒ jìng xiū yú fàn hèng
各于其佛所 净修于梵行
bǐ zhū rú lái děng míng hào xī yì tóng
彼诸如来等 名号悉亦同

guó tǔ jiē fēng lè shén lì xī zì zài
国土皆丰乐 神力悉自在

shí fāng yī qiè chù jiē wèi fó zài cǐ
十方一切处 皆谓佛在此

huò jiàn zài rén jiān huò jiàn zhù tiān gōng
或见在人间 或见住天宫

rú lái pǔ ān zhù yī qiè zhū guó tǔ
如来普安住 一切诸国土

wǒ děng jīn jiàn fó chǔ cǐ tiān gōng diàn
我等今见佛 处此天宫殿

xī fā pú tí yuàn pǔ jí shí fāng jiè
昔发菩提愿 普及十方界

shì gù fó wēi lì chōngbiànnán sī yì
是故佛威力 充遍难思议

yuǎn lí shì suǒ tān jù zú wú biān dé
远离世所贪 具足无边德

gù huò shén tōng lì zhòngshēng mǐ bú jiàn
故获神通力 众生靡不见

yóu xíng shí fāng jiè rú kōng wú suǒ ài
游行十方界 如空无所碍

yī shēn wú liàng shēn qí xiàng bù kě dé
一身无量身 其相不可得

fó gōng dé wú biān yún hé kě cè zhī
佛功德无边 云何可测知

wú zhù yì wú qù pǔ rù yú fǎ jiè
无住亦无去 普入于法界

ěr shí huì lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér shuō
尔时，慧林菩萨承佛威力，普观十方而说

sòngyán
颂言：

shì jiān dà dǎo shī lí gòu wú shàng zūn
世间大导师 离垢无上尊

bù kě sī yì jié nán kě dé zhí yù
不可思议劫 难可得值遇

fó fàng dà guāngmíng shì jiān mǐ bú jiàn
佛放大光明 世间靡不见

wèizhòngguǎng kāi yǎn ráo yì zhū qún shēng
为众广开演 饶益诸群生

rú lái chū shì jiān wèi shì chú chī míng
如来出世间 为世除痴冥

rú shì shì jiān dēng xī yǒu nán kě jiàn
如是世间灯 希有难可见

yǐ xiū shī jiè rěn jīng jìn jí chán dìng
已修施戒忍 精进及禅定

bō rě bō luó mì yǐ cǐ zhào shì jiān
般若波罗蜜 以此照世间

rú lái wú yǔ děng qiú bǐ bù kě dé
如来无与等 求比不可得

bù liǎo fǎ zhēn shí wú yǒu néng dé jiàn
不了法真实 无有能得见

fó shēn jí shén tōng zì zài nán sī yì
佛身及神通 自在难思议

wú qù yì wú lái shuō fǎ dù zhòngshēng
无去亦无来 说法度众生

ruò yǒu dé jiàn wén qīng jìng tiān rén shī
若有得见闻 清净天人师

yǒng chū zhū è qù shě lí yī qiè kǔ
永出诸恶趣 舍离一切苦

wú liàng wú shù jié xiū xí pú tí hèng
无量无数劫 修习菩提行

bù néng zhī cǐ yì bù kě dé chéng fó
不能知此义 不可得成佛

bù kě sī yì jié gòng yǎng wú liàng fó
不可思议劫 供养无量佛

ruò néng zhī cǐ yì gōng dé chāo yú bǐ
若能知此义 功德超于彼

wú liàng chà zhēn bǎo mǎn zhōng shī yú fó
无量刹珍宝 满中施于佛

bù néng zhī cǐ yì zhōng bù chéng pú tí
不能知此义 终不成菩提

ěr shí shèng lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér
尔时，胜林菩萨承佛威力，普观十方而

shuōsòngyán
说颂言：

pì rú mèng xià yuè kōng jìng wú yún yì
譬如孟夏月 空净无云曀

hè rì yángguāng huī shí fāng mǐ bù chōng
赫日扬光晖 十方靡不充

qí guāng wú xiànliàng wú yǒu néng cè zhī
其光无限量 无有能测知

yǒu mù sī shàng rán hé kuàngmángmíngzhě
有目斯尚然 何况盲冥者

zhū fó yì rú shì gōng dé wú biān jì
诸佛亦如是 功德无边际

bù kě sī yì jié mò néng fēn bié zhī
不可思议劫 莫能分别知

zhū fǎ wú lái chù yì wú néng zuò zhě
诸法无来处 亦无能作者

wú yǒu suǒ cóngshēng bù kě dé fēn bié
无有所从生 不可得分别

yī qiè fǎ wú lái shì gù wú yǒu shēng
一切法无来 是故无有生

yǐ shēng wú yǒu gù miè yì bù kě dé
以生无有故 灭亦不可得

yī qiè fǎ wú shēng yì fù wú yǒu miè
一切法无生 亦复无有灭

ruò néng rú shì jiě sī rén jiàn rú lái
若能如是解 斯人见如来

zhū fǎ wú shēng gù zì xìng wú suǒ yǒu
诸法无生故 自性无所有

rú shì fēn bié zhī cǐ rén dá shēn yì
如是分别知 此人达深义

yǐ fǎ wú xìng gù wú yǒu néng liǎo zhī
以法无性故 无有能了知

rú shì jiě yú fǎ jiū jìng wú suǒ jiě
如是解于法 究竟无所解

suǒ shuō yǒu shēng zhě yǐ xiàn zhū guó tǔ
所说有生者 以现诸国土

néng zhī guó tǔ xìng qí xīn bù mí huò
能知国土性 其心不迷惑

shì jiān guó tǔ xìng guān chá xī rú shí
世间国土性 观察悉如实

ruò néng yú cǐ zhī shàn shuō yī qiè yì
若能于此知 善说一切义

ěr shí wú wèi lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér
尔时，无畏林菩萨承佛威力，普观十方而

shuōsòngyán
说颂言：

rú lái guǎng dà shēn jiū jìng yú fǎ jiè
如来广大身究竟于法界
bù lí yú cǐ zuò ér biàn yī qiè chù
不离于此座而遍一切处
ruò wén rú shì fǎ gōng jìng xìn yào zhě
若闻如是法恭敬信乐者
yǒng lí sān è dào yī qiè zhū kǔ nàn
永离三恶道一切诸苦难
shè wǎng zhū shì jiè wú liàng bù kě shǔ
设往诸世界无量不可数
zhuān xīn yù tīng wén rú lái zì zài lì
专心欲听闻如来自在力
rú shì zhū fó fǎ shì wú shàng pú tí
如是诸佛法是无上菩提
jiǎ shǐ yù zàn wén wú yǒu néng dé zhě
假使欲暂闻无有能得者
ruò yǒu yú guò qù xìn rú shì fó fǎ
若有于过去信如是佛法
yǐ chéng liǎng zú zūn ér zuò shì jiān dēng
已成两足尊而作世间灯
ruò yǒu dāng dé wén rú lái zì zài lì
若有当得闻如来自在力
wén yǐ néng shēng xìn bǐ yì dāngchéng fó
闻已能生信彼亦当成佛
ruò yǒu yú xiàn zài néng xìn cǐ fó fǎ
若有于现在能信此佛法
yì dāngchéngzhèng jué shuō fǎ wú suǒ wèi
亦当成正觉说法无所畏
wú liàng wú shù jié cǐ fǎ shèn nán zhí
无量无数劫此法甚难值
ruò yǒu dé wén zhě dāng zhī běnyuàn lì
若有得闻者当知本愿力
ruò yǒu néng shòu chí rú shì zhū fó fǎ
若有能受持如是诸佛法

chí yǐ guǎng xuān shuō cǐ rén dāng chéng fó
持已广宣说此人当成佛

kuàng fù qín jīng jìn jiān gù xīn bù shě
况复勤精进坚固心不舍

dāng zhī rú shì rén jué dìng chéng pú tí
当知如是人决定成菩提

ěr shí cán kuì lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér
尔时，惭愧林菩萨承佛威力，普观十方而

shuō sòng yán
说颂言：

ruò rén dé wén shì xī yǒu zì zài fǎ
若人得闻是希有自在法

néngshēnghuān xǐ xīn jí chú yí huò wǎng
能生欢喜心疾除疑惑网

yī qiè zhī jiàn rén zì shuō rú shì yán
一切知见人自说如是言

rú lái wú bù zhī shì gù nán sī yì
如来无不知是故难思议

wú yǒu cóng wú zhì ér shēng yú zhì huì
无有从无智而生于智慧

shì jiān cháng àn míng shì gù wú néngshēng
世间常暗冥是故无能生

rú sè jí fēi sè cǐ èr bù wéi yī
如色及非色此二不为一

zhì wú zhì yì rán qí tǐ gè shū yì
智无智亦然其体各殊异

rú xiàng yǔ wú xiàng shēng sǐ jí niè pán
如相与无相生死及涅槃

fēn bié gè bù tóng zhì wú zhì rú shì
分别各不同智无智如是

shì jiè shǐ chéng lì wú yǒu bài huài xiàng
世界始成立无有败坏相

zhì wú zhì yì rán èr xiàng fēi yī shí
智无智亦然二相非一时

rú pú sà chū xīn bù yǔ hòu xīn jù
如菩萨初心不与后心俱

zhì wú zhì yì rán èr xīn bù tóng shí
智无智亦然二心不同时

pì rú zhū shí shēn gè gè wú hé hé
譬如诸识身各各无和合

zhì wú zhì rú shì jiū jìng wú hé hé
智无智如是究竟无和合

rú ē qié tuó yào néng miè yī qiè dú
如阿伽陀药能灭一切毒

yǒu zhì yì rú shì néng miè yú wú zhì
有智亦如是能灭于无智

rú lái wú yǒu shàng yì wú yǔ děng zhě
如来无有上亦无与等者

yī qiè wú néng bǐ shì gù nán zhí yù
一切无能比是故难值遇

ěr shí jīng jìn lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér
尔时，精进林菩萨承佛威力，普观十方而

shuōsòngyán
说颂言：

zhū fǎ wú chā bié wú yǒu néng zhī zhě
诸法无差别无有能知者

wéi fó yǔ fó zhī zhì huì jiū jìng gù
唯佛与佛知智慧究竟故

rú jīn yǔ jīn sè qí xìng wú chā bié
如金与金色其性无差别

fǎ fēi fǎ yì rán tǐ xìng wú yǒu yì
法非法亦然体性无有异

zhòngshēng fēi zhòngshēng èr jù wú zhēn shí
众生非众生二俱无真实

rú shì zhū fǎ xìng shí yì jù fēi yǒu
如是诸法性实义俱非有

pì rú wèi lái shì wú yǒu guò qù xiàng
譬如未来世无有过去相

zhū fǎ yì rú shì wú yǒu yī qiè xiàng
诸法亦如是无有一切相

pì rú shēng miè xiàng zhǒngzhǒng jiē fēi shí
譬如生灭相种种皆非实

zhū fǎ yì fù rán zì xìng wú suǒ yǒu
诸法亦复然自性无所有

niè pán bù kě qǔ shuō shí yǒu èr zhǒng
涅槃不可取说时有二种

zhū fǎ yì fù rán　fēn bié yǒu shū yì
诸法亦复然　分别有殊异
rú yī suǒ shǔ wù　ér yǒu yú néng shǔ
如依所数物　而有于能数
bǐ xìng wú suǒ yǒu　rú shì liǎo zhī fǎ
彼性无所有　如是了知法
pì rú suàn shǔ fǎ　zēng yī zhì wú liàng
譬如算数法　增一至无量
shǔ fǎ wú tǐ xìng　zhì huì gù chā bié
数法无体性　智慧故差别
pì rú zhū shì jiān　jié shāo yǒu zhōng jìn
譬如诸世间　劫烧有终尽
xū kōng wú sǔn bài　fó zhì yì rú shì
虚空无损败　佛智亦如是
rú shí fāng zhòng shēng　gè qǔ xū kōng xiàng
如十方众生　各取虚空相
zhū fó yì rú shì　shì jiān wàng fēn bié
诸佛亦如是　世间妄分别

ěr shí lì lín pú sà chéng fó wēi lì　pǔ guān shí fāng ér shuō
尔时，力林菩萨承佛威力，普观十方而说

sòngyán
颂言：

yī qiè zhòngshēng jiè　jiē zài sān shì zhōng
一切众生界　皆在三世中
sān shì zhūzhòngshēng　xī zài[37] wǔ yùnzhōng
三世诸众生　悉在五蕴中
zhū yùn yè wéi běn　zhū yè xīn wéi běn
诸蕴业为本　诸业心为本
xīn fǎ yóu rú huàn　shì jiān yì rú shì
心法犹如幻　世间亦如是
shì jiān fēi zì zuò　yì fù fēi tā zuò
世间非自作　亦复非他作
ér qí dé yǒu chéng　yì fù dé yǒu huài
而其得有成　亦复得有坏
shì jiān suī yǒu chéng　shì jiān suī yǒu huài
世间虽有成　世间虽有坏

[37] 丽本：住；永乐北藏本及龙藏本：在

liǎo dá shì jiān zhě cǐ èr bù yīng shuō
了达世间者此二不应说

yún hé wéi shì jiān yún hé fēi shì jiān
云何为世间？云何非世间

shì jiān fēi shì jiān dàn shì míng chā bié
世间非世间但是名差别

sān shì wǔ yùn fǎ shuō míng wéi shì jiān
三世五蕴法说名为世间

bǐ miè fēi shì jiān rú shì dàn jiǎ míng
彼灭非世间如是但假名

yún hé shuō zhū yùn zhū yùn yǒu hé xìng
云何说诸蕴诸蕴有何性

yùn xìng bù kě miè shì gù shuō wú shēng
蕴性不可灭是故说无生

fēn bié cǐ zhū yùn qí xìng běn kōng jì
分别此诸蕴其性本空寂

kōng gù bù kě miè cǐ shì wú shēng yì
空故不可灭此是无生义

zhòngshēng jì rú shì zhū fó yì fù rán
众生既如是诸佛亦复然

fó jí zhū fó fǎ zì xìng wú suǒ yǒu
佛及诸佛法自性无所有

néng zhī cǐ zhū fǎ rú shí bù diān dǎo
能知此诸法如实不颠倒

yī qiè zhī jiàn rén cháng jiàn zài qí qián
一切知见人常见在其前

ěr shí xíng lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér shuō
尔时，行林菩萨承佛威力，普观十方而说

sòngyán
颂言：

pì rú shí fāng jiè yī qiè zhū dì zhǒng
譬如十方界一切诸地种

zì xìng wú suǒ yǒu wú chù bù zhōu biàn
自性无所有无处不周遍

fó shēn yì rú shì pǔ biàn zhū shì jiè
佛身亦如是普遍诸世界

zhǒngzhǒngzhū sè xiàng wú zhù[38] wú lái chù
种 种 诸 色 相 无 住 无 来 处

dàn yǐ zhū yè gù shuōmíngwéizhòngshēng
但 以 诸 业 故 说 名 为 众 生

yì bù lí zhòngshēng ér yǒu yè kě dé
亦 不 离 众 生 而 有 业 可 得

yè xìng běn kōng jì zhòng shēng suǒ yī zhǐ
业 性 本 空 寂 众 生 所 依 止

pǔ zuò zhòng sè xiàng yì fù wú lái chù
普 作 众 色 相 亦 复 无 来 处

rú shì zhū sè xiàng yè lì nán sī yì
如 是 诸 色 相 业 力 难 思 议

liǎo dá qí gēn běn yú zhōng wú suǒ jiàn
了 达 其 根 本 于 中 无 所 见

fó shēn yì rú shì bù kě dé sī yì
佛 身 亦 如 是 不 可 得 思 议

zhǒngzhǒngzhū sè xiàng pǔ xiàn shí fāng chà
种 种 诸 色 相 普 现 十 方 刹

shēn yì fēi shì fó fó yì fēi shì shēn
身 亦 非 是 佛 佛 亦 非 是 身

dàn yǐ fǎ wéi shēn tōng dá yī qiè fǎ
但 以 法 为 身 通 达 一 切 法

ruò néng jiàn fó shēn qīng jìng rú fǎ xìng
若 能 见 佛 身 清 净 如 法 性

cǐ rén yú fó fǎ yī qiè wú yí huò
此 人 于 佛 法 一 切 无 疑 惑

ruò jiàn yī qiè fǎ běn xìng rú niè pán
若 见 一 切 法 本 性 如 涅 槃

shì zé jiàn rú lái jiū jìng wú suǒ zhù
是 则 见 如 来 究 竟 无 所 住

ruò xiū xí zhèng niàn míng liǎo jiàn zhèng jué
若 修 习 正 念 明 了 见 正 觉

wú xiàng wú fēn bié shì míng fǎ wáng zǐ
无 相 无 分 别 是 名 法 王 子

ěr shí jué lín pú sà chéng fó wēi lì biànguān shí fāng ér shuō
尔时，觉林菩萨 承 佛威力，遍 观 十 方 而 说

[38] 丽本：主；永乐北藏本及龙藏本：住

sòngyán
颂言：

pì rú gōng huà shī fēn bù zhū cǎi sè
譬如工画师分布诸彩色
xū wàng qǔ yì xiàng dà zhǒng wú chā bié
虚妄取异相大种无差别
dà zhǒngzhōng wú sè sè zhōng wú dà zhǒng
大种中无色色中无大种
yì bù lí dà zhǒng ér yǒu sè kě dé
亦不离大种而有色可得
xīn zhōng wú cǎi huà cǎi huà zhōng wú xīn
心中无彩画彩画中无心
rán bù lí yú xīn yǒu cǎi huà kě dé
然不离于心有彩画可得
bǐ xīn héng bú zhù wú liàng nán sī yì
彼心恒不住无量难思议
shì xiàn yī qiè sè gè gè bù xiāng zhī
示现一切色各各不相知
pì rú gōng huà shī bù néng zhī zì xīn
譬如工画师不能知自心
ér yóu xīn gù huà zhū fǎ xìng rú shì
而由心故画诸法性如是
xīn rú gōng huà shī néng huà zhū shì jiān
心如工画师能画诸世间
wǔ yùn xī cóngshēng wú fǎ ér bú zào
五蕴悉从生无法而不造
rú xīn fó yì ěr rú fó zhòngshēngrán
如心佛亦尔如佛众生然
yīng zhī fó yǔ xīn tǐ xìng jiē wú jìn
应知佛与心体性皆无尽
ruò rén zhī xīn xíng pǔ zào zhū shì jiān
若人知心行普造诸世间
shì rén zé jiàn fó liǎo fó zhēn shí xìng
是人则见佛了佛真实性
xīn bú zhù yú shēn shēn yì bú zhù xīn
心不住于身身亦不住心
ér néng zuò fó shì zì zài wèi céng yǒu
而能作佛事自在未曾有

ruò rén yù liǎo zhī sān shì yī qiè fó
若人欲了知三世一切佛
yīng guān fǎ jiè xìng yī qiè wéi xīn zào”
应观法界性一切唯心造”

ěr shí zhì lín pú sà chéng fó wēi lì pǔ guān shí fāng ér shuō
尔时，智林菩萨承佛威力，普观十方而说

sòngyán
颂言：

suǒ qǔ bù kě qǔ suǒ jiàn bù kě jiàn
所取不可取所见不可见
suǒ wén bù kě wén yī xīn bù sī yì
所闻不可闻一心不思议
yǒu liàng jí wú liàng èr jù bù kě qǔ
有量及无量二俱不可取
ruò yǒu rén yù qǔ bì jìng wú suǒ dé
若有人欲取毕竟无所得
bù yīng shuō ér shuō shì wéi zì qī kuáng
不应说而说是为自欺诳
jǐ shì bù chéng jiù bú lìng zhòng huān xǐ
己事不成就不令众欢喜
yǒu yù zàn rú lái wú biān miào sè shēn
有欲赞如来无边妙色身
jìn yú wú shù jié wú néng jìn chēng shù
尽于无数劫无能尽称述
pì rú suí yì zhū néng xiàn yī qiè sè
譬如随意珠能现一切色
wú sè ér xiàn sè zhū fó yì rú shì
无色而现色诸佛亦如是
yòu rú jìng xū kōng fēi sè bù kě jiàn
又如净虚空非色不可见
suī xiàn yī qiè sè wú néng jiàn kōng zhě
虽现一切色无能见空者
zhū fó yì rú shì pǔ xiàn wú liàng sè
诸佛亦如是普现无量色
fēi xīn suǒ xíng chù yī qiè mò néng dǔ
非心所行处一切莫能睹
suī wén rú lái shēng yīn shēng fēi rú lái
虽闻如来声音声非如来

yì bù lí yú shēng néng zhī zhèngděng jué
亦不离于声 能知正等觉

pú tí wú lái qù lí yī qiè fēn bié
菩提无来去 离一切分别

yún hé yú shì zhōng zì yán néng dé jiàn
云何于是中 自言能得见

zhū fó wú yǒu fǎ fó yú hé yǒu shuō
诸佛无有法 佛于何有说

dàn suí qí zì xīn wèi shuō rú shì fǎ
但随其自心 谓说如是法

shí xíng pǐn dì èr shí yī zhī yī

十行品第二十一之一

ěr shí gōng dé lín pú sà chéng fó shén lì rù pú sà shàn sī
尔时，功德林菩萨承佛神力，入菩萨善思

wéi sān mèi rù shì sān mèi yǐ shí fāng gè guòwàn fó chàwēi chén shù
惟三昧。入是三昧已，十方各过万佛刹微尘数

shì jiè wài yǒuwàn fó chàwēi chén shù zhū fó jiē hào gōng dé lín
世界外，有万佛刹微尘数诸佛，皆号：功德林，

ér xiàn qí qián gàogōng dé lín pú sà yán
而现其前，告功德林菩萨言：

shàn zāi fó zǐ nǎi néng rù cǐ shàn sī wéi sān mèi shàn
“善哉！佛子！乃能入此善思惟三昧。善

nán zǐ cǐ shì shí fāng gè wàn fó chàwēi chén shù tóngmíng zhū fó gòng
男子！此是十方各万佛刹微尘数同名诸佛共

jiā yú rǔ yì shì pí lú zhēnuó rú lái wǎng xī yuàn lì wēishén zhī
加于汝，亦是毗卢遮那如来往昔愿力、威神之

lì jí zhū pú sà zhòngshàngēn lì lìng rǔ rù shì sān mèi ér yǎnshuō
力，及诸菩萨众善根力，令汝入是三昧而演说

fǎ wèizēngzhǎng fó zhì gù shēn rù fǎ jiè gù liǎo zhī zhòngshēng
法。为增长佛智故，深入法界故，了知众生

jiè gù suǒ rù wú ài gù suǒxíng wú zhàng gù dé wú liàngfāngbiàn
界故，所入无碍故，所行无障故，得无量方便

gù shè qǔ yī qiè zhì xìng gù jué wù yī qiè zhū fǎ gù zhī yī qiè
故，摄取一切智性故，觉悟一切诸法故，知一切

zhūgēn gù néng chí shuō yī qiè fǎ gù suǒwèi fā qǐ zhū pú sà shí
诸根故，能持说一切法故，所谓：发起诸菩萨十

zhǒngxíng shànnán zǐ rǔ dāngchéng fó wēishén zhī lì ér yǎn cǐ
种行。善男子！汝当承佛威神之力而演此
fǎ
法。”

shì shí zhū fó jí yǔ gōng dé lín pú sà wú ài zhì wú zhuó zhì
是时，诸佛即与功德林菩萨无碍智、无著智、
wú duàn zhì wú shī zhì wú chī zhì wú yì zhì wú shī zhì wú
无断智、无师智、无痴智、无异智、无失智、无
liàng zhì wú shèng zhì wú xiè zhì wú duó zhì hé yǐ gù cǐ
量智、无胜智、无懈智、无夺智。何以故？此
sānmèi lì fǎ rú shì gù
三昧力，法如是故。

ěr shí zhū fó gè shēnyòushǒu mógōng dé lín pú sà dǐng
尔时，诸佛各申右手，摩功德林菩萨顶。
shí gōng dé lín pú sà jí cóngdìng qǐ gàozhū pú sà yán
时，功德林菩萨即从定起，告诸菩萨言：

fó zǐ pú sà xíng bù kě sī yì yǔ fǎ jiè xū kōng jiè
“佛子！菩萨行不可思议，与法界、虚空界
děng hé yǐ gù pú sà mó hē sà xuésān shì zhū fó ér xiū xíng gù
等。何以故？菩萨摩诃萨学三世诸佛而修行故。
fó zǐ hé děng shì pú sà mó hē sà xíng fó zǐ pú sà mó hē
佛子！何等是菩萨摩诃萨行？佛子！菩萨摩诃
sà yǒu shí zhǒngxíng sān shì zhū fó zhī suǒxuānshuō hé děngwéi shí
萨有十种行，三世诸佛之所宣说。何等为十？
yī zhěhuān xǐ xíng èr zhěráo yì xíng sān zhě wú wéi nì xíng sì zhě
一者欢喜行，二者饶益行，三者无违逆行，四者
wú qū náoxíng wǔ zhě wú chī luànxíng liù zhěshànxiànxíng qī zhě wú
无屈挠行，五者无痴乱行，六者善现行，七者无
zhuóxíng bā zhěnán dé xíng jiǔ zhěshàn fǎ xíng shí zhězhēn shí xíng
著行，八者难得行，九者善法行，十者真实行；
shì wéi shí
是为十。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà huān xǐ xíng fó
“佛子！何等为菩萨摩诃萨欢喜行？佛
zǐ cǐ pú sà wéi dà shī zhǔ fán suǒyǒu wù xī néng huì shī qí xīn
子！此菩萨为大施主，凡所有物悉能惠施；其心
píngděng wú yǒu huǐ lìn bú wàngguǒbào bù qiú míngchēng bù
平等，无有悔吝，不望果报，不求名称，不

tān lì yǎng dànwèi jiù hù yī qiè zhòngshēng shèshòu yī qiè zhòng
贪利养；但为救护一切众生，摄受一切众

shēng ráo yì yī qiè zhòngshēng wèixué xí zhū fó běnsuǒ xiū xíng
生，饶益一切众生；为学习诸佛本所修行，

yì niànzhū fó běnsuǒ xiū xíng ài yàozhū fó běnsuǒ xiū xíng qīngjìng zhū
忆念诸佛本所修行，爱乐诸佛本所修行，清净诸

fó běnsuǒ xiū xíng zēngzhǎngzhū fó běnsuǒ xiū xíng zhù chí zhū fó běn
佛本所修行，增长诸佛本所修行，住持诸佛本

suǒ xiū xíng xiǎnxiànzhū fó běnsuǒ xiū xíng yǎnshuōzhū fó běnsuǒ xiū xíng
所修行，显现诸佛本所修行，演说诸佛本所修行，

lìng zhūzhòngshēng lí kǔ dé lè fó zǐ pú sà mó hē sà xiū cǐ xíng
令诸众生离苦得乐。佛子！菩萨摩诃萨修此行

shí lìng yī qiè zhòngshēnghuān xǐ ài yào suí zhūfāng tǔ yǒu pín fá
时，令一切众生欢喜爱乐；随诸方土有贫乏

chù yǐ yuàn lì gù wǎngshēng yú bǐ háo guì dà fù cái bǎo wú
处，以愿力故，往生于彼，豪贵大富，财宝无

jìn jiǎ shǐ yú niànniànzhōng yǒu wú liàng wú shùzhòngshēng yì pú sà
尽。假使于念念中，有无量无数众生诣菩萨

suǒ bó yán rén zhě wǒ děng pín fá mǐ suǒ zī shàn jī léi
所，白言：‘仁者！我等贫乏，靡所资赡，饥羸

kùn kǔ mìngjiāng bù quán wéi[39] yuàn cí āi shī wǒ shēn ròu lìng
困苦，命将不全。惟[39]愿慈哀，施我身肉，令

wǒ dé shí yǐ huó qí mìng ěr shí pú sà jí biàn shī zhī lìng
我得食，以活其命！’尔时，菩萨即便施之，令

qí huān xǐ xīn dé mǎn zú rú shì wú liàng bǎi qiānzhòngshēng ér lái
其欢喜，心得满足。如是无量百千众生而来

qǐ qiú pú sà yú bǐ céng wú tuì qiè dàngèngzēngzhǎng cí bēi zhī
乞求，菩萨于彼，曾无退怯，但更增长慈悲之

xīn yǐ shì zhòngshēngxián lái qǐ qiú pú sà jiàn zhī bèi fù huān xǐ
心。以是众生咸来乞求，菩萨见之，倍复欢喜，

zuò rú shì niàn wǒ dé shàn lì cǐ děngzhòngshēng shì wǒ fú tián
作如是念：‘我得善利！此等众生是我福田、

shì wǒ shànyǒu bù qiú bù qǐng ér lái jiào wǒ rù fó fǎ zhōng wǒ jīn
是我善友，不求不请而来教我入佛法中。我今

yīngdāng rú shì xiū xué bù wéi yī qiè zhòngshēng zhī xīn yòuzuò shì
应当如是修学，不违一切众生之心。’又作是

[39] 丽本：唯；永乐北藏本及龙藏本：惟

niàn yuàn wǒ yǐ zuò xiànzuò dāngzuò suǒyǒushàngēn lìng wǒ
念：‘愿我已作、现作、当作所有善根，令我
wèi lái yú yī qiè shì jiè yī qiè zhòngshēngzhōngshòuguǎng dà shēn
未来于一切世界、一切众生中受广大身，
yǐ shì shēnròu chōng zú yī qiè jī kǔ zhòngshēng nǎi zhì ruòyǒu yī
以是身肉，充足一切饥苦众生。乃至若有一
xiǎozhòngshēngwèi dé bǎo zú yuàn bù shěmìng suǒ gē shēnròu yì
小众生未得饱足，愿不舍命，所割身肉，亦
wú yǒu jìn yǐ cǐ shàngēn yuàn dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
无有尽。以此善根，愿得阿耨多罗三藐三菩提，
zhèng dà niè pán yuànzhūzhòngshēng shí wǒ ròu zhě yì dé ē nòuduō
证大涅槃；愿诸众生食我肉者，亦得阿耨多
luó sānmiǎosān pú tí huòpíngděng zhì jù zhū fó fǎ guǎngzuò fó
罗三藐三菩提，获平等智，具诸佛法，广作佛
shì nǎi zhì rù yú wú yú niè pán ruò yī zhòngshēng xīn bù mǎn zú
事，乃至入于无余涅槃。若一众生心不满足，
wǒ zhōng bú zhèng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí pú sà rú shì
我终不证阿耨多罗三藐三菩提。’菩萨如是
lì yì zhòngshēng ér wú wǒxiǎng zhòngshēngxiǎng yǒuxiǎng mìngxiǎng
利益众生而无我想、众生想、有想、命想、
zhǒngzhǒngxiǎng bǔ qié luó xiǎng rén xiǎng mó nà pó xiǎng zuò zhě
种种想、补伽罗想、人想、摩纳婆想、作者
xiǎng shòuzhěxiǎng dàngguān fǎ jiè zhòngshēng jiè wú biān jì
想、受者想。但观法界、众生界，无边际
fǎ kōng fǎ wú suǒyǒu fǎ wú xiàng fǎ wú tǐ fǎ wú chù
法、空法、无所有法、无相法、无体法、无处
fǎ wú yī fǎ wú zuò fǎ zuò shì guān shí bú jiàn zì shēn bú
法、无依法、无作法。作是观时，不见自身，不
jiàn shī wù bú jiànshòuzhě bú jiàn fú tián bú jiàn yè bú jiànbào
见施物，不见受者，不见福田，不见业，不见报，
bú jiànguǒ bú jiàn dà guǒ bú jiànxiǎoguǒ ěr shí pú sà guān qù
不见果，不见大果，不见小果。尔时，菩萨观去、
lái jīn yī qiè zhòngshēngsuǒshòu zhī shēnxún jí huàimiè biànzuò shì
来、今一切众生所受之身寻即坏灭，便作是
niàn qí zāi zhòngshēng yú chī wú zhì yú shēng sǐ nèi shòu wú
念：‘奇哉！众生愚痴无智，于生死内受无

shù shēn wēi cuì bù tíng sù guī huàimiè ruò yǐ huàimiè ruò jīn
数身，危脆[40]不停，速归坏灭。若已坏灭，若今
huàimiè ruò dānghuàimiè ér bù néng yǐ bù jiān gù shēn qiú jiān gù shēn
坏灭，若当坏灭，而不能以不坚固身求坚固身。
wǒ dāng jìn xué zhū fó suǒ xué zhèng yī qiè zhì zhī yī qiè fǎ wèi
我当尽学诸佛所学，证一切智，知一切法，为
zhū zhòng shēng shuō sān shì píngděng suí shùn jì jìng bú huài fǎ xìng
诸众生说三世平等、随顺寂静、不坏法性，
lìng qí yǒng dé ān wěnkuài lè fó zǐ shì míng pú sà mó hē sà
令其永得安隐快乐。’佛子！是名菩萨摩诃萨
dì yī huān xǐ xíng
第一欢喜行。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà ráo yì xíng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩诃萨饶益行？此菩
sà hù chí jìng jiè yú sè shēng xiāng wèi chù xīn wú suǒ
萨护持净戒，于色、声、香、味、触，心无所
zhuó yì wèizhòng shēng rú shì xuān shuō bù qiú wēi shì bù qiú zhǒng
著，亦为众生如是宣说；不求威势，不求种
zú bù qiú fù ráo bù qiú sè xiàng bù qiú wángwèi rú shì yī
族，不求富饶，不求色相，不求王位，如是一
qiè jiē wú suǒzhuó dànjiān chí jìng jiè zuò rú shì niàn wǒ chí jìng
切皆无所著，但坚持净戒，作如是念：‘我持净
jiè bì dāngshě lí yī qiè chán fù tān qiú rè nǎo zhū nàn
戒，必当舍离一切缠缚、贪求、热恼、诸难、
bī pò huǐ bàng luànzhuó dé fó suǒ zànpíngděngzhèng fǎ
逼迫、毁谤、乱浊，得佛所赞平等正法。’
fó zǐ pú sà rú shì chí jìng jiè shí yú yī rì zhōng jiǎ shǐ wú shù
佛子！菩萨如是持净戒时，于一日中，假使无数
bǎi qiān yì nà yóu tā zhū dà è mó yì pú sà suǒ yī yī gè jiāng wú
百千亿那由他诸大恶魔诣菩萨所，一一各将无
liàng wú shù bǎi qiān yì nà yóu tā tiān nǚ jiē yú wǔ yù shànxíngfāngbiàn
量无数百千亿那由他天女，皆于五欲善行方便，
duānzhèng shū lì qīnghuò rén xīn zhí chí zhǒngzhǒngzhēnwán zhī jù yù
端正姝丽倾惑人心，执持种种珍玩之具，欲
lái huòluàn pú sà dào yì ěr shí pú sà zuò rú shì niàn cǐ wǔ
来惑乱菩萨道意。尔时，菩萨作如是念：‘此五

[40] 丽本：脆；永乐北藏本及龙藏本：脆

yù zhě shì zhàngdào fǎ nǎi zhì zhàng ài wú shàng pú tí shì
欲者，是障道法，乃至障碍无上菩提。’是
gù bù shēng yī niàn yù xiǎng xīn jìng rú fó wéi chúfāngbiànjiàohuà
故不生一念欲想，心净如佛。唯除方便教化
zhòngshēng ér bù shě yú yī qiè zhì xīn fó zǐ pú sà bù yǐ yù
众生，而不舍于一切智心。佛子！菩萨不以欲
yīn yuán gù nǎo yī zhòngshēng nìngshěshēnmìng ér zhōng bú zuònǎo
因缘故恼一众生，宁舍身命，而终不作恼
zhòngshēng shì pú sà zì dé jiàn fó yǐ lái wèi céng xīn shēng yī niàn
众生事。菩萨自得见佛已来，未曾心生一念
yù xiǎng hé kuàngcóng shì ruòhuòcóng shì wú yǒu shì chù ěr
欲想；何况从事，若或从事，无有是处！尔
shí pú sà dànzuò shì niàn yī qiè zhòngshēng yú cháng yè zhōng
时，菩萨但作是念：‘一切众生，于长夜中，
xiǎngniàn wǔ yù qù xiàng wǔ yù tānzhuó wǔ yù qí xīn jué dìngdān
想念五欲，趣向五欲，贪著五欲；其心决定耽
rǎn chén nì suí qí liú zhuǎn bù dé zì zài wǒ jīn yīngdāng lìng cǐ
染沉溺，随其流转，不得自在。我今应当令此
zhū mó jí zhū tiān nǚ yī qiè zhòngshēngzhù wú shàng jiè zhù jìng jiè
诸魔及诸天女，一切众生住无上戒；住净戒
yǐ yú yī qiè zhì xīn wú tuì zhuǎn dé ē nòuduō luó sānmiǎosān
已，于一切智，心无退转，得阿耨多罗三藐三
pú tí nǎi zhì rù yú wú yú niè pán hé yǐ gù cǐ shì wǒ děngsuǒ
菩提，乃至入于无余涅槃。何以故？此是我等所
yīngzuò yè yīng suí zhū fó rú shì xiū xué zuò shì xué yǐ lí zhū è
应作业，应随诸佛如是修学。作是学已，离诸恶
xíng jì wǒ wú zhī yǐ zhì rù yú yī qiè fó fǎ wèizhòngshēng
行、计我、无知，以智入于一切佛法，为众生
shuō lìng chúdiāndǎo rán zhī bù lí zhòngshēngyǒudiāndǎo bù lí
说，令除颠倒。然知不离众生有颠倒，不离
diāndǎoyǒuzhòngshēng bù yú diāndǎo nèi yǒuzhòngshēng bù yú zhòng
颠倒有众生；不于颠倒内有众生，不于众
shēng nèi yǒudiāndǎo yì fēi diāndǎo shì zhòngshēng yì fēi zhòngshēng
生内有颠倒；亦非颠倒是众生，亦非众生
shì diāndǎo diāndǎo fēi nèi fǎ diāndǎo fēi wài fǎ zhòngshēng fēi
是颠倒；颠倒非内法，颠倒非外法；众生非
nèi fǎ zhòngshēng fēi wài fǎ yī qiè zhū fǎ xū wàng bù shí sù qǐ
内法，众生非外法。一切诸法虚妄不实，速起

sù miè wú yǒu jiān gù rú mèng rú yǐng rú huàn rú huà kuánghuò yú
速灭无有坚固，如梦如影，如幻如化，诳惑愚
fū rú shì jiě zhě jí néng jué liǎo yī qiè zhū xíng tōng dá shēng sǐ
夫。如是解者，即能觉了一切诸行，通达生死
jí yǔ niè pán zhèng fó pú tí zì dé dù lìng tā dé dù zì
及与涅槃，证佛菩提；自得度，令他得度；自
jiě tuō lìng tā jiě tuō zì tiáo fú lìng tā tiáo fú zì jì jìng
解脱，令他解脱；自调伏，令他调伏；自寂静，
lìng tā jì jìng zì ān wěn lìng tā ān wěn zì lí gòu lìng tā lí
令他寂静；自安隐，令他安隐；自离垢，令他离
gòu zì qīng jìng lìng tā qīng jìng zì niè pán lìng tā niè pán zì
垢；自清净，令他清净；自涅槃，令他涅槃；自
kuài lè lìng tā kuài lè fó zǐ cǐ pú sà fù zuò shì niàn
快乐，令他快乐。’佛子！此菩萨复作是念：
wǒ dāng suí shùn yī qiè rú lái lí yī qiè shì jiān xíng jù yī qiè zhū
‘我当随顺一切如来，离一切世间行，具一切诸
fó fǎ zhù wú shàng píng děng chù děng guān zhòng shēng míng dá jìng
佛法，住无上平等处，等观众生，明达境
jiè lí zhū guò shī duàn zhū fēn bié shě zhū zhí zhuó shàn qiǎo chū
界，离诸过失，断诸分别，舍诸执著，善巧出
lí xīn héng ān zhù wú shàng wú shuō wú yī wú dòng wú liàng
离，心恒安住无上、无说、无依、无动、无量、
wú biān wú jìn wú sè shēn shēn zhì huì fó zǐ shì míng pú
无边、无尽、无色甚深智慧。’佛子！是名菩
sà mó hē sà dì èr ráo yì xíng
萨摩诃萨第二饶益行。

fó zǐ hé děng wéi pú sà mó hē sà wú wéi nì xíng cǐ
“佛子！何等为菩萨摩诃萨无违逆行？此
pú sà cháng xiū rěn fǎ qiān xià gōng jìng bú zì hài bù tā hài
菩萨常修忍法，谦下恭敬；不自害，不他害，
bù liǎng hài bú zì qǔ bù tā qǔ bù liǎng qǔ bú zì zhuó
不两害；不自取，不他取，不两取；不自著，
bù tā zhuó bù liǎng zhuó yì bù tān qiú míng wén lì yǎng dàn zuò shì
不他著，不两著；亦不贪求名闻利养，但作是
niàn wǒ dāng cháng wèi zhòng shēng shuō fǎ lìng lí yī qiè è duàn
念：‘我当常为众生说法，令离一切恶，断
tān chēn chī jiāo màn fù cáng qiān jí chǎn kuáng lìng
贪、瞋、痴、憍慢、覆藏、悭嫉、谄诳，令

héng ān zhù rěn rǔ róu hé ’ fó zǐ pú sà chéng jiù rú shì rěn fǎ
恒安住忍辱柔和。’佛子！菩萨成就如是忍法。

jiǎ shǐ yǒu bǎi qiān yì nà yóu tā ē sēng qí zhòngshēng lái zhì qí suǒ
假使有百千亿那由他阿僧祇众生来至其所，

yī yī zhòngshēnghuàzuò bǎi qiān yì nà yóu tā ē sēng qí kǒu yī yī
一一众生化作百千亿那由他阿僧祇口，一一

kǒu chū bǎi qiān yì nà yóu tā ē sēng qí yǔ suǒ wèi bù kě xǐ yǔ
口出百千亿那由他阿僧祇语，所谓：不可喜语、

fēi shàn fǎ yǔ bú yuè yì yǔ bù kě ài yǔ fēi rén xián yǔ fēi
非善法语、不悦意语、不可爱语、非仁贤语、非

shèng zhì yǔ fēi shèngxiāngyìng yǔ fēi shèng qīn jìn yǔ shēn kě yàn
圣智语、非圣相应语、非圣亲近语、深可厌

wù yǔ bù kāntīngwén yǔ yǐ shì yán cí[41] huǐ rǔ pú sà yòu cǐ
恶语、不堪听闻语，以是言词[41]毁辱菩萨。又此

zhòngshēng yī yī gè yǒu bǎi qiān yì nà yóu tā ē sēng qí shǒu yī yī
众生一一各有百千亿那由他阿僧祇手，一一

shǒu gè zhí bǎi qiān yì nà yóu tā ē sēng qí qì zhàng bī hài pú sà
手各执百千亿那由他阿僧祇器仗逼害菩萨。

rú shì jīng yú ē sēng qí jié céng wú xiū xī pú sà zāo cǐ jí dà
如是经于阿僧祇劫，曾无休息。菩萨遭此极大

chǔ dú shēnmáo jiē shù mìngjiāng yù duàn zuò shì niànyán wǒ
楚毒，身毛皆竖，命将欲断，作是念言：‘我

yīn shì kǔ xīn ruò dòngluàn zé zì bù tiáo fú zì bù shǒu hù
因是苦，心若动乱，则自不调伏、自不守护、

zì bù míngliǎo zì bù xiū xí zì bú zhèngdìng zì bú jì jìng
自不明了、自不修习、自不正定、自不寂静、

zì bú ài xī zì shēng zhí zhuó hé néng lìng tā xīn dé qīngjìng
自不爱惜、自生执著，何能令他心得清净？’

pú sà ěr shí fù zuò shì niàn wǒ cóng wú shǐ jié zhù yú shēng sǐ
菩萨尔时复作是念：‘我从无始劫，住于生死，

shòuzhū kǔ nǎo rú shì sī wéi chóng zì quàn lì lìng xīn qīngjìng
受诸苦恼。’如是思惟，重自劝励，令心清净，

ér dé huān xǐ shàn zì tiáoshè zì néng ān zhù yú fó fǎ zhōng yì
而得欢喜。善自调摄，自能安住于佛法中，亦

lìng zhòngshēngtóng dé cǐ fǎ fù gèng sī wéi cǐ shēnkōng jì
令众生同得此法。复更思惟：‘此身空寂，

[41] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞

wú wǒ wǒ suǒ wú yǒuzhēn shí xìngkōng wú èr ruò kǔ ruò lè
无我、我所，无有真实，性空无二；若苦若乐，

jiē wú suǒyǒu zhū fǎ kōng gù wǒ dāng jiě liǎo guǎngwèi rén shuō
皆无所有，诸法空故。我当解了，广为人说，

lìng zhūzhòngshēngmiè chú cǐ jiàn shì gù wǒ jīn suī zāo kǔ dú yīng
令诸众生灭除此见。是故，我今虽遭苦毒，应

dāngrěn shòu wèi cí niànzhòngshēng gù ráo yì zhòngshēng gù ān
当忍受；为慈念众生故，饶益众生故，安

lè zhòngshēng gù lián mǐnzhòngshēng gù shè shòuzhòngshēng gù bù
乐众生故，怜愍众生故，摄受众生故，不

shězhòngshēng gù zì dé jué wù gù lìng tā jué wù gù xīn bú tuì
舍众生故，自得觉悟故，令他觉悟故，心不退

zhuǎn gù qù xiàng fó dào gù shì míng pú sà mó hē sà dì sān wú
转故，趣向佛道故。’是名菩萨摩诃萨第三无

wéi nì xíng
违逆行。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà wú qū náoxíng cǐ
“佛子！何等为菩萨摩诃萨无屈挠行？此

pú sà xiū zhū jīng jìn suǒ wèi dì yī jīng jìn dà jīng jìn shèngjīng
菩萨修诸精进，所谓：第一精进、大精进、胜精

jìn shū shèngjīng jìn zuì shèngjīng jìn zuì miàojīng jìn shàngjīng
进、殊胜精进、最胜精进、最妙精进、上精

jìn wú shàngjīng jìn wú děngjīng jìn pǔ biànjīng jìn xìng wú sān
进、无上精进、无等精进、普遍精进。性无三

dú xìng wú jiāomàn xìng bú fù cáng xìng bù qiān jí xìng wú chǎn
毒、性无憍慢、性不覆藏、性不悭嫉、性无谄

kuáng xìng zì cán kuì zhōng bú wèinǎo yī zhòngshēng gù ér xíngjīng jìn
诳、性自惭愧，终不为恼一众生故而行精进，

dànwèiduàn yī qiè fánnǎo gù ér xíngjīng jìn dànwèi bá yī qiè huòběn
但为断一切烦恼故而行精进，但为拔一切惑本

gù ér xíngjīng jìn dànwèichú yī qiè xí qì gù ér xíngjīng jìn dànwèi
故而行精进，但为除一切习气故而行精进，但为

zhī yī qiè zhòngshēng jiè gù ér xíngjīng jìn dànwèi zhī yī qiè zhòng
知一切众生界故而行精进，但为知一切众

shēng sǐ cǐ shēng bǐ gù ér xíngjīng jìn dànwèi zhī yī qiè zhòngshēng
生死此生彼故而行精进，但为知一切众生

fánnǎo gù ér xíngjīng jìn dànwèi zhī yī qiè zhòngshēng xīn yào gù ér
烦恼故而行精进，但为知一切众生心乐故而

xíng jīng jìn dàn wèi zhī yī qiè zhòng shēng jìng jiè gù ér xíng jīng jìn dàn
行精进，但为知一切众生境界故而行精进，但
wèi zhī yī qiè zhòng shēng zhū gēn shèng liè gù ér xíng jīng jìn dàn wèi zhī
为知一切众生诸根胜劣故而行精进，但为知
yī qiè zhòng shēng xīn xíng gù ér xíng jīng jìn dàn wèi zhī yī qiè fǎ jiè
一切众生心行故而行精进，但为知一切法界
gù ér xíng jīng jìn dàn wèi zhī yī qiè fó fǎ gēn běn xìng gù ér xíng jīng
故而行精进，但为知一切佛法根本性故而行精
jìn dàn wèi zhī yī qiè fó fǎ píng děng xìng gù ér xíng jīng jìn dàn wèi
进，但为知一切佛法平等性故而行精进，但为
zhī sān shì píng děng xìng gù ér xíng jīng jìn dàn wèi dé yī qiè fó fǎ zhì
知三世平等性故而行精进，但为得一切佛法智
guāng míng gù ér xíng jīng jìn dàn wèi zhèng yī qiè fó fǎ zhì gù ér xíng
光明故而行精进，但为证一切佛法智故而行
jīng jìn dàn wèi zhī yī qiè fó fǎ yī shí xiàng gù ér xíng jīng jìn dàn wèi
精进，但为知一切佛法一实相故而行精进，但为
zhī yī qiè fó fǎ wú biān jì gù ér xíng jīng jìn dàn wèi dé yī qiè fó
知一切佛法无边际故而行精进，但为得一切佛
fǎ guǎng dà jué dìng shàn qiǎo zhì gù ér xíng jīng jìn dàn wèi dé fēn bié
法广大决定善巧智故而行精进，但为得分别
yǎn shuō yī qiè fó fǎ jù yì zhì gù ér xíng jīng jìn fó zǐ pú sà
演说一切佛法句义智故而行精进。佛子！菩萨
mó hē sà chéng jiù rú shì jīng jìn xíng yǐ shè yǒu rén yán rǔ pō
摩诃萨成就如是精进行已，设有人言：‘汝颇
néng wèi wú shù shì jiè suǒ yǒu zhòng shēng yǐ yī yī zhòng shēng gù yú
能为无数世界所有众生，以一一众生故，于
ē bí dì yù jīng wú shù jié bèi shòu zhòng kǔ lìng bǐ zhòng shēng
阿鼻地狱，经无数劫，备受众苦。令彼众生
yī yī dé zhí wú shù zhū fó chū xīng yú shì yǐ jiàn fó gù jù shòu
一一得值无数诸佛出兴于世，以见佛故，具受
zhòng lè nǎi zhì rù yú wú yú niè pán rǔ nǎi dāng chéng ē nòu duō
众乐，乃至入于无余涅槃，汝乃当成阿耨多
luó sān miǎo sān pú tí néng ěr fǒu yé dá yán wǒ néng
罗三藐三菩提。能尔？不耶？’答言：‘我能。’
shè fù yǒu rén zuò rú shì yán yǒu wú liàng ē sēng qí dà hǎi rǔ
设复有人作如是言：‘有无量阿僧祇大海，汝
dāng yǐ yī máo duān dī zhī lìng jìn yǒu wú liàng ē sēng qí shì jiè jìn
当以一毛端滴之令尽；有无量阿僧祇世界，尽

mò wéichén bǐ dī jí chén yī yī shǔ zhī xī zhī qí shù wèi
末[42]为尘。彼滴及尘，一一数之，悉知其数。为
zhòngshēng gù jīng ěr xǔ jié yú niànniànzhōngshòu kǔ bú duàn
众生故，经尔许劫，于念念中受苦不断。’
pú sà bù yǐ wén cǐ yǔ gù ér shēng yī niàn huǐ hèn zhī xīn dàngèng
菩萨不以闻此语故而生一念悔恨之心，但更
zēngshànghuān xǐ yǒngyuè shēn zì qìngxìng dé dà shàn lì yǐ wǒ
增上欢喜踊跃，深自庆幸得大善利：‘以我
lì gù lìng bǐ zhòngshēngyǒng tuō zhū kǔ pú sà yǐ cǐ suǒ xíngfāng
力故，令彼众生永脱诸苦。’菩萨以此所行方
biàn yú yī qiè shì jiè zhōng lìng yī qiè zhòngshēng nǎi zhì jiū jìng wú
便，于一切世界中，令一切众生乃至究竟无
yú niè pán shì míng pú sà mó hē sà dì sì wú qū náoxíng
余涅槃。是名菩萨摩诃萨第四无屈挠行。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà lí chī luànxíng cǐ
“佛子！何等为菩萨摩诃萨离痴乱行？此
pú sà chéng jiù zhèngniàn xīn wú sànluàn jiān gù bú dòng zuì shàng
菩萨成就正念，心无散乱，坚固不动，最上
qīngjìng guǎng dà wú liàng wú yǒu mí huò yǐ shì zhèngniàn gù
清净，广大无量，无有迷惑。以是正念故，
shàn jiě shì jiān yī qiè yǔ yán néng chí chū shì zhū fǎ yánshuō suǒ wèi
善解世间一切语言，能持出世诸法言说。所谓：
néng chí sè fǎ fēi sè fǎ yánshuō néng chí jiàn lì sè zì xìngyánshuō
能持色法，非色法言说，能持建立色自性言说，
nǎi zhì néng chí jiàn lì shòu xiǎng xíng shí zì xìngyánshuō xīn wú
乃至能持建立受、想、行、识自性言说，心无
chī luàn yú shì jiānzhōng sǐ cǐ shēng bǐ xīn wú chī luàn rù tāi
痴乱。于世间中，死此生彼，心无痴乱；入胎
chū tāi xīn wú chī luàn fā pú tí yì xīn wú chī luàn shì shàn zhī
出胎，心无痴乱；发菩提意，心无痴乱；事善知
shí xīn wú chī luàn qín xiū fó fǎ xīn wú chī luàn jué zhī mó shì
识，心无痴乱；勤修佛法，心无痴乱；觉知魔事，
xīn wú chī luàn lí zhū mó yè xīn wú chī luàn yú bù kě shuō jié
心无痴乱；离诸魔业，心无痴乱；于不可说劫，
xiū pú sà xíng xīn wú chī luàn cǐ pú sà chéng jiù rú shì wú liàngzhèng
修菩萨行，心无痴乱。此菩萨成就如是无量正

[42] 丽本：抹；永乐北藏本及龙藏本：末

niàn yú wú liàng ē sēng qí jié zhōng cóng zhū fó pú sà shàn
念，于无量阿僧祇劫中，从诸佛、菩萨、善
zhī shí suǒ tīng wén zhèng fǎ suǒ wèi shèn shēn fǎ guǎng dà fǎ
知识所，听闻正法。所谓：甚深法、广大法、
zhuāng yán fǎ zhǒng zhǒng zhuāng yán fǎ yǎn shuō zhǒng zhǒng míng jù
庄严法、种种庄严法、演说种种名句
wén shēn fǎ pú sà zhuāng yán fǎ fó shén lì guāng míng wú shàng fǎ
文身法、菩萨庄严法、佛神力光明无上法、
zhèng xī wàng jué dìng jiě qīng jìng fǎ bù zhuó yī qiè shì jiān fǎ fēn bié
正希望决定解清净法、不著一切世间法、分别
yī qiè shì jiān fǎ shèn guǎng dà fǎ lí chī yì zhào liǎo yī qiè zhòng
一切世间法、甚广大法、离痴翳照了一切众
shēng fǎ yī qiè shì jiān gòng fǎ bú gòng fǎ pú sà zhì wú shàng fǎ
生法、一切世间共法不共法、菩萨智无上法、
yī qiè zhì zì zài fǎ pú sà tīng wén rú shì fǎ yǐ jīng ē sēng qí jié
一切智自在法。菩萨听闻如是法已，经阿僧祇劫，
bú wàng bù shī xīn cháng yì niàn wú yǒu jiàn duàn hé yǐ gù
不忘不失，心常忆念，无有间断。何以故？
pú sà mó hē sà yú wú liàng jié xiū zhū xíng shí zhōng bù nǎo luàn yī
菩萨摩诃萨于无量劫修诸行时，终不恼乱一
zhòng shēng lìng shī zhèng niàn bú huài zhèng fǎ bú duàn shàn gēn
众生，令失正念；不坏正法，不断善根，
xīn cháng zēng zhǎng guǎng dà zhì gù fù cì cǐ pú sà mó hē sà
心常增长广大智故。复次，此菩萨摩诃萨，
zhǒng zhǒng yīn shēng bù néng huò luàn suǒ wèi gāo dà shēng cū zhuó
种种音声不能惑乱。所谓：高大声、粗浊
shēng jí lìng rén kǒng bù shēng yuè yì shēng bú yuè yì shēng xuān
声、极令人恐怖声、悦意声、不悦意声、諠
luàn ěr shí shēng jǔ huài liù gēn shēng cǐ pú sà wén rú shì děng wú
乱耳识声、沮坏六根声。此菩萨闻如是等无
liàng wú shù hǎo è yīn shēng jiǎ shǐ chōng mǎn ē sēng qí shì jiè wèi
量无数好恶音声，假使充满阿僧祇世界，未
céng yī niàn xīn yǒu sǎn luàn suǒ wèi zhèng niàn bú luàn jìng jiè bú luàn
曾一念心有散乱。所谓：正念不乱、境界不乱、
sān mèi bú luàn rù shèn shēn fǎ bú luàn xíng pú tí hèng bú luàn fā
三昧不乱、入甚深法不乱、行菩提行不乱、发
pú tí xīn bú luàn yì niàn zhū fó bú luàn guān zhēn shí fǎ bú luàn
菩提心不乱、忆念诸佛不乱、观真实法不乱、

huàzhòngshēng zhì bú luàn jìng zhòngshēng zhì bú luàn jué liǎo shènshēn
化 众 生 智不乱、净 众 生 智不乱、决了甚 深
yì bú luàn bú zuò è yè gù wú è yè zhàng bù qǐ fán nǎo gù
义不乱。不作恶业故，无恶业 障；不起烦恼故，
wú fán nǎozhàng bù qīngmàn fǎ gù wú yǒu fǎ zhàng bù fěi bàng
无烦恼 障；不轻 慢法故，无有法 障；不诽 谤
zhèng fǎ gù wú yǒubàozhàng fó zǐ rú shàngsuǒshuō rú shì děng
正 法故，无有报 障。佛子！如 上 所说如是 等
shēng yī yī chōngmǎn ē sēng qí shì jiè yú wú liàng wú shù jié wèi
声，一一 充 满阿僧祇世界，于无 量 无数劫未
céngduàn jué xī nénghuàiluànzhòngshēngshēn xīn yī qiè zhū gēn ér
曾 断 绝，悉 能 坏 乱 众 生 身心一切诸根，而
bù nénghuài cǐ pú sà xīn pú sà rù sānmèizhōng zhù yú shèng fǎ
不 能 坏此菩萨心。菩萨入三昧 中，住于 圣 法，
sī wéiguānchá yī qiè yīn shēng shàn zhī yīn shēngshēng zhù mièxiàng
思惟 观 察一切音 声，善 知音 声 生、住、灭 相，
shàn zhī yīn shēngshēng zhù mièxìng rú shì wén yǐ bù shēng yú
善 知音 声 生 、住、灭性。如是闻已，不 生 于
tān bù qǐ yú chēn bù shī yú niàn shàn qǔ qí xiàng ér bù rǎnzhuó
贪，不起于 瞋，不失于念，善 取其 相 而不染著；
zhī yī qiè shēng jiē wú suǒyǒu shí bù kě dé wú yǒuzuòzhě yì wú
知一切 声 皆无所有，实不可得，无有作者，亦无
běn jì yǔ fǎ jiè děng wú yǒuchā bié pú sà rú shì chéng jiù jì
本际，与法界 等，无有差别。菩萨如是 成 就寂
jìngshēn yǔ yì xíng zhì yī qiè zhì yǒng bú tuì zhuǎn shàn rù
静身、语、意行，至一切智，永不退 转；善 入
yī qiè zhū chándìngmén zhī zhū sānmèitóng yī tǐ xìng liǎo yī qiè fǎ
一切诸 禅 定门，知诸三昧同一体性，了一切法
wú yǒubiān jì dé yī qiè fǎ zhēn shí zhì huì dé lí yīn shēngshènshēn
无有边际，得一切法真实智慧，得离音 声 甚 深
sānmèi dé ē sēng qí zhū sānmèimén zēngzhǎng wú liàngguǎng dà bēi
三昧，得阿僧祇诸三昧门，增 长 无 量 广 大悲
xīn shì shí pú sà yú yī niànzhōng dé wú shù bǎi qiān sānmèi
心。是时，菩萨于一念 中，得无数百千三昧，
wén rú shì shēng xīn bú huòluàn lìng qí sānmèi jiàngèngzēngguǎng
闻如是 声，心不惑乱，令其三昧，渐更 增 广 。
zuò rú shì niàn wǒ dāng lìng yī qiè zhòngshēng ān zhù wú shàngqíng
作如是念：‘我 当 令一切 众 生 安住无 上 清

jìngniànzhōng yú yī qiè zhì dé bú tuì zhuǎn jiū jìngchéng jiù wú yú
净念中，于一切智得不退转，究竟成就无余
niè pán shì míng pú sà mó hē sà dì wǔ lí chīluànxíng
涅槃。’是名菩萨摩诃萨第五离痴乱行。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà shànxiànxíng cǐ
“佛子！何等为菩萨摩诃萨善现行？此
pú sà shēn yè qīngjìng yǔ yè qīngjìng yì yè qīngjìng zhù wú suǒ dé
菩萨身业清净、语业清净、意业清净，住无所得、
shì wú suǒ dé shēn yǔ yì yè néng zhī sān yè jiē wú suǒyǒu wú xū
示无所得身语意业，能知三业皆无所有、无虚
wàng gù wú yǒu xì fù fán suǒ shì xiàn wú xìng wú yī zhù rú shí
妄故，无有系缚；凡所示现，无性无依；住如实
xīn zhī wú liàng xīn zì xìng zhī yī qiè fǎ zì xìng wú dé wú xiàng
心，知无量心自性，知一切法自性，无得无相，
shènshēnnán rù zhù yú zhèngwèizhēn rú fǎ xìng fāngbiànchūshēng ér
甚深难入；住于正位真如法性，方便出生而
wú yè bào bù shēng bú miè zhù niè pán jiè zhù jì jìngxìng zhù
无业报；不生不灭，住涅槃界，住寂静性；住
yú zhēn shí wú xìng zhī xìng yán yǔ dàoduàn chāozhū shì jiān wú yǒu
于真实无性之性，言语道断，超诸世间，无有
suǒ yī rù lí fēn bié wú fù zhuó fǎ rù zuì shèng zhì zhēn shí zhī fǎ
所依；入离分别无缚著法，入最胜智真实之法，
rù fēi zhū shì jiān suǒ néngliǎo zhī chū shì jiān fǎ cǐ shì pú sà shànqiǎo
入非诸世间所能了知出世间法。此是菩萨善巧
fāngbiàn shì xiànshēngxiàng fó zǐ cǐ pú sà zuò rú shì niàn
方便，示现生相。佛子！此菩萨作如是念：
‘yī qiè zhòngshēng wú xìngwéixìng yī qiè zhū fǎ wú wéi wéixìng
一切众生，无性为性；一切诸法，无为为性；
yī qiè guó tǔ wú xiàngwéixiàng yī qiè sān shì wéiyǒuyánshuō
一切国土，无相为相。一切三世，唯有言说；
yī qiè yánshuō yú zhū fǎ zhōng wú yǒu yī chù yī qiè zhū fǎ
一切言说，于诸法中，无有依处；一切诸法，
yú yánshuōzhōng yì wú yī chù ’ pú sà rú shì jiě yī qiè fǎ jiē
于言说中，亦无依处。’菩萨如是解一切法皆
xī shènshēn yī qiè shì jiān jiē xī jì jìng yī qiè fó fǎ wú suǒzēng
悉甚深，一切世间皆悉寂静，一切佛法无所增
yì fó fǎ bú yì shì jiān fǎ shì jiān fǎ bú yì fó fǎ fó fǎ
益。佛法不异世间法，世间法不异佛法；佛法、

shì jiān fǎ wú yǒu zá luàn yì wú chā bié liǎo zhī fǎ jiè tǐ xìngpíng
世间法，无有杂乱，亦无差别。了知法界体性平

děng pǔ rù sān shì yǒng bù shě lí dà pú tí xīn héng bú tuì zhuǎn
等，普入三世，永不舍离大菩提心，恒不退转

huàzhòngshēng xīn zhuǎngèngzēngzhǎng dà cí bēi xīn yǔ yī qiè zhòng
化众生心，转更增长大慈悲心，与一切众

shēngzuò suǒ yī chù pú sà ěr shí fù zuò shì niàn wǒ bù chéng shú
生作所依处。菩萨尔时复作是念：‘我不成熟

zhòngshēng shéidāngchéng shú wǒ bù tiáo fú zhòngshēng shéidāng
众生，谁当成熟？我不调伏众生，谁当

tiáo fú wǒ bú jiàohuàzhòngshēng shéidāngjiàohuà wǒ bù jué wù
调伏？我不教化众生，谁当教化？我不觉悟

zhòngshēng shéidāng jué wù wǒ bù qīngjìng zhòngshēng shéidāngqīng
众生，谁当觉悟？我不清净众生，谁当清

jìng cǐ wǒ suǒ yí wǒ suǒyīngzuò fù zuò shì niàn ruò wǒ
净？此我所宜、我所应作。’复作是念：‘若我

zì jiě cǐ shènshēn fǎ wéi wǒ yī rén yú ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
自解此甚深法，唯我一人于阿耨多罗三藐三菩

tí dú dé jiě tuō ér zhūzhòngshēngmángmíng wú mù rù dà xiǎndào
提独得解脱；而诸众生盲冥无目，入大险道，

wéi zhū fán nǎo zhī suǒ chán fù rú zhòngbìng rén héngshòu kǔ tòng chǔ
为诸烦恼之所缠缚。如重病人恒受苦痛，处

tān ài yù bù néng zì chū bù lí dì yù è guǐ chùshēng yán
贪爱狱不能自出，不离地狱、饿鬼、畜生、阎

luó wáng jiè bù néngmiè kǔ bù shě è yè chángchǔ chī àn bú
罗王界，不能灭苦，不舍恶业，常处痴暗，不

jiànzhēn shí lún huí shēng sǐ wú dé chū lí zhù yú bā nán zhòng
见真实，轮回生死，无得出离，住于八难，众

gòu suǒzhuó zhǒngzhǒng fán nǎo fù zhàng qí xīn xié jiàn suǒ mí bù
垢所著，种种烦恼覆障其心，邪见所迷，不

xíngzhèngdào pú sà rú shì guānzhūzhòngshēng zuò shì niànyán
行正道。’菩萨如是观诸众生，作是念言：

ruò cǐ zhòngshēngwèichéng shú wèitiáo fú shě ér qǔ zhèng ē nòu
‘若此众生未成熟、未调伏，舍而取证阿耨

duō luó sānmiǎosān pú tí shì suǒ bù yīng wǒ dāngxiānhuàzhòngshēng
多罗三藐三菩提，是所不应。我当先化众生，

yú bù kě shuō bù kě shuō jié xíng pú sà xíng wèichéng shú zhě xiān lìng
于不可说不可说劫行菩萨行；未成熟者，先令

chéngshú wèitiáo fú zhě xiānlìngtiáo fú shì pú sà zhù cǐ xíng
成熟；未调伏者，先令调伏。’是菩萨住此行

shí zhūtiān mó fàn shāmén póluómén yī qiè shì jiānqián
时，诸天、魔、梵、沙门、婆罗门，一切世间乾

tà pó ē xiū luó děng ruòyǒu dé jiàn zàntóngzhù zhǐ gōngjìng
闼婆、阿修罗等，若有得见，暂同住止，恭敬

zūnzhòng chéng shì gòngyǎng jí zàn ěr wén yī jīng xīn zhě rú
尊重，承事供养，及暂耳闻，一经心者；如

shì suǒzuò xī bù tángjuān bì dìngdāngchéng ē nòuduōluó sānmiǎo
是所作，悉不唐捐，必定当成阿耨多罗三藐

sān pú tí shì míng pú sà mó hē sà dì liù shànxiànxíng
三菩提。是名菩萨摩诃萨第六善现行。

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

（一遍）

bō téngxíng hǎi yún bù cí mén yè mó tiānshàngzhòngyún
波腾行海.云布慈门.夜摩天上众云

zhēn wéi rào fǎ wángzūn huā yǔ bīn fēn yí huì yǎn rán cún
臻.围绕法王尊.华雨缤纷.一会俨然存.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

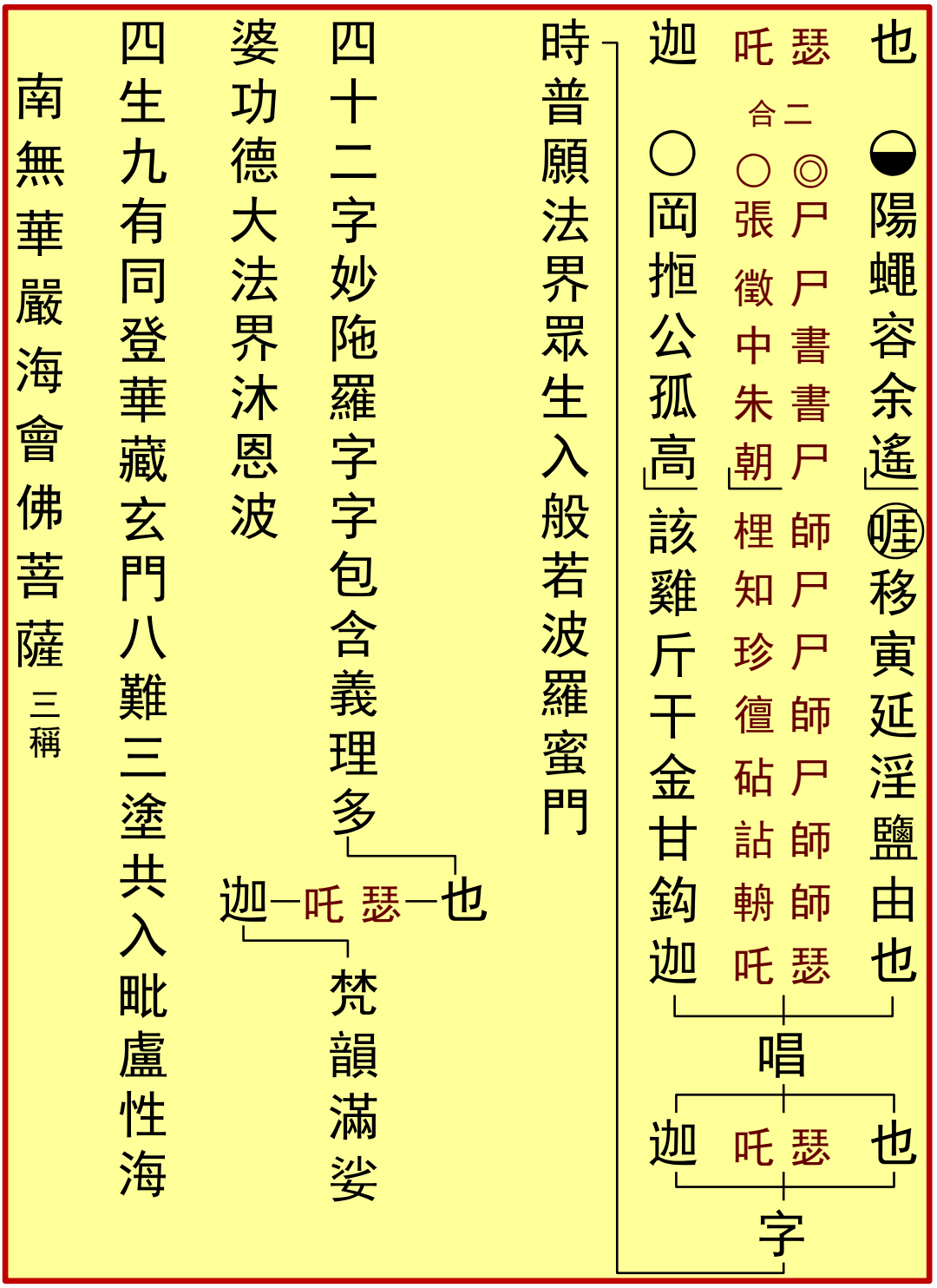

yao yang yeng yong yu yao yai yi yin yan yin yan you yao

13. 也 陽 蠅 容 余 遙 㗾 移 寅 延 淫 鹽 由 也

changyao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì

唱 也字时. 普 愿 法界 众 生. 入般若波罗蜜

mén

门.

shezhao shi zhang shi zheng shu zhong shu zhu shi
14. 瑟吒（二合） 尸張.尸徵.書中.書朱.尸

zhao shi zhai shi zhi shi zhin shi zhan shi zhin shi zhan shi zhou she
朝.師棌.尸知.尸珍.師澶.尸砧.師詀.師輈.瑟

zhao changshezhao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
吒 唱瑟吒字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门.

gao gang geng gong gu gao gai gi gin gan gin gan gou gao
15. 迦 岡擝公孤高該雞斤干金甘鉤迦

changgao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱迦字时. 普愿法界众生. 入般若波罗蜜

mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō yao she
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 也. 瑟

zhao gao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
吒. 迦. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí

大方广佛华严经卷第二十

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译[43]

shí xíng pǐn dì èr shí yī zhī èr

十行品第二十一之二

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà wú zhuóxíng fó zǐ

“佛子！何等为菩萨摩诃萨无著行？佛子！

cǐ pú sà yǐ wú zhuó xīn yú niànniànzhōng néng rù ē sēng qí shì jiè

此菩萨以无著心，于念念中，能入阿僧祇世界，

yán jìng ē sēng qí shì jiè yú zhū shì jiè xīn wú suǒzhuó wǎng yì

严净阿僧祇世界。于诸世界，心无所著，往诣

ē sēng qí zhū rú lái suǒ gōngjìng lǐ bài chéng shì gòngyǎng yǐ

阿僧祇诸如来所，恭敬礼拜，承事供养。以

ē sēng qí huā ē sēng qí xiāng ē sēng qí mán ē sēng qí tú xiāng

阿僧祇华、阿僧祇香、阿僧祇鬘，阿僧祇涂香、

mò xiāng yī fú zhēnbǎo chuáng fān miào gài zhū zhuāngyán

末香、衣服、珍宝、幢幡、妙盖，诸庄严

jù gè ē sēng qí yǐ yònggòngyǎng rú shì gòngyǎng wèi jiū jìng wú

具各阿僧祇以用供养；如是供养，为究竟无

zuò fǎ gù wèi zhù bù sī yì fǎ gù yú niànniànzhōng jiàn wú shù

作法故，为住不思议法故。于念念中，见无数

fó yú zhū fó suǒ xīn wú suǒzhuó yú zhū fó chà yì wú suǒzhuó

佛；于诸佛所，心无所著；于诸佛刹，亦无所著；

yú fó xiànghǎo yì wú suǒzhuó jiàn fó guāngmíng tīng fó shuō fǎ

于佛相好，亦无所著；见佛光明，听佛说法，

yì wú suǒzhuó yú shí fāng shì jiè jí fó pú sà suǒyǒuzhòng huì

亦无所著；于十方世界，及佛菩萨所有众会，

yì wú suǒzhuó tīng fó fǎ yǐ xīn shēnghuān xǐ zhì lì guǎng dà

亦无所著；听佛法已，心生欢喜，志力广大，

néngshè néngxíngzhū pú sà xíng rán yú fó fǎ yì wú suǒzhuó

能摄、能行诸菩萨行，然于佛法，亦无所著。

[43] 丽本：于闐國三藏實叉難陀奉制譯；永乐北藏本及龙藏本：唐于闐國三藏沙門實叉難陀譯

cǐ pú sà yú bù kě shuō jié jiàn bù kě shuō fó chūxīng yú shì yī yī
此菩萨于不可说劫，见不可说佛出兴于世，一一

fó suǒ chéng shì gòngyǎng jiē xī jìn yú bù kě shuō jié xīn wú yàn
佛所，承事供养，皆悉尽于不可说劫，心无厌

zú jiàn fó wén fǎ jí jiàn pú sà zhòng huì zhuāngyán jiē wú suǒzhuó
足；见佛闻法，及见菩萨众会庄严，皆无所著；

jiàn bú jìng shì jiè yì wú zēng wù hé yǐ gù cǐ pú sà rú zhū fó
见不净世界，亦无憎恶。何以故？此菩萨如诸佛

fǎ ér guānchá gù zhū fó fǎ zhōng wú gòu wú jìng wú àn
法而观察故。诸佛法中，无垢、无净、无暗、

wú míng wú yì wú yī wú shí wú wàng wú ān wěn wú
无明，无异、无一，无实、无妄，无安隐、无

xiǎnnàn wú zhèngdào wú xié dào pú sà rú shì shēn rù fǎ jiè
险难，无正道、无邪道。菩萨如是深入法界，

jiàohuàzhòngshēng ér yú zhòngshēng bù shēng zhí zhuó shòu chí zhū fǎ
教化众生，而于众生不生执著；受持诸法，

ér yú zhū fǎ bù shēng zhí zhuó fā pú tí xīn zhù yú fó zhù ér
而于诸法不生执著；发菩提心，住于佛住，而

yú fó zhù bù shēng zhí zhuó suī yǒuyánshuō ér yú yánshuō xīn wú suǒ
于佛住不生执著；虽有言说，而于言说心无所

zhuó rù zhòngshēng qù yú zhòngshēng qù xīn wú suǒzhuó liǎo zhī
著；入众生趣，于众生趣心无所著；了知

sānmèi néng rù néngzhù ér yú sānmèi xīn wú suǒzhuó wǎng yì wú
三昧，能入能住，而于三昧心无所著；往诣无

liàngzhū fó guó tǔ ruò rù ruò jiàn ruò yú zhōngzhù ér yú fó
量诸佛国土，若入、若见、若于中住，而于佛

tǔ xīn wú suǒzhuó shě qù zhī shí yì wú gù liàn pú sà mó hē sà yǐ
土心无所著，舍去之时亦无顾恋。菩萨摩诃萨以

néng rú shì wú suǒzhuó gù yú fó fǎ zhōng xīn wú zhàng ài liǎo
能如是无所著故，于佛法中，心无障碍，了

fó pú tí zhèng fǎ pí ní zhù fó zhèngjiào xiū pú sà xíng zhù
佛菩提，证法毗尼，住佛正教，修菩萨行，住

pú sà xīn sī wéi pú sà jiě tuō zhī fǎ yú pú sà zhù chù xīn wú suǒ
菩萨心，思惟菩萨解脱之法，于菩萨住处心无所

rǎn yú pú sà suǒxíng yì wú suǒzhuó jìng pú sà dào shòu pú sà jì
染，于菩萨所行亦无所著，净菩萨道，受菩萨记；

dé shòu jì yǐ zuò rú shì niàn fán fū yú chī wú zhī wú jiàn
得受记已，作如是念：‘凡夫愚痴，无知无见，

wú xìn wú jiě wú cōngmǐnxíng wán yín tānzhuó liú zhuǎnshēng sǐ
无信无解，无聪敏行，顽闇贪著，流转生死；

bù qiú jiàn fó bù suí míngdǎo bú xìn tiáo yù mí wù shī cuò rù
不求见佛，不随明导，不信调御，迷误失错，入

yú xiǎndào bú jìng shí lì wáng bù zhī pú sà ēn liànzhuózhù chù
于险道；不敬十力王，不知菩萨恩，恋著住处；

wénzhū fǎ kōng xīn dà jīng bù yuǎn lí zhèng fǎ zhù yú xié fǎ
闻诸法空，心大惊怖；远离正法，住于邪法；

shě yí tǎndào rù xiǎnnàndào qì bèi fó yì suí zhú mó yì yú
舍夷坦道，入险难道；弃背佛意，随逐魔意；于

zhūyǒuzhōng jiān zhí bù shě ’ pú sà rú shì guānzhūzhòngshēng
诸有中，坚执不舍。’菩萨如是观诸众生，

zēngzhǎng dà bēi shēngzhūshàngēn ér wú suǒzhuó pú sà ěr shí fù
增长大悲，生诸善根而无所著。菩萨尔时复

zuò shì niàn wǒ dāngwèi yī zhòngshēng yú shí fāng shì jiè yī yī
作是念：‘我当为一众生，于十方世界一一

guó tǔ jīng bù kě shuō bù kě shuō jié jiàohuàchéngshú rú wèi yī
国土，经不可说不可说劫，教化成熟。如为一

zhòngshēng wèi yī qiè zhòngshēng jiē yì rú shì zhōng bù yǐ cǐ ér
众生，为一切众生皆亦如是；终不以此而

shēng pí yàn shě ér yú qù ’ yòu yǐ máoduānbiànliàng fǎ jiè yú
生疲厌，舍而余去。’又以毛端遍量法界，于

yī máoduānchù jìn bù kě shuō bù kě shuō jié jiàohuàtiáo fú yī qiè
一毛端处，尽不可说不可说劫，教化调伏一切

zhòngshēng rú yī máoduānchù yī yī máoduānchù jiē yì rú shì
众生；如一毛端处，一一毛端处皆亦如是。

nǎi zhì bù yú yī tán zhǐ qǐng zhí zhuó yú wǒ qǐ wǒ wǒ suǒxiǎng
乃至不于一弹指顷，执著于我，起我、我所想。

yú yī yī máoduānchù jìn wèi lái jié xiū pú sà xíng bù zhuóshēn
于一一毛端处，尽未来劫修菩萨行；不著身，

bù zhuó fǎ bù zhuóniàn bù zhuóyuàn bù zhuósānmèi bù zhuó
不著法，不著念，不著愿，不著三昧，不著

guānchá bù zhuó jì dìng bù zhuójìng jiè bù zhuójiàohuàtiáo fú zhòng
观察，不著寂定，不著境界，不著教化调伏众

shēng yì fù bù zhuó rù yú fǎ jiè hé yǐ gù pú sà zuò shì niàn
生，亦复不著入于法界。何以故？菩萨作是念：

wǒ yīngguān yī qiè fǎ jiè rú huàn zhū fó rú yǐng pú sà xíng rú
‘我应观一切法界如幻，诸佛如影，菩萨行如

mèng fó shuō fǎ rú xiǎng yī qiè shì jiān rú huà yè bàosuǒ chí gù
梦，佛说法如响，一切世间如化，业报所持故；

chā bié shēn rú huàn xíng lì suǒ qǐ gù yī qiè zhòngshēng rú xīn
差别身如幻，行力所起故；一切众生如心，

zhǒngzhǒng zá rǎn gù yī qiè fǎ rú shí jì bù kě biàn yì gù
种种杂染故；一切法如实际，不可变异故。’

yòuzuò shì niàn wǒ dāng jìn xū kōngbiàn fǎ jiè yú shí fāngguó tǔ
又作是念：‘我当尽虚空遍法界，于十方国土

zhōngxíng pú sà xíng niànniànmíng dá yī qiè fó fǎ zhèngniànxiànqián
中行菩萨行，念念明达，一切佛法正念现前，

wú suǒ qǔ zhuó pú sà rú shì guānshēn wú wǒ jiàn fó wú ài
无所取著。’菩萨如是观身无我，见佛无碍，

wèihuàzhòngshēng yǎnshuōzhū fǎ lìng yú fó fǎ fā shēng wú liànghuān
为化众生，演说诸法，令于佛法发生无量欢

xǐ jìng xìn jiù hù yī qiè xīn wú pí yàn wú pí yàn gù yú yī
喜净信，救护一切，心无疲厌。无疲厌故，于一

qiè shì jiè yǒu[44] zhòngshēng wèi chéng jiù[45] wèitiáo fú chù xī yì
切世界，有[44]众生未成就[45]、未调伏处，悉诣

yú bǐ fāngbiànhuà dù qí zhōngzhòngshēngzhǒngzhǒng yīn shēng
于彼，方便化度。其中众生种种音声、

zhǒngzhǒngzhū yè zhǒngzhǒng qǔ zhuó zhǒngzhǒng shī shè zhǒngzhǒng
种种诸业、种种取著、种种施设、种种

hé hé zhǒngzhǒng liú zhuǎn zhǒngzhǒngsuǒ zuò zhǒngzhǒngjìng jiè
和合、种种流转、种种所作、种种境界、

zhǒngzhǒngshēng zhǒngzhǒngmò yǐ dà shì yuàn ān zhù qí zhōng
种种生、种种没，以大誓愿，安住其中

ér jiàohuà zhī bú lìng qí xīn yǒudòngyǒu tuì yì bù yī niànshēngrǎn
而教化之，不令其心有动有退，亦不一念生染

zhuóxiǎng hé yǐ gù dé wú suǒzhuó wú suǒ yī gù zì lì
著想。何以故？得无所著、无所依故，自利、

lì tā qīngjìngmǎn zú shì míng pú sà mó hē sà dì qī wú zhuó
利他，清净满足。是名菩萨摩诃萨第七无著

xíng
行。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà nán dé xíng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩诃萨难得行？此菩

[44] 丽本：有；永乐北藏本：有；龙藏本：若有；校勘：有
[45] 丽本：熟；永乐北藏本及龙藏本：就

sà chéng jiù nán dé shàngēn nán fú shàngēn zuì shèngshàngēn bù
萨 成 就难得善根、难伏善根、最 胜 善根、不

kě huàishàngēn wú néngguòshàngēn bù sī yì shàngēn wú jìn shàn
可坏善根、无能过善根、不思议善根、无尽善

gēn zì zài lì shàngēn dà wēi dé shàngēn yǔ yī qiè fó tóng yī
根、自在力善根、大威德善根、与一切佛同一

xìngshàngēn cǐ pú sà xiū zhūxíng shí yú fó fǎ zhōng dé zuì shèng jiě
性善根。此菩萨修诸行时，于佛法 中 得最 胜 解，

yú fó pú tí dé guǎng dà jiě yú pú sà yuànwèicéng xiū xī jìn yī
于佛菩提得 广 大解，于菩萨 愿 未 曾 休息，尽一

qiè jié xīn wú pí juàn yú yī qiè kǔ bù shēngyàn lí yī qiè zhòng mó
切劫心无疲倦，于一切苦不 生 厌离，一切 众 魔

suǒ bù néngdòng yī qiè zhū fó zhī suǒ hù niàn jù xíng yī qiè pú sà
所不 能 动，一切诸佛之所护念，具行一切菩萨

kǔ xíng xiū pú sà xíngjīng qín fěi xiè yú dà shèngyuànhéng bú tuì
苦行，修菩萨行精勤匪懈，于大 乘 愿 恒不退

zhuǎn shì pú sà ān zhù cǐ nán dé xíng yǐ yú niànniànzhōng néng
转 。是菩萨安住此难得行已，于念念 中 ， 能

zhuǎn ē sēng qí jié shēng sǐ ér bù shě pú sà dà yuàn ruò yǒuzhòng
转 阿僧祇劫 生 死，而不舍菩萨大 愿。若有 众

shēng chéng shì gòngyǎng nǎi zhì jiànwén jiē yú ē nòuduō luó sān
生， 承 事供 养，乃至见闻，皆于阿耨多罗三

miǎosān pú tí dé bú tuì zhuǎn cǐ pú sà suī liǎozhòngshēng fēi yǒu
藐三菩提得不退 转。此菩萨虽了 众 生 非有，

ér bù shě yī qiè zhòngshēng jiè pì rú chuán shī bú zhù cǐ àn
而不舍一切 众 生 界。譬如 船 师， 不住此岸，

bú zhù bǐ àn bú zhùzhōng liú ér néngyùn dù cǐ àn zhòngshēng zhì
不住彼岸，不住 中 流，而 能 运度此岸 众 生 至

yú bǐ àn yǐ wǎngfǎn wú xiū xī gù pú sà mó hē sà yì fù rú shì
于彼岸，以 往 返无休息故。菩萨摩诃萨亦复如是，

bú zhùshēng sǐ bú zhù niè pán yì fù bú zhùshēng sǐ zhōng liú
不住 生 死， 不住涅槃， 亦复不住 生 死 中 流，

ér néngyùn dù cǐ àn zhòngshēng zhì yú bǐ àn ān wěn wú wèi wú yōu
而 能 运度此岸 众 生，置于彼岸安隐无畏、无忧

nǎochù yì bù yú zhòngshēngshù ér yǒusuǒzhuó bù shě yī zhòngshēng
恼处。亦不于 众 生 数而有所著，不舍一 众 生

zhuóduōzhòngshēng bù shěduōzhòngshēngzhuó yī zhòngshēng bù zēng
著多 众 生，不舍多 众 生 著一 众 生；不增

zhòngshēng jiè bù jiǎnzhòngshēng jiè bù shēngzhòngshēng jiè bú
众 生 界，不减众 生 界；不 生 众 生 界，不
mièzhòngshēng jiè bú jìn zhòngshēng jiè bù zhǎngzhòngshēng jiè
灭 众 生 界；不尽 众 生 界，不 长 众 生 界；
bù fēn bié zhòngshēng jiè bú èr zhòngshēng jiè hé yǐ gù pú sà
不分别 众 生 界，不二 众 生 界。何以故？菩萨
shēn rù zhòngshēng jiè rú fǎ jiè zhòngshēng jiè fǎ jiè wú yǒu èr
深入 众 生 界如法界，众 生 界、法界无有二。
wú èr fǎ zhōng wú zēng wú jiǎn wú shēng wú miè wú yǒu
无二法 中，无增、无减，无 生、无灭，无有、
wú wú wú qǔ wú yī wú zhuó wú èr hé yǐ gù pú sà
无无，无取、无依，无著、无二。何以故？菩萨
liǎo yī qiè fǎ fǎ jiè wú èr gù pú sà rú shì yǐ shànfāngbiàn rù
了一切法、法界无二故。菩萨如是以善 方 便入
shēn fǎ jiè zhù yú wú xiàng yǐ qīngjìng xiàngzhuāngyán qí shēn liǎo
深法界，住于无 相，以清净 相 庄 严其身，了
fǎ wú xìng ér néng fēn bié yī qiè fǎ xiàng bù qǔ zhòngshēng ér néngliǎo
法无性而 能 分别一切法 相，不取 众 生 而 能 了
zhī zhòngshēng zhī shù bù zhuó shì jiè ér xiànshēn fó chà bù fēn bié
知 众 生 之数，不著世界而现 身佛刹，不分别
fǎ ér shàn rù fó fǎ shēn dá yì lǐ ér guǎngyǎnyánjiào liǎo yī qiè
法而善入佛法，深达义理而 广 演言教，了一切
fǎ lí yù zhēn jì ér bú duàn pú sà dào bú tuì pú sà xíng cháng qín
法离欲真际而不 断 菩萨道、不退菩萨行，常 勤
xiū xí wú jìn zhī xíng zì zài rù yú qīngjìng fǎ jiè pì rú zuàn mù yǐ
修习无尽之行，自在入于清净法界。譬如 钻 木以
chū yú huǒ huǒ shì wú liàng ér huǒ bú miè pú sà rú shì huàzhòngshēng
出于火，火事无 量而火不灭。菩萨如是化 众 生
shì wú yǒuqióng jìn ér zài shì jiān chángzhù bú miè fēi jiū jìng
事，无有 穷 尽，而在世间 常 住不灭；非究竟，
fēi bù jiū jìng fēi qǔ fēi bù qǔ fēi yī fēi wú yī fēi shì
非不究竟；非取，非不取；非依，非无依；非世
fǎ fēi fó fǎ fēi fán fū fēi dé guǒ pú sà chéng jiù rú shì
法，非佛法；非凡夫，非得果。菩萨 成 就如是
nán dé xīn xiū pú sà xíng shí bù shuō èr shèng fǎ bù shuō fó fǎ
难得心，修菩萨行时，不说二 乘 法，不说佛法；
bù shuō shì jiān bù shuō shì jiān fǎ bù shuōzhòngshēng bù shuō wú
不说世间，不说世间法；不说 众 生，不说无

zhòngshēng bù shuōgòu bù shuōjìng hé yǐ gù pú sà zhī yī qiè
众 生；不说垢，不说净。何以故？菩萨知一切

fǎ wú rǎn wú qǔ bù zhuǎn bú tuì gù pú sà yú rú shì jì miè
法无染、无取、不 转 、不退故。菩萨于如是寂灭

wēimiàoshènshēn zuì shèng fǎ zhōng xiū xíng shí yì bù shēngniàn wǒ
微妙 甚 深最 胜 法 中 修行时，亦不 生 念：‘我

xiàn xiū cǐ xíng yǐ xiū cǐ xíng dāng xiū cǐ xíng bù zhuóyùn
现修此行、已修此行、当 修此行。’不著蕴、

jiè chù nèi shì jiān wài shì jiān nèi wài shì jiān suǒ qǐ dà yuàn
界、处、内世间、外世间、内外世间，所起大 愿 、

zhū bō luó mì jí yī qiè fǎ jiē wú suǒzhuó hé yǐ gù fǎ jiè zhōng
诸波罗蜜及一切法皆无所著。何以故？法界 中

wú yǒu fǎ míng xiàngshēngwénshèng xiàng dú jué shèng wú yǒu fǎ
无有法名：向 声 闻 乘 、向独觉 乘 ；无有法

míng xiàng pú sà shèng xiàng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí wú
名：向 菩萨 乘 、向阿耨多罗三 藐 三菩提；无

yǒu fǎ míng xiàngfán fū jiè wú yǒu fǎ míng xiàngrǎn xiàngjìng
有法名：向 凡夫界；无有法名：向 染、向 净、

xiàngshēng sǐ xiàng niè pán hé yǐ gù zhū fǎ wú èr wú bú èr
向 生 死、向 涅槃。何以故？诸法无二、无不二

gù pì rú xū kōng yú shí fāngzhōng ruò qù lái jīn qiú
故。譬如虚 空，于十方 中 ，若去、来、今，求

bù kě dé rán fēi wú xū kōng pú sà rú shì guān yī qiè fǎ jiē bù kě
不可得，然非无虚 空。菩萨如是 观 一切法皆不可

dé rán fēi wú yī qiè fǎ rú shí wú yì bù shī suǒzuò pǔ shì
得，然非无一切法；如实无异，不失所作，普示

xiū xíng pú sà zhū xíng bù shě dà yuàn tiáo fú zhòngshēng zhuànzhèng
修行菩萨诸行；不舍大 愿，调伏 众 生，转 正

fǎ lún bú huài yīn guǒ yì bù wéi yú píngděngmiào fǎ pǔ yǔ sān
法轮；不坏因果，亦不违于平 等 妙 法，普与三

shì zhū rú lái děng bú duàn fó zhǒng bú huài shí xiàng shēn rù yú
世诸如来 等 ；不 断 佛 种 ，不坏实 相 ；深 入于

fǎ biàn cái wú jìn wén fǎ bù zhuó zhì fǎ yuān dǐ shànnéng kāi
法，辩才无尽；闻法不著，至法渊 底；善 能 开

yǎn xīn wú suǒwèi bù shě fó zhù bù wéi shì fǎ pǔ xiàn shì jiān
演，心无所畏；不舍佛住，不违世法，普现世间

ér bù zhuó shì jiān pú sà rú shì chéng jiù nán dé zhì huì xīn xiū xí
而不著世间。菩萨如是 成 就难得智慧心，修习

zhū xíng yú sān è qù bá chūzhòngshēng jiàohuàtiáo fú ān zhì sān
诸行，于三恶趣拔出众生，教化调伏，安置三

shì zhū fó dàozhōng lìng bú dòngyáo fù zuò shì niàn shì jiānzhòng
世诸佛道中，令不动摇。复作是念：‘世间众

shēng bù zhī ēn bào gèngxiāngchóu duì xié jiàn zhí zhuó mí huòdiān
生不知恩报，更相雠对，邪见执著，迷惑颠

dǎo yú chī wú zhì wú yǒu xìn xīn suí zhú è yǒu qǐ zhū è huì
倒，愚痴无智，无有信心，随逐恶友，起诸恶慧，

tān ài wú míng zhǒngzhǒng fán nǎo jiē xī chōngmǎn shì wǒ suǒ xiū
贪爱、无明、种种烦恼皆悉充满，是我所修

pú sà xíngchù shè yǒu zhī ēn cōngmíng huì jiě jí shàn zhī shí
菩萨行处。设有知恩、聪明、慧解，及善知识

chōngmǎn shì jiān wǒ bù yú zhōng xiū pú sà xíng hé yǐ gù wǒ yú
充满世间，我不于中修菩萨行。何以故？我于

zhòngshēng wú suǒ dí mò wú suǒ jì wàng nǎi zhì bù qiú yī lǚ yī
众生，无所適莫，无所冀望，乃至不求一缕一

háo jí yǐ yī zì zànměi zhī yán jìn wèi lái jié xiū pú sà xíng
毫，及以一字赞美之言。尽未来劫，修菩萨行，

wèi céng yī niàn zì wèi yú jǐ dàn yù dù tuō yī qiè zhòngshēng lìng
未曾一念自为于己；但欲度脱一切众生，令

qí qīngjìng yǒng dé chū lí hé yǐ gù yú zhòngshēngzhōngwéimíng
其清净，永得出离。何以故？于众生中为明

dǎozhě fǎ yīng rú shì bù qǔ bù qiú dànwèizhòngshēng xiū pú sà
导者，法应如是，不取不求；但为众生修菩萨

dào lìng qí dé zhì ān wěn bǐ àn chéng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
道，令其得至安隐彼岸，成阿耨多罗三藐三菩

tí shì míng pú sà mó hē sà dì bā nán dé xíng
提。’是名菩萨摩诃萨第八难得行。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà shàn fǎ xíng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩诃萨善法行？此菩

sà wèi yī qiè shì jiāntiān rén mó fàn shāmén pó luó mén
萨为一切世间天、人、魔、梵、沙门、婆罗门、

qián tà pó děngzuòqīngliáng fǎ chí shè chí zhèng fǎ bú duàn fó zhǒng
乾闼婆等作清凉法池，摄持正法，不断佛种；

dé qīngjìngguāngmíngtuó luó ní gù shuō fǎ shòu jì biàn cái wú jìn
得清净光明陀罗尼故，说法授记，辩才无尽；

dé jù zú yì tuó luó ní gù yì biàn wú jìn dé jué wù shí fǎ tuó luó
得具足义陀罗尼故，义辩无尽；得觉悟实法陀罗

ní gù fǎ biàn wú jìn dé xùn shì yán cí tuó luó ní gù cí biàn
尼故，法辩无尽；得训释言词[46]陀罗尼故，词[47]辩
wú jìn dé wú biānwén jù wú jìn yì wú ài mén tuó luó ní gù wú ài
无尽；得无边文句无尽义无碍门陀罗尼故，无碍
biàn wú jìn dé fó guàndǐng tuó luó ní guàn qí dǐng gù huān xǐ biàn
辩无尽；得佛灌顶陀罗尼灌其顶故，欢喜辩
wú jìn dé bù yóu tā wù tuó luó ní mén gù guāngmíngbiàn wú jìn
无尽；得不由他悟陀罗尼门故，光明辩无尽；
dé tóngbiàn tuó luó ní mén gù tóngbiàn wú jìn dé zhǒngzhǒng yì shēn
得同辩陀罗尼门故，同辩无尽；得种种义身、
jù shēn wénshēnzhōngxùn shì tuó luó ní mén gù xùn shì biàn wú jìn
句身、文身中训释陀罗尼门故，训释辩无尽；
dé wú biānxuán tuó luó ní gù wú biānbiàn wú jìn cǐ pú sà dà bēi
得无边旋陀罗尼故，无边辩无尽。此菩萨大悲
jiān gù pǔ shèzhòngshēng yú sānqiān dà qiān shì jiè biànshēn jīn sè
坚固，普摄众生，于三千大千世界变身金色，
shī zuò fó shì suí zhūzhòngshēnggēnxìng yù yào yǐ guǎngchángshé
施作佛事；随诸众生根性欲乐，以广长舌，
yú yī yīn zhōngxiàn wú liàng yīn yìng shí shuō fǎ jiē lìnghuān xǐ jiǎ
于一音中现无量音，应时说法，皆令欢喜。假
shǐ yǒu bù kě shuōzhǒngzhǒng yè bào wú shùzhòngshēng gòng huì yī chù
使有不可说种种业报无数众生，共会一处，
qí huì guǎng dà chōngmǎn bù kě shuō shì jiè pú sà yú bǐ zhòng huì
其会广大充满不可说世界，菩萨于彼众会
zhōngzuò shì zhōngzhòngshēng yī yī jiē yǒu bù kě shuō ē sēng qí
中坐。是中众生，一一皆有不可说阿僧祇
kǒu yī yī kǒunéngchū bǎi qiān yì nà yóu tā yīn tóng shí fā shēng
口，一一口能出百千亿那由他音，同时发声，
gè bié yán cí gè bié suǒwèn pú sà yú yī niànzhōng xī néng
各别言词[48]，各别所问；菩萨于一念中，悉能
lǐng shòu jiē wèi chóu duì lìng chú yí huò rú yī zhòng huì zhōng
领受，皆为酬对，令除疑惑。如一众会中，
yú bù kě shuōzhòng huì zhōng xī yì rú shì fù cì jiǎ shǐ yī máo
于不可说众会中，悉亦如是。复次，假使一毛

[46] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞
[47] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞
[48] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞

duānchù niànniànchū bù kě shuō bù kě shuōdàochǎngzhòng huì yī qiè
端处，念念出不可说不可说道场众会；一切
máoduānchù jiē yì rú shì jìn wèi lái jié bǐ jié kě jìn zhòng
毛端处，皆亦如是。尽未来劫，彼劫可尽，众
huì wú jìn shì zhūzhòng huì yú niànniànzhōng yǐ gè bié yán cí
会无尽。是诸众会，于念念中，以各别言词[49]，
gè bié suǒwèn pú sà yú yī niànzhōng xī néng lǐng shòu wú bù wú
各别所问；菩萨于一念中，悉能领受，无怖无
qiè wú yí wú miù ér zuò shì niàn shè yī qiè zhòngshēng yǐ rú
怯，无疑无谬，而作是念：‘设一切众生以如
shì yǔ yè jù lái wèn wǒ wǒ wèishuō fǎ wú duàn wú jìn jiē lìng huān
是语业俱来问我，我为说法无断无尽，皆令欢
xǐ zhù yú shàndào fù lìngshàn jiě yī qiè yán cí néngwèizhòng
喜，住于善道；复令善解一切言词[50]，能为众
shēngshuōzhǒngzhǒng fǎ ér yú yán yǔ wú suǒ fēn bié jiǎ shǐ bù kě
生说种种法，而于言语无所分别。假使不可
shuō bù kě shuōzhǒngzhǒngyán cí ér lái wènnàn yī niàn xī lǐng yī
说不可说种种言词[51]而来问难，一念悉领，一
yīn xián dá pǔ shǐ kāi wù wú yǒu yí yú yǐ dé yī qiè zhì guàndǐng
音咸答，普使开悟，无有遗余。以得一切智灌顶
gù yǐ dé wú hài zàng gù yǐ dé yī qiè fǎ yuánmǎnguāngmíng gù
故，以得无碍藏故，以得一切法圆满光明故，
jù zú yī qiè zhì zhì gù fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà ān zhù
具足一切智智故。’佛子！此菩萨摩诃萨安住
shàn fǎ xíng yǐ néng zì qīngjìng yì néng yǐ wú suǒzhuófāngbiàn ér pǔ
善法行已，能自清净，亦能以无所著方便而普
ráo yì yī qiè zhòngshēng bú jiànyǒuzhòngshēng dé chū lí zhě rú yú
饶益一切众生，不见有众生得出离者。如于
cǐ sān qiān dà qiān shì jiè rú shì nǎi zhì yú bù kě shuōsān qiān dà qiān
此三千大千世界，如是乃至于不可说三千大千
shì jiè biànshēn jīn sè miào yīn jù zú yú yī qiè fǎ wú suǒzhàng
世界，变身金色，妙音具足，于一切法无所障
ài ér zuò fó shì fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà chéng jiù shí zhǒng
碍而作佛事。佛子！此菩萨摩诃萨成就十种

[49] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞
[50] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞
[51] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞

shēn suǒ wèi rù wú biān fǎ jiè fēi qù shēn miè yī qiè shì jiān gù
身。所谓：入无边法界非趣身，灭一切世间故；

rù wú biān fǎ jiè zhū qù shēn shēng yī qiè shì jiān gù bù shēngshēn
入无边法界诸趣身，生一切世间故；不生身，

zhù wú shēngpíngděng fǎ gù bú mièshēn yī qiè miè yánshuō bù kě
住无生平等法故；不灭身，一切灭、言说不可

dé gù bù shí shēn dé rú shí gù bú wàngshēn suí yìngxiàn gù
得故；不实身，得如实故；不妄身，随应现故；

bù qiānshēn lí sǐ cǐ shēng bǐ gù bú huàishēn fǎ jiè xìng wú huài
不迁身，离死此生彼故；不坏身，法界性无坏

gù yī xiàngshēn sān shì yǔ yándàoduàn gù wú xiàngshēn shàn
故；一相身，三世语言道断故；无相身，善

néngguānchá fǎ xiàng gù pú sà chéng jiù rú shì shí zhǒngshēn wéi yī
能观察法相故。菩萨成就如是十种身，为一

qiè zhòngshēng shě zhǎngyǎng yī qiè shàngēn gù wéi yī qiè zhòngshēng
切众生舍，长养一切善根故；为一切众生

jiù lìng qí dé dà ān wěn gù wéi yī qiè zhòngshēng guī yǔ qí zuò
救，令其得大安隐故；为一切众生归，与其作

dà yī chù gù wéi yī qiè zhòngshēngdǎo lìng dé wú shàngchū lí gù
大依处故；为一切众生导，令得无上出离故；

wéi yī qiè zhòngshēng shī lìng rù zhēn shí fǎ zhōng gù wéi yī qiè zhòng
为一切众生师，令入真实法中故；为一切众

shēngdēng lìng qí míngjiàn yè bào gù wéi yī qiè zhòngshēngguāng
生灯，令其明见业报故；为一切众生光，

lìng zhàoshènshēnmiào fǎ gù wéi yī qiè sān shì jù lìng qí xiǎo wù shí
令照甚深妙法故；为一切三世炬，令其晓悟实

fǎ gù wéi yī qiè shì jiānzhào lìng rù guāngmíng dì zhōng gù wéi
法故；为一切世间照，令入光明地中故；为

yī qiè zhū qù míng shì xiàn rú lái zì zài gù fó zǐ shì míng pú sà
一切诸趣明，示现如来自在故。佛子！是名菩萨

mó hē sà dì jiǔ shàn fǎ xíng pú sà ān zhù cǐ xíng wèi yī qiè zhòng
摩诃萨第九善法行。菩萨安住此行，为一切众

shēngzuò qīngliáng fǎ chí néng jìn yī qiè fó fǎ yuán gù
生作清凉法池，能尽一切佛法源故。

fó zǐ hé děngwéi pú sà mó hē sà zhēn shí xíng cǐ pú
“佛子！何等为菩萨摩诃萨真实行？此菩

sà chéng jiù dì yī chéng dì zhī yǔ rú shuōnéngxíng rú xíngnéngshuō
萨成就第一诚谛之语，如说能行，如行能说。

cǐ pú sà xué sān shì zhū fó zhēn shí yǔ rù sān shì zhū fó zhǒngxìng
此菩萨学三世诸佛真实语，入三世诸佛种性，

yǔ sān shì zhū fó shàngēntóngděng dé sān shì zhū fó wú èr yǔ suí
与三世诸佛善根同等，得三世诸佛无二语，随

rú lái xué zhì huì chéng jiù cǐ pú sà chéng jiù zhī zhòngshēng shì chù
如来学智慧成就。此菩萨成就知众生是处

fēi chù zhì qù lái xiàn zài yè bào zhì zhū gēn lì dùn zhì zhǒngzhǒng
非处智、去来现在业报智、诸根利钝智、种种

jiè zhì zhǒngzhǒng jiě zhì yī qiè zhì chùdào zhì zhū chán jiě tuō
界智、种种解智、一切至处道智、诸禅解脱

sān mèigòu jìng qǐ shí fēi shí zhì yī qiè shì jiè sù zhù suí niàn zhì tiān
三昧垢净起时非时智、一切世界宿住随念智、天

yǎn zhì lòu jìn zhì ér bù shě yī qiè pú sà xíng hé yǐ gù yù
眼智、漏尽智，而不舍一切菩萨行。何以故？欲

jiàohuà yī qiè zhòngshēng xī lìng qīngjìng gù cǐ pú sà fù shēng rú
教化一切众生，悉令清净故。此菩萨复生如

shì zēngshàng xīn ruò wǒ bú lìng yī qiè zhòngshēng zhù wú shàng jiě
是增上心：‘若我不令一切众生住无上解

tuō dào ér wǒ xiānchéng ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí zhě zé wéi
脱道，而我先成阿耨多罗三藐三菩提者，则违

wǒ běnyuàn shì suǒ bù yīng shì gù yàodāngxiān lìng yī qiè zhòngshēng
我本愿，是所不应。是故，要当先令一切众生

dé wú shàng pú tí wú yú niè pán rán hòuchéng fó hé yǐ gù
得无上菩提、无余涅槃，然后成佛。何以故？

fēi zhòngshēngqǐng wǒ fā xīn wǒ zì wèizhòngshēngzuò bù qǐng zhī yǒu
非众生请我发心，我自为众生作不请之友，

yù xiān lìng yī qiè zhòngshēngmǎn zú shàngēn chéng yī qiè zhì shì gù
欲先令一切众生满足善根、成一切智。是故，

wǒ wéi zuì shèng bù zhuó yī qiè shì jiān gù wǒ wéi zuì shàng zhù wú
我为最胜，不著一切世间故；我为最上，住无

shàngtiáo yù dì gù wǒ wéi lí yì jiě zhòngshēng wú jì gù wǒ
上调御地故；我为离翳，解众生无际故；我

wéi yǐ bàn[52] běnyuànchéng jiù gù wǒ wéishànbiànhuà pú sà gōng
为已办，本愿成就故；我为善变化，菩萨功

dé zhuāngyán gù wǒ wéishàn yī hù sān shì zhū fó shè shòu gù
德庄严故；我为善依怙，三世诸佛摄受故。’

[52] 丽本：辨；永乐北藏本及龙藏本：辦

cǐ pú sà mó hē sà bù shěběnyuàn gù dé rù wú shàng zhì huì zhuāng
此菩萨摩诃萨不舍本愿故，得入无上智慧庄

yán lì yì zhòngshēng xī lìng mǎn zú suí běn shì yuàn jiē dé
严，利益众生，悉令满足；随本誓愿，皆得

jiū jìng yú yī qiè fǎ zhōng zhì huì zì zài lìng yī qiè zhòngshēng pǔ
究竟；于一切法中智慧自在，令一切众生普

dé qīngjìng niànniànbiànyóu shí fāng shì jiè niànniàn pǔ yì bù kě shuō
得清净；念念遍游十方世界，念念普诣不可说

bù kě shuōzhū fó guó tǔ niànniàn xī jiàn bù kě shuō bù kě shuōzhū fó
不可说诸佛国土，念念悉见不可说不可说诸佛

jí fó zhuāngyánqīngjìng guó tǔ shì xiàn rú lái zì zài shén lì pǔ biàn
及佛庄严清净国土，示现如来自在神力。普遍

fǎ jiè xū kōng jiè cǐ pú sà xiàn wú liàngshēn pǔ rù shì jiān ér
法界、虚空界，此菩萨现无量身，普入世间而

wú suǒ yī yú qí shēnzhōng xiàn yī qiè chà yī qiè zhòngshēng
无所依；于其身中，现一切刹、一切众生、

yī qiè zhū fǎ yī qiè zhū fó cǐ pú sà zhī zhòngshēngzhǒngzhǒngxiǎng
一切诸法、一切诸佛。此菩萨知众生种种想、

zhǒngzhǒng yù zhǒngzhǒng jiě zhǒngzhǒng yè bào zhǒngzhǒngshàn
种种欲、种种解、种种业报、种种善

gēn suí qí suǒyìng wèixiàn qí shēn ér tiáo fú zhī guānzhū pú sà
根，随其所应，为现其身而调伏之；观诸菩萨

rú huàn yī qiè fǎ rú huà fó chū shì rú yǐng yī qiè shì jiān rú mèng
如幻、一切法如化、佛出世如影、一切世间如梦，

dé yì shēn wénshēn wú jìn zàng zhèngniàn zì zài jué dìngliǎo zhī
得义身、文身无尽藏；正念自在，决定了知

yī qiè zhū fǎ zhì huì zuì shèng rù yī qiè sān mèizhēn shí xiàng zhù
一切诸法；智慧最胜，入一切三昧真实相，住

yī xìng wú èr dì pú sà mó hē sà yǐ zhūzhòngshēng jiē zhuó yú èr
一性无二地。菩萨摩诃萨以诸众生皆著于二，

ān zhù dà bēi xiū xíng rú shì jì miè zhī fǎ dé fó shí lì rù yīn
安住大悲，修行如是寂灭之法，得佛十力，入因

tuó luó wǎng fǎ jiè chéng jiù rú lái wú ài jiě tuō rén zhōngxióngměng
陀罗网法界，成就如来无碍解脱人中雄猛

dà shī zǐ hǒu dé wú suǒ wèi néngzhuàn wú àiqīngjìng fǎ lún dé
大师子吼；得无所畏，能转无碍清净法轮；得

zhì huì jiě tuō liǎo zhī yī qiè shì jiānjìng jiè jué shēng sǐ huí liú rù
智慧解脱，了知一切世间境界；绝生死回流，入

zhì huì dà hǎi wèi yī qiè zhòngshēng hù chí sān shì zhū fó zhèng fǎ
智慧大海；为一切众生护持三世诸佛正法，

dào yī qiè fó fǎ hǎi shí xiàngyuán dǐ pú sà zhù cǐ zhēn shí xíng yǐ
到一切佛法海实相源底。菩萨住此真实行已，

yī qiè shì jiāntiān rén mó fàn shāmén pó luó mén qián tà
一切世间天、人、魔、梵、沙门、婆罗门、乾闼

pó ē xiū luó děng yǒu qīn jìn zhě jiē lìng kāi wù huān xǐ qīng
婆、阿修罗等，有亲近者，皆令开悟，欢喜清

jìng shì míng pú sà mó hē sà dì shí zhēn shí xíng
净。是名菩萨摩诃萨第十真实行。”

ěr shí fó shén lì gù shí fāng gè yǒu fó chàwēichénshù shì
尔时，佛神力故，十方各有佛刹微尘数世

jiè liù zhǒngzhèndòng suǒwèi dòng biàndòng děngbiàndòng
界六种震动，所谓：动、遍动、等遍动，

qǐ biàn qǐ děngbiàn qǐ yǒng[53] biànyǒng[54] děngbiànyǒng[55]
起、遍起、等遍起，踊[53]、遍踊[54]、等遍踊[55]，

zhèn biànzhèn děngbiànzhèn hǒu biànhǒu děngbiànhǒu jī
震、遍震、等遍震，吼、遍吼、等遍吼，击、

biàn jī děngbiàn jī yù tiānmiàohuā tiānxiāng tiān mò xiāng
遍击、等遍击。雨天妙华、天香、天末香、

tiānmán tiān yī tiānbǎo tiānzhuāngyán jù zòu tiānyuè yīn fàng
天鬘、天衣、天宝、天庄严具，奏天乐音，放

tiānguāngmíng yǎnchàngzhū tiānwěimiào yīn shēng rú cǐ shì jiè yè mó
天光明，演畅诸天微妙音声。如此世界夜摩

tiāngōng shuō shí xíng fǎ suǒxiànshénbiàn shí fāng shì jiè xī yì rú
天宫，说十行法所现神变；十方世界，悉亦如

shì fù yǐ fó shén lì gù shí fāng gè guò shí wàn fó chàwēichénshù
是。复以佛神力故，十方各过十万佛刹微尘数

shì jiè wài yǒu shí wàn fó chàwēichénshù pú sà jù lái yì cǐ tǔ
世界外，有十万佛刹微尘数菩萨俱，来诣此土，

chōngmǎn shí fāng yù gōng dé lín pú sà yán
充满十方，语功德林菩萨言：

fó zǐ shàn zāi shàn zāi shànnéngyǎnshuōzhū pú sà
“佛子！善哉！善哉！善能演说诸菩萨

[53] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[54] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊
[55] 丽本：涌；永乐北藏本及龙藏本：踊

xíng wǒ děng yī qiè tóngmíng gōng dé lín suǒ zhù shì jiè jiē míng
行。我等一切同名：功德林，所住世界皆名：

gōng dé chuáng bǐ tǔ rú lái tóngmíng pǔ gōng dé wǒ děng fó suǒ
功德幢，彼土如来同名：普功德。我等佛所，

yì shuō cǐ fǎ zhòng huì juàn shǔ yán cí[56] yì lǐ xī yì rú shì
亦说此法；众会眷属，言词义理，悉亦如是，

wú yǒuzēngjiǎn fó zǐ wǒ děng jiē chéng fó shén lì lái rù cǐ huì
无有增减。佛子！我等皆承佛神力，来入此会，

wèi rǔ zuòzhèng shí fāng shì jiè xī yì rú shì
为汝作证：十方世界，悉亦如是。”

ěr shí gōng dé lín pú sà chéng fó shén lì pǔ guān shí fāng
尔时，功德林菩萨承佛神力，普观十方

yī qiè zhòng huì jì yú fǎ jiè yù lìng fó zhǒngxìng bú duàn gù yù lìng
一切众会暨于法界，欲令佛种性不断故，欲令

pú sà zhǒngxìngqīng jìng gù yù lìng yuànzhǒngxìng bú tuì zhuǎn gù yù
菩萨种性清净故，欲令愿种性不退转故，欲

lìng xíngzhǒngxìngchángxiāng xù gù yù lìng sān shì zhǒngxìng xī píngděng
令行种性常相续故，欲令三世种性悉平等

gù yù shè sān shì yī qiè fó zhǒngxìng gù yù kāi yǎn suǒ zhòng zhū shàn
故，欲摄三世一切佛种性故，欲开演所种诸善

gēn gù yù guānchá yī qiè zhū gēn gù[57] yù jiě fán nǎo xí qì xīn xíng
根故，欲观察一切诸根故，欲解烦恼习气心行

suǒ zuò gù yù zhàoliǎo yī qiè fó pú tí gù ér shuōsòngyuē[58]：
所作故，欲照了一切佛菩提故，而说颂曰：

yī xīn jìng lǐ shí lì zūn lí gòu qīng jìng wú ài jiàn
一心敬礼十力尊　离垢清净无碍见

jìng jiè shēn yuǎn wú lún pǐ zhù rú xū kōng dào zhōng zhě[59]
境界深远无伦匹　住如虚空道中者

guò qù rén zhōng zhū zuì shèng gōng dé wú liàng wú suǒ zhuó
过去人中诸最胜　功德无量无所著

yǒng měng dì yī wú děng lún bǐ lí chén zhě xíng sī dào
勇猛第一无等伦　彼离尘者行斯道

xiàn zài shí fāng zhū guó tǔ shàn néng kāi yǎn dì yī yì
现在十方诸国土　善能开演第一义

---

[56] 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞

[57] 丽本：根；永乐北藏本及龙藏本：根故

[58] 丽本：言；永乐北藏本及龙藏本：曰

[59] 丽本：者；永乐北藏本：有；龙藏本：者

lí zhū guò è zuì qīng jìng bǐ wú yī zhě xíng sī dào
离诸过恶最清净 彼无依者行斯道

wèi lái suǒ yǒu rén shī zǐ zhōu biàn yóu xíng yú fǎ jiè
未来所有人师子 周遍游行于法界

yǐ fā zhū fó dà bēi xīn bǐ ráo yì zhě xíng sī dào
已发诸佛大悲心 彼饶益者行斯道

sān shì suǒ yǒu wú bǐ zūn zì rán chú miè yú chī àn
三世所有无比尊 自然除灭愚痴暗

yú yī qiè fǎ jiē píng děng bǐ dà lì rén xíng cǐ dào
于一切法皆平等 彼大力人行此道

pǔ jiàn wú liàng wú biān jiè yī qiè zhū yǒu jí zhū qù
普见无量无边界 一切诸有及诸趣

jiàn yǐ qí xīn bù fēn bié bǐ wú dòng zhě xíng sī dào
见已其心不分别 彼无动者行斯道

fǎ jiè suǒ yǒu jiē míng liǎo yú dì yī yì zuì qīng jìng
法界所有皆明了 于第一义最清净

yǒng pò chēn màn jí yú chī bǐ gōng dé zhě xíng sī dào
永破瞋慢及愚痴 彼功德者行斯道

yú zhū zhòng shēng shàn fēn bié xī rù fǎ jiè zhēn shí xìng
于诸众生善分别 悉入法界真实性

zì rán jué wù bù yóu tā bǐ děng kōng zhě xíng sī dào
自然觉悟不由他 彼等空者行斯道

jìn kōng suǒ yǒu zhū guó tǔ xī wǎng shuō fǎ guǎng kāi yù[60]
尽空所有诸国土 悉往说法广开喻

suǒ shuō qīng jìng wú néng huài bǐ shèng móu ní xíng cǐ dào
所说清净无能坏 彼胜牟尼行此道

jù zú jiān gù bú tuì zhuǎn chéng jiù zūn zhòng zuì shèng fǎ
具足坚固不退转 成就尊重最胜法

yuàn lì wú jìn dào bǐ àn bǐ shàn xiū zhě suǒ xíng dào
愿力无尽到彼岸 彼善修者所行道

wú liàng wú biān yī qiè dì guǎng dà shèn shēn miào jìng jiè
无量无边一切地 广大甚深妙境界

xī néng zhī jiàn mǐ yǒu yí bǐ lùn shī zǐ suǒ xíng dào
悉能知见靡有遗 彼论师子所行道

yī qiè jù yì jiē míng liǎo suǒ yǒu yì lùn xī cuī fú
一切句义皆明了 所有异论悉摧伏

[60] 丽本：諭；永乐北藏本及龙藏本：喻

yú fǎ jué dìng wú suǒ yí bǐ dà móu ní xíng cǐ dào
于法决定无所疑 彼大牟尼行此道

yuǎn lí shì jiān zhū guò huàn pǔ yǔ zhòng shēng ān wěn lè
远离世间诸过患 普与众生安隐乐

néng wéi wú děng dà dǎo shī bǐ shèng dé zhě xíng sī dào
能为无等大导师 彼胜德者行斯道

héng yǐ wú wèi shī zhòng shēng pǔ lìng yī qiè jiē xīn qìng
恒以无畏施众生 普令一切皆欣庆

qí xīn qīng jìng lí rǎn zhuó bǐ wú děng zhě xíng sī dào
其心清净离染浊 彼无等者行斯道

yì yè qīng jìng jí tiáo shàn lí zhū xì lùn wú kǒu guò
意业清净极调善 离诸戏论无口过

wēi guāng yuán mǎn zhòng suǒ qīn bǐ zuì shèng zhě xíng sī dào
威光圆满众所钦 彼最胜者行斯道

rù zhēn shí yì dào bǐ àn zhù gōng dé chù xīn yǒng jì
入真实义到彼岸 住功德处心永寂

zhū fó hù niàn héng bú wàng bǐ miè yǒu zhě xíng sī dào
诸佛护念恒不忘 彼灭有者行斯道

yuǎn lí yú wǒ wú nǎo hài héng yǐ dà yīn xuān zhèng fǎ
远离于我无恼害 恒以大音宣正法

shí fāng guó tǔ mǐ bù zhōu bǐ jué pì zhě xíng sī dào
十方国土靡不周 彼绝譬者行斯道

tán bō luó mì yǐ chéng mǎn bǎi fú xiàng hǎo suǒ zhuāng yán
檀波罗蜜已成满 百福相好所庄严

zhòng shēng jiàn zhě jiē xīn yuè bǐ zuì shèng huì xíng sī dào
众生见者皆欣悦 彼最胜慧行斯道

zhì dì shèn shēn nán kě rù néng yǐ miào huì shàn ān zhù
智地甚深难可入 能以妙慧善安住

qí xīn jiū jìng bú dòng yáo bǐ jiān gù xíng xíng sī dào
其心究竟不动摇 彼坚固行行斯道

fǎ jiè suǒ yǒu xī néng rù suí suǒ rù chù xián jiū jìng
法界所有悉能入 随所入处咸究竟

shén tōng zì zài mǐ bù gāi bǐ fǎ guāng míng xíng cǐ dào
神通自在靡不该 彼法光明行此道

zhū wú děng děng dà móu ní qín xiū sān mèi wú èr xiàng
诸无等等大牟尼 勤修三昧无二相

xīn cháng zài dìng yào jì jìng bǐ pǔ jiàn zhě xíng sī dào
心常在定乐寂静 彼普见者行斯道

wēi xì guǎng dà zhū guó tǔ gèng xiāng shè rù gè chā bié
微细广大诸国土更相涉入各差别

rú qí jìng jiè xī liǎo zhī bǐ zhì shān wáng xíng cǐ dào
如其境界悉了知彼智山王行此道

yì cháng míng jié lí zhū gòu yú sān jiè zhōng wú suǒ zhuó
意常明洁离诸垢于三界中无所著

hù chí zhòng jiè dào bǐ àn cǐ jìng xīn zhě xíng sī dào
护持众戒到彼岸此净心者行斯道

zhì huì wú biān bù kě shuō pǔ biàn fǎ jiè xū kōng jiè
智慧无边不可说普遍法界虚空界

shàn néng xiū xué zhù qí zhōng bǐ jīn gāng huì xíng sī dào
善能修学住其中彼金刚慧行斯道

sān shì yī qiè fó jìng jiè zhì huì shàn rù xī zhōu biàn
三世一切佛境界智慧善入悉周遍

wèi cháng zàn qǐ pí yàn xīn bǐ zuì shèng zhě xíng sī dào
未尝暂起疲厌心彼最胜者行斯道

shàn néng fēn bié shí lì fǎ liǎo zhī yī qiè zhì chù dào
善能分别十力法了知一切至处道

shēn yè wú hè dé zì zài bǐ gōng dé shēn xíng cǐ dào
身业无碍得自在彼功德身行此道

shí fāng wú liàng wú biān jiè suǒ yǒu yī qiè zhū zhòng shēng
十方无量无边界所有一切诸众生

wǒ jiē jiù hù ér bù shě bǐ wú huì zhě xíng sī dào
我皆救护而不舍彼无畏者行斯道

yú zhū fó fǎ qín xiū xí xīn cháng jīng jìn bú xiè juàn
于诸佛法勤修习心常精进不懈倦

jìng zhì yī qiè zhū shì jiān bǐ dà lóng wáng xíng cǐ dào
净治一切诸世间彼大龙王行此道

liǎo zhī zhòng shēng gēn bù tóng yù jiě wú liàng gè chā bié
了知众生根不同欲解无量各差别

zhǒng zhǒng zhū jiè jiē míng dá cǐ pǔ rù zhě xíng sī dào
种种诸界皆明达此普入者行斯道

shí fāng shì jiè wú liàng chà xī wǎng shòu shēng wú yǒu shù
十方世界无量刹悉往受生无有数

wèi céng yī niàn shēng pí yàn bǐ huān xǐ zhě xíng sī dào
未曾一念生疲厌彼欢喜者行斯道

pǔ fàng wú liàng guāng míng wǎng zhào yào yī qiè zhū shì jiān
普放无量光明网照耀一切诸世间

qí guāng suǒ zhào rù fǎ xìng cǐ shàn huì zhě xíng sī dào
其光所照入法性此善慧者行斯道

zhèn dòng shí fāng zhū guó tǔ wú liàng yì shù nà yóu tā
震动十方诸国土无量亿数那由他

bú lìng zhòng shēng yǒu jīng bù cǐ lì shì zhě suǒ xíng dào
不令众生有惊怖此利世者所行道

shàn jiě yī qiè yǔ yán fǎ wèn nàn chóu duì xī jiū jìng
善解一切语言法问难酬对悉究竟

cōng zhé biàn huì mǐ bù zhī cǐ wú wèi zhě suǒ xíng dào
聪哲辩慧靡不知此无畏者所行道

shàn jiě fù yǎng zhū guó tǔ fēn bié sī wéi dé jiū jìng
善解覆仰诸国土分别思惟得究竟

xī shǐ zhù yú wú jìn dì cǐ shèng huì zhě suǒ xíng dào
悉使住于无尽地此胜慧者所行道

gōng dé wú liàng nà yóu tā wèi qiú fó dào jiē xiū xí
功德无量那由他为求佛道皆修习

yú qí yī qiè dào bǐ àn cǐ wú jìn xíng suǒ xíng dào
于其一切到彼岸此无尽行所行道

chāo chū shì jiān dà lùn shī biàn cái dì yī shī zǐ hǒu
超出世间大论师辩才第一师子吼

pǔ shǐ qún shēng dào bǐ àn cǐ jìng xīn zhě suǒ xíng dào
普使群生到彼岸此净心者所行道

zhū fó guàn dǐng dì yī fǎ yǐ dé cǐ fǎ guàn qí dǐng
诸佛灌顶第一法已得此法灌其顶

xīn héng ān zhù zhèng fǎ mén bǐ guǎng dà xīn xíng cǐ dào
心恒安住正法门彼广大心行此道

yī qiè zhòng shēng wú liàng bié liǎo dá qí xīn xī zhōu biàn
一切众生无量别了达其心悉周遍

jué dìng hù chí fó fǎ zàng bǐ rú xū mí xíng cǐ dào
决定护持佛法藏彼如须弥行此道

néng yú yī yī yǔ yán zhōng pǔ wèi shì xiàn wú liàng yīn
能于一一语言中普为示现无量音

lìng bǐ zhòng shēng suí lèi jiě cǐ wú ài jiàn xíng sī dào
令彼众生随类解此无碍见行斯道

yī qiè wén zì yǔ yán fǎ zhì jiē shàn rù bù fēn bié
一切文字语言法智皆善入不分别

zhù yú zhēn shí jìng jiè zhōng cǐ jiàn xìng zhě suǒ xíng dào
住于真实境界中此见性者所行道

ān zhù shèn shēn dà fǎ hǎi shàn néng yìn dìng yī qiè fǎ
安住甚深大法海 善能印定一切法

liǎo fǎ wú xiàng zhēn shí mén cǐ jiàn shí zhě suǒ xíng dào
了法无相真实门 此见实者所行道

yī yī fó tǔ jiē wǎng yì jìn yú wú liàng wú biān jié
一一佛土皆往诣 尽于无量无边劫

guān chá sī wéi mǐ zàn tíng cǐ fěi xiè zhě suǒ xíng dào
观察思惟靡暂停 此匪懈者所行道

wú liàng wú shù zhū rú lái zhǒng zhǒng míng hào gè bù tóng
无量无数诸如来 种种名号各不同

yú yī máo duān xī míng jiàn cǐ jìng fú zhě suǒ xíng dào
于一毛端悉明见 此净福者所行道

yī máo duān chù jiàn zhū fó qí shù wú liàng bù kě shuō
一毛端处见诸佛 其数无量不可说

yī qiè fǎ jiè xī yì rán bǐ zhū fó zǐ xíng sī dào
一切法界悉亦然 彼诸佛子行斯道

wú liàng wú biān wú shù jié yú yī niàn zhōng xī míng jiàn
无量无边无数劫 于一念中悉明见

zhī qí xiū cù wú dìng xiàng cǐ jiě tuō xíng suǒ xíng dào
知其修促无定相 此解脱行所行道

néng lìng jiàn zhě wú kōng guò jiē yú fó fǎ zhòng yīn yuán
能令见者无空过 皆于佛法种因缘

ér yú suǒ zuò xīn wú zhuó bǐ zhū zuì shèng suǒ xíng dào
而于所作心无著 彼诸最胜所行道

nà yóu tā jié cháng yù fó zhōng bù yī niàn shēng pí yàn
那由他劫常遇佛 终不一念生疲厌

qí xīn huān xǐ zhuǎn gèng zēng cǐ bù kōng jiàn suǒ xíng dào
其心欢喜转更增 此不空见所行道

jìn yú wú liàng wú biān jié guān chá yī qiè zhòng shēng jiè
尽于无量无边劫 观察一切众生界

wèi céng jiàn yǒu yī zhòng shēng cǐ jiān gù shì suǒ xíng dào
未曾见有一众生 此坚固士所行道

xiū xí wú biān fú zhì zàng pǔ zuò qīng liáng gōng dé chí
修习无边福智藏 普作清凉功德池

lì yì yī qiè zhū qún shēng bǐ dì yī rén xíng cǐ dào
利益一切诸群生 彼第一人行此道

fǎ jiè suǒ yǒu zhū pǐn lèi pǔ biàn xū kōng wú shù liàng
法界所有诸品类 普遍虚空无数量

liǎo bǐ jiē yī yán shuō zhù cǐ shī zǐ hǒu suǒ xíng dào
了彼皆依言说住此师子吼所行道

néng yú yī yī sān mèi zhōng pǔ rù wú shù zhū sān mèi
能于一一三昧中普入无数诸三昧

xī zhì fǎ mén yōu ào chù cǐ lùn yuè zhě xíng sī dào
悉至法门幽奥处此论月者行斯道

rěn lì qín xiū dào bǐ àn néng rěn zuì shèng jì miè fǎ
忍力勤修到彼岸能忍最胜寂灭法

qí xīn píng děng bú dòng yáo cǐ wú biān zhì suǒ xíng dào
其心平等不动摇此无边智所行道

yú yī shì jiè yī zuò chù qí shēn bú dòng héng jì rán
于一世界一坐处其身不动恒寂然

ér yú yī qiè pǔ xiàn shēn bǐ wú biān shēn xíng cǐ dào
而于一切普现身彼无边身行此道

wú liàng wú biān zhū guó tǔ xī lìng gòng rù yī chén zhōng
无量无边诸国土悉令共入一尘中

pǔ dé bāo róng wú zhàng ài bǐ wú biān sī xíng cǐ dào
普得包容无障碍彼无边思行此道

liǎo dá shì chù jí fēi chù yú zhū lì chù pǔ néng rù
了达是处及非处于诸力处普能入

chéng jiù rú lái zuì shàng lì bǐ dì yī lì suǒ xíng dào
成就如来最上力彼第一力所行道

guò qù wèi lái xiàn zài shì wú liàng wú biān zhū yè bào
过去未来现在世无量无边诸业报

héng yǐ zhì huì xī liǎo zhī cǐ dá jiě zhě suǒ xíng dào
恒以智慧悉了知此达解者所行道

liǎo dá shì jiān shí fēi shí rú yìng tiáo fú zhū zhòng shēng
了达世间时非时如应调伏诸众生

xī shùn qí yí ér bù shī cǐ shàn liǎo zhě suǒ xíng dào
悉顺其宜而不失此善了者所行道

shàn shǒu shēn yǔ jí yì yè héng lìng yī fǎ ér xiū xíng
善守身语及意业恒令依法而修行

lí zhū qǔ zhuó xiáng zhòng mó cǐ zhì xīn zhě suǒ xíng dào
离诸取著降众魔此智心者所行道

yú zhū fǎ zhōng dé shàn qiǎo néng rù zhēn rú píng děng chù
于诸法中得善巧能入真如平等处

biàn cái xuān shuō wú yǒu qióng cǐ fó xíng zhě suǒ xíng dào
辩才宣说无有穷此佛行者所行道

tuó luó ní mén yǐ yuán mǎn shàn néng ān zhù wú ài zàng
陀罗尼门已圆满善能安住无碍藏

yú zhū fǎ jiè xī tōng dá cǐ shēn rù zhě suǒ xíng dào
于诸法界悉通达此深入者所行道

sān shì suǒ yǒu yī qiè fó xī yǔ děng xīn tóng zhì huì
三世所有一切佛悉与等心同智慧

yī xìng yī xiàng wú yǒu shū cǐ wú ài zhǒng suǒ xíng dào
一性一相无有殊此无碍种所行道

yǐ jué[61] yī qiè yú chī mó shēn rù guǎng dà zhì huì hǎi
已抉[61]一切愚痴膜深入广大智慧海

pǔ shī zhòng shēng qīng jìng yǎn cǐ yǒu mù zhě suǒ xíng dào
普施众生清净眼此有目者所行道

yǐ jù yī qiè zhū dǎo shī píng děng shén tōng wú èr xíng
已具一切诸导师平等神通无二行

huò yú rú lái zì zài lì cǐ shàn xiū zhě suǒ xíng dào
获于如来自在力此善修者所行道

biàn yóu yī qiè zhū shì jiān pǔ yù wú biān miào fǎ yǔ
遍游一切诸世间普雨无边妙法雨

xī lìng yú yì dé jué liǎo cǐ fǎ yún zhě suǒ xíng dào
悉令于义得决了此法云者所行道

néng yú fó zhì jí jiě tuō shēn shēng jìng xìn yǒng bú tuì
能于佛智及解脱深生净信永不退

yǐ xìn ér shēng zhì huì gēn cǐ shàn xué zhě suǒ xíng dào
以信而生智慧根此善学者所行道

néng yú yī niàn xī liǎo zhī yī qiè zhòng shēng wú yǒu yú
能于一念悉了知一切众生无有余

liǎo bǐ zhòng shēng xīn zì xìng dá wú xìng zhě suǒ xíng dào
了彼众生心自性达无性者所行道

fǎ jiè yī qiè zhū guó tǔ xī néng huà wǎng wú yǒu shù
法界一切诸国土悉能化往无有数

qí shēn zuì miào jué děng lún cǐ wú bǐ xíng suǒ xíng dào
其身最妙绝等伦此无比行所行道

fó chà wú biān wú yǒu shù wú liàng zhū fó zài qí zhōng
佛刹无边无有数无量诸佛在其中

pú sà yú bǐ xī xiàn qián qīn jìn gòng yǎng shēng zūn zhòng
菩萨于彼悉现前亲近供养生尊重

[61] 丽本：决；永乐北藏本及龙藏本：抉

pú sà néng yǐ dú yī shēn rù yú sān mèi ér jì dìng
菩萨能以独一身入于三昧而寂定

lìng jiàn qí shēn wú yǒu shù yī yī jiē cóng sān mèi qǐ
令见其身无有数一一皆从三昧起

pú sà suǒ zhù zuì shēn miào suǒ xíng suǒ zuò chāo xì lùn
菩萨所住最深妙所行所作超戏论

qí xīn qīng jìng cháng yuè lè néng lìng zhòng shēng xī huān xǐ
其心清净常悦乐能令众生悉欢喜

zhū gēn fāng biàn gè chā bié néng yǐ zhì huì xī míng jiàn
诸根方便各差别能以智慧悉明见

ér liǎo zhū gēn wú suǒ yī tiáo nán tiáo zhě suǒ xíng dào
而了诸根无所依调难调者所行道

néng yǐ fāng biàn qiǎo fēn bié yú yī qiè fǎ dé zì zài
能以方便巧分别于一切法得自在

shí fāng shì jiè gè bù tóng xī zài qí zhōng zuò fó shì
十方世界各不同悉在其中作佛事

zhū gēn wēi miào xíng yì rán néng wèi zhòng shēng guǎng shuō fǎ
诸根微妙行亦然能为众生广说法

shéi qí wén zhě bù xīn qìng cǐ děng xū kōng suǒ xíng dào
谁其闻者不欣庆此等虚空所行道

zhì yǎn qīng jìng wú yǔ děng yú yī qiè fǎ xī míng jiàn
智眼清净无与等于一切法悉明见

rú shì zhì huì qiǎo fēn bié cǐ wú děng zhě suǒ xíng dào
如是智慧巧分别此无等者所行道

suǒ yǒu wú jìn guǎng dà fú yī qiè xiū xíng shǐ jiū jìng
所有无尽广大福一切修行使究竟

lìng zhū zhòng shēng xī qīng jìng cǐ wú bǐ zhě suǒ xíng dào
令诸众生悉清净此无比者所行道

pǔ quàn xiū chéng zhù dào fǎ xī lìng dé zhù fāng biàn dì
普劝修成助道法悉令得住方便地

dù tuō zhòng shēng wú yǒu shù wèi céng zàn qǐ zhòng shēng xiǎng
度脱众生无有数未曾暂起众生想

yī qiè jī yuán xī guān chá xiān hù bǐ yì lìng wú zhēng
一切机缘悉观察先护彼意令无诤

pǔ shì zhòng shēng ān wěn chù cǐ fāng biàn zhě suǒ xíng dào
普示众生安隐处此方便者所行道

chéng jiù zuì shàng dì yī zhì jù zú wú liàng wú biān zhì
成就最上第一智具足无量无边智

yú zhū sì zhòng wú suǒ wèi　cǐ fāng biàn zhì suǒ xíng dào
于诸四众无所畏　此方便智所行道

yī qiè shì jiè jí zhū fǎ　xī néng biàn rù dé zì zài
一切世界及诸法　悉能遍入得自在

yì rù yī qiè zhòng huì zhōng　dù tuō qún shēng wú yǒu shù
亦入一切众会中　度脱群生无有数

shí fāng yī qiè guó tǔ zhōng　jī dà fǎ gǔ wù qún shēng
十方一切国土中　击大法鼓悟群生

wéi fǎ shī zhǔ zuì wú shàng　cǐ bú miè zhě suǒ xíng dào
为法施主最无上　此不灭者所行道

yī shēn jié jiā ér zhèng zuò　chōng mǎn shí fāng wú liàng chà
一身结跏而正坐　充满十方无量刹

ér lìng qí shēn bú pò ài　cǐ fǎ shēn zhě suǒ xíng dào
而令其身不迫隘　此法身者所行道

néng yú yī yì yī wén zhōng　yǎn shuō wú liàng wú biān fǎ
能于一义一文中　演说无量无边法

ér yú[62] biān jì bù kě dé　cǐ wú biān zhì suǒ xíng dào
而于[62]边际不可得　此无边智所行道

yú fó jiě tuō shàn xiū xué　dé fó zhì huì wú zhàng ài
于佛解脱善修学　得佛智慧无障碍

chéng jiù wú wèi wéi shì xióng　cǐ fāng biàn zhě suǒ xíng dào
成就无畏为世雄　此方便者所行道

liǎo zhī shí fāng shì jiè hǎi　yì zhī yī qiè fó chà hǎi
了知十方世界海　亦知一切佛刹海

zhì hǎi fǎ hǎi xī liǎo zhī　zhòng shēng jiàn zhě xián xīn qìng
智海法海悉了知　众生见者咸欣庆

huò xiàn rù tāi jí chū shēng　huòxiàndàochǎngchéngzhèngjué
或现入胎及初生　或现道场成正觉

rú shì jiē lìng shì jiān jiàn　cǐ wú biān zhě suǒ xíng dào
如是皆令世间见　此无边者所行道

wú liàng yì shù guó tǔ zhōng　shì xiàn qí shēn rù niè pán
无量亿数国土中　示现其身入涅槃

shí bù shě yuàn guī jì miè　cǐ xióng lùn zhě suǒ xíng dào
实不舍愿归寂灭　此雄论者所行道

jiān gù wēi mì yī miào shēn　yǔ fó píng děng wú chā bié
坚固微密一妙身　与佛平等无差别

[62] 丽本：其；永乐北藏本及龙藏本：於

suí zhū zhòng shēng gè yì jiàn yī shí shēn zhě suǒ xíng dào
随诸众生各异见一实身者所行道

fǎ jiè píng děng wú chā bié jù zú wú liàng wú biān yì
法界平等无差别具足无量无边义

yào guān yī xiàng xīn bù yí sān shì zhì zhě suǒ xíng dào
乐观一相心不移三世智者所行道

yú zhū zhòng shēng jí fó fǎ jiàn lì jiā chí xī jiū jìng
于诸众生及佛法建立加持悉究竟

suǒ yǒu chí lì tóng yú fó zuì shàng chí zhě xíng sī dào
所有持力同于佛最上持者行斯道

shén zú wú ài yóu rú fó tiān yǎn wú ài zuì qīng jìng
神足无碍犹如佛天眼无碍最清净

ěr gēn wú ài shàn tīng wén cǐ wú ài yì suǒ xíng dào
耳根无碍善听闻此无碍意所行道

suǒ yǒu shén tōng jiē jù zú suí qí zhì huì xī chéng jiù
所有神通皆具足随其智慧悉成就

shàn zhī yī qiè mǐ suǒ chóu cǐ xián zhì zhě suǒ xíng dào
善知一切靡所俦此贤智者所行道

qí xīn zhèng dìng bù yáo dòng qí zhì guǎng dà wú biān jì
其心正定不摇动其智广大无边际

suǒ yǒu jìng jiè jiē míng dá yī qiè jiàn zhě suǒ xíng dào
所有境界皆明达一切见者所行道

yǐ dào yī qiè gōng dé àn néng suí cì dì dù zhòng shēng
已到一切功德岸能随次第度众生

qí xīn bì jìng wú yàn zú cǐ cháng qín zhě suǒ xíng dào
其心毕竟无厌足此常勤者所行道

sān shì suǒ yǒu zhū fó fǎ yú cǐ yī qiè xián zhī jiàn
三世所有诸佛法于此一切咸知见

cóng yú rú lái zhǒng xìng shēng bǐ zhū fó zǐ xíng sī dào
从于如来种性生彼诸佛子行斯道

suí shùn yán cí yǐ chéng jiù guāi wéi tán lùn shàn cuī fú
随顺言词[63]已成就乖违谈论善摧伏

cháng néng qù xiàng fó pú tí wú biān huì zhě suǒ xíng dào
常能趣向佛菩提无边慧者所行道

yī guāng zhào chù wú yá xiàn shí fāng guó tǔ xī chōng biàn
一光照触无涯限十方国土悉充遍

63 丽本：辭；永乐北藏本及龙藏本：詞

pǔ shǐ shì jiān dé dà míng　cǐ pò àn zhě suǒ xíng dào
普使世间得大明　此破暗者所行道

suí qí yìng jiàn yīng gòng yǎng　wèi xiàn rú lái qīng jìng shēn
随其应见应供养　为现如来清净身

jiào huà zhòng shēng bǎi qiān yì　zhuāng yán fó chà yì rú shì
教化众生百千亿　庄严佛刹亦如是

wèi lìng zhòng shēng chū shì jiān　yī qiè miào hèng jiē xiū xí
为令众生出世间　一切妙行皆修习

cǐ xíng guǎng dà wú biān jì　yún hé ér yǒu néng zhī zhě
此行广大无边际　云何而有能知者

jiǎ shǐ fēn shēn bù kě shuō　ér yǔ fǎ jiè xū kōng děng
假使分身不可说　而与法界虚空等

xī gòng chēng yáng bǐ gōng dé　bǎi qiān wàn jié wú néng jìn
悉共称扬彼功德　百千万劫无能尽

pú sà gōng dé wú yǒu biān　yī qiè xiū xíng jiē jù zú
菩萨功德无有边　一切修行皆具足

jiǎ shǐ wú liàng wú biān fó　yú wú liàng jié shuō bú jìn
假使无量无边佛　于无量劫说不尽

hé kuàng shì jiān tiān jí rén　yī qiè shēng wén jí yuán jué
何况世间天及人　一切声闻及缘觉

néng yú wú liàng wú biān jié　zàn tàn chēng yáng dé jiū jìng
能于无量无边劫　赞叹称扬得究竟

大方广佛华严经卷第二十

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó sānmǎnduō mò tuó nán ē bō là dì hē duōzhé zhé
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折

nà mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng
捺弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.矴

bō là dì wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō
钵啰帝.乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦吽.婆

suō hē
莎诃.

jǔ zàn

举赞

（一遍）

bō téngxíng hǎi yún bù cí mén yè mó tiānshàngzhòngyún
波腾行海.云布慈门.夜摩天上众云

zhēn wéirào fǎ wángzūn huā yǔ bīn fēn yí huì yǎnrán cún
臻.围绕法王尊.华雨缤纷.一会俨然存.

jǔ zì mǔzàn

举字母赞

（一遍）

huāyán zì mǔ zhòng yì qīnxuān shàn cái tóng zǐ dé zhēnchuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàngsòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

（一遍）

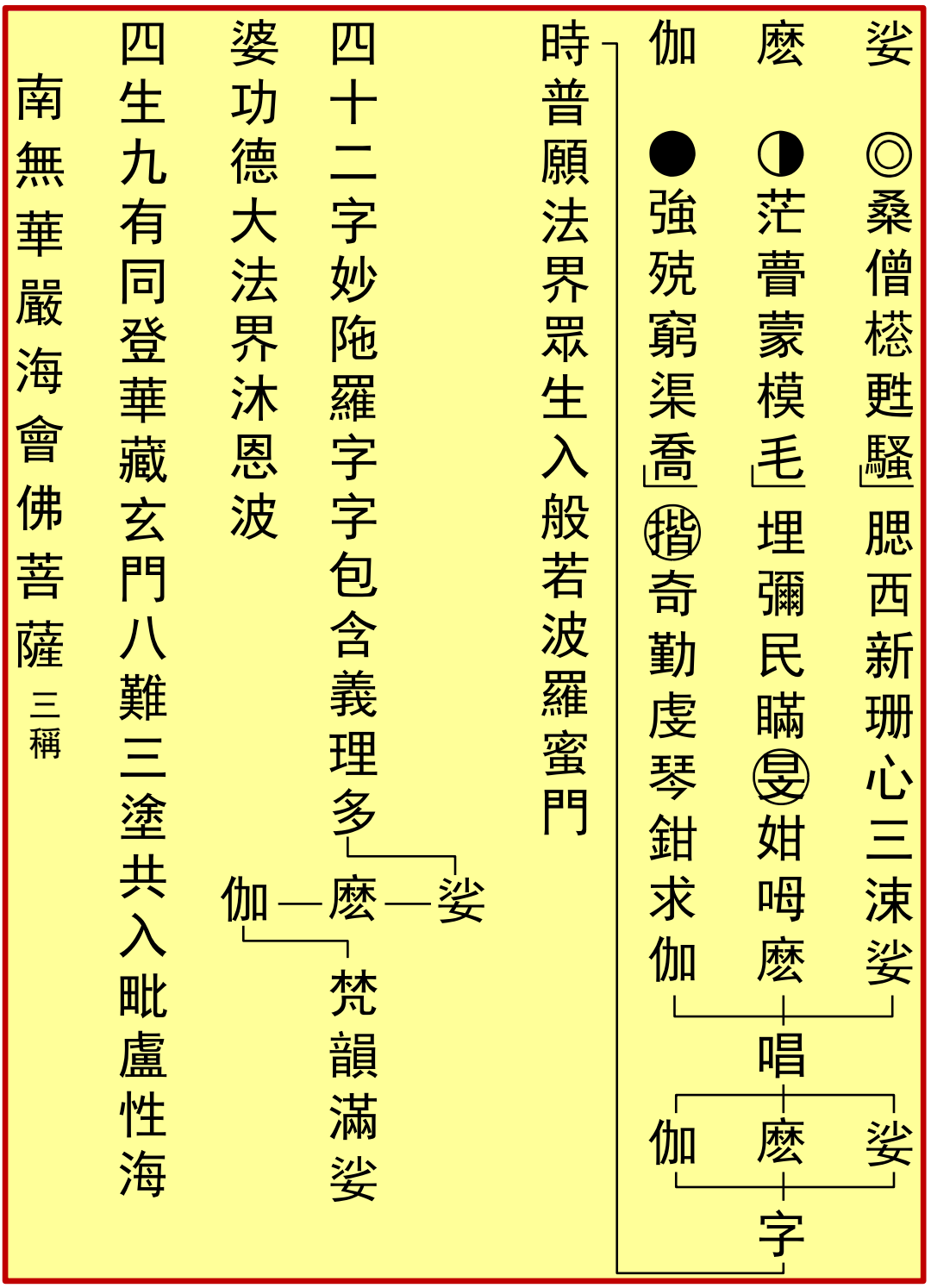

shao shang shengshongshu shao shai shi shin shan shin

16. 娑 桑 僧 楹 甦 騷 腮 西 新 珊 心

shanshoushao chàngshao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō

三 涑 娑 唱 娑 字 时. 普 愿 法 界 众 生. 入 般

rě bō luó mì mén

若 波 罗 蜜 门.

mao mang meng mong mu mao mai mi min man min man
17. 麼 茫 瞢 蒙 模 毛 埋 彌 民 瞞 旻 姏

moumao chàngmao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
哞麼 唱麼字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门.

qao qangqengqong qu qao qai qi qin qan qin qanqouqao
18. 伽 強 殑 窮 渠 喬 揩 奇 勤 虔 琴 鉗 求 伽

chàngqao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱伽字时. 普愿法界众生. 入般若波罗蜜

mén
门.

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō shao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 娑.

mao qao fàn yùnmǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
麼. 伽. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóngdēnghuāzàngxuánmén bā nánsān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huāyán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨（合掌三称）

huí xiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂

www.renhuicaotang.com